

กระบวนการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์ : ศึกษาเปรียบเทียบกรณีสถานีโทรทัศน์กองทัพบก
ช่อง 7 และช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

ชิตาวรรณ กองสาร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์ธุรกิจมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2535

Television News Selection Process : A Comparative
Study of the BBTV Channel 7 and MCOT Channel 9

Miss Chidawan Kongsar

	วพ 070.43 ข543ก
07A0090587	
Title : กระบวนการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์	
หอสมุดและศูนย์สนเทศ มหาวิทยาลัยธรรากิจปundi	

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Business Communication Arts
Graduate School
Dhurakijpundit University

1992

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ปริญญา.....นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

ชื่อวิทยานิพนธ์ กระบวนการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์ : ศึกษาเปรียบเทียบกรณีสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๗ และช่อง ๕ อ.ส.ม.ท.
TELEVISION NEWS SELECTION PROCESS : A COMPARATIVE STUDY OF THE BBTV CHANNEL 7 AND MCOT CHANNEL 9

โดย น.ส. ชิตาวรรณ กองสาร

สาขาวิชา นิเทศศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.พงษ์เทพ วรกิจโกศาทร

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ถวัลย์ศักดิ์ สุขะวรรณ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ
 (ดร.เลิศลักษณ์ ส.บุรุษพัฒน์)

.....กรรมการผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย
 (รศ.ดร.สมควร กวียะ)

.....กรรมการ
 (ดร.พงษ์เทพ วรกิจโกศาทร)

.....กรรมการ
 (รศ.ดร.พรทิพย์ วรกิจโกศาทร)

.....กรรมการ
 (อาจารย์ถวัลย์ศักดิ์ สุขะวรรณ)

.....กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศ.ดร.ประเสริฐ วิทยาธิรัฐ)

วันที่.....๑๕.....เดือน.....มิถุนายน.....พ.ศ.....๒๕๓๖

กิตติกรรมประกาศ

กว่าผู้วิจัยจะลงมือทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จได้ ได้รับความเมตตา จากอาจารย์หลายท่านที่คอยเคี่ยวเข็ญอย่างเอาใจใส่ ทั้ง รศ.ดร.พงษ์เทพ วรกิจโภคทร อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อันประกอบด้วย รศ.ดร. พรทิพย์ วรกิจโภคทร, รศ.ดร. สมควร กวียะ และคุณวัลย์ศักดิ์ สุชะวธรรม ทุกท่านให้คำปรึกษาและแนะนำทุก ๆ อย่างที่จะให้เกิดประโยชน์ต่อการนำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งนับเป็นความกรุณาอย่างยิ่ง สำหรับความสำเร็จในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ในขณะที่ผู้วิจัยมีปัญหาเรื่องเวลา เพราะต้องรับผิดชอบในหน้าที่การงานที่ทำอยู่ควบคู่ไปด้วย ยังได้รับความกรุณาจากท่านผู้อำนวยการสำนักข่าวไทย อ.ส.ม.ท. คุณวัลย์ศักดิ์ สุชะวธรรม ในการรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ พร้อม ๆ กับที่คุณถาวร นาคนุตร หัวหน้าฝ่ายข่าวโทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. คอยให้กำลังใจ สอบถามถึงความเป็นไปได้ในการทำวิทยานิพนธ์อยู่เสมอ รวมทั้งเพื่อนร่วมงานโดยเฉพาะ คุณพรพิลาส วงศ์จรสุข และคุณอารตี ศุโรปกานันท์ ที่ช่วยแบ่งเบาภาระในหน้าที่การงาน ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

และบุคคลสำคัญที่สุดที่ผลักดันให้ผู้วิจัยต้องทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ให้สำเร็จลุล่วงให้ได้ คือ คุณจิรพันธุ์ กองสาร คุณชฎภรณ์ กองสาร คุณพ่อ คุณแม่ ที่คอยให้กำลังใจและไว้วางใจในคำสัญญาที่ว่า จะทำให้สำเร็จ แม้จะอนุญาตให้มีการสมัครก่อนหน้านี้อีกก็ตาม.

ชิตาวรรณ กองสาร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก.
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง.
กิตติกรรมประกาศ	ช.
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	2
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	2
ปัญหาคำถามวิจัย	3
ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย	4
นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
สื่อมวลชน	6
สื่อมวลชนและข่าว	8
คุณภาพข่าว	15
ทฤษฎีการสร้างความเป็นจริงทางสังคม	16
แนวคิดเรื่องกลยุทธ์ในการตัดสินใจ	17
แนวคิดเรื่องผู้ทรงอำนาจ	19
แบบจำลองการไหลของข่าว	21
ทฤษฎีองค์การ	23
ทฤษฎีระบบ	25

บทที่ 3	ระเบียบวิธีวิจัย	
	ระเบียบวิธีวิจัย-การเก็บรวบรวมข้อมูล	26
	การวิเคราะห์ข้อมูล	28
บทที่ 4	โครงสร้างและระบบการทำงานของฝ่ายข่าวโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.	
	ประวัติความเป็นมาของสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.	30
	การจัดรูปองค์กร	31
	โครงสร้างการบริหารงานของสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.	33
	โครงสร้างช่อง 7 สี	34
	โครงสร้างการบริหารงานของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7	36
	โครงสร้างฝ่ายข่าวโทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.	38
	โครงสร้างฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7	57
	นโยบายข่าว 9 อ.ส.ม.ท.	59
	นโยบายข่าว 7 สี	63
	การปฏิบัติการ	64
	วัฒนธรรมข่าว	92
บทที่ 5	สรุปผล และข้อเสนอแนะ	96
	บรรณานุกรม	103
	ภาคผนวก	108
	ประวัติผู้เขียน	119

หัวข้อวิทยานิพนธ์ กระบวนการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์ : ศึกษาเปรียบเทียบกรณี
สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 และช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

ชื่อนักศึกษา นางสาวชิตาวรรณ กองสาร

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.พงษ์เทพ วรกิจโภคาท

ภาควิชา นิเทศศาสตร์ธุรกิจ

ปีการศึกษา 2535

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษา และวิเคราะห์ระบบงานการคัดเลือกข่าวของสถานี-
โทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. โดยเปรียบเทียบกับสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 จึงได้จำแนก
ประเด็นที่สำคัญ คือ

1. นโยบาย
2. การปฏิบัติการ การพิจารณาการคัดเลือกข่าว โดยจำแนก 5 ขั้นตอน คือ
 - 2.1 ขั้นตอนการเลือกเรื่องที่จะทำ
 - 2.2 การสื่อข่าว - ทำข่าว
 - 2.3 ขั้นตอนการติดต่อ - ลงเสียง
 - 2.4 ขั้นตอนการคัดเลือก และจัดเรียงลำดับความสำคัญของข่าว
 - 2.5 ขั้นตอนการคัดเลือก เพื่อออกอากาศ
3. วัฒนธรรมการคัดเลือกข่าว

โดยการศึกษาได้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบทั้งในระดับ
ผู้บริหารระดับสูง บรรณาธิการข่าว ผู้เรียบเรียงข่าว ผู้สื่อข่าว ช่างภาพ พนักงานติดต่อ

และผู้ประกาศข่าว ตลอดจนศึกษาจากเอกสารอันได้แก่ พระราชกฤษฎีกา ระเบียบ แนวนโยบาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวิจัยได้พบลักษณะที่เหมือนและแตกต่างของกระบวนการคัดเลือกข่าวทั้ง 2 ช่องดังนี้

ค่านโยบายของการเสนอข่าวสถานีโทรทัศน์ทั้ง 2 ช่อง มีลักษณะที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดกล่าวคือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. จะมีนโยบายที่มาจากพระราชกฤษฎีกา การจัดตั้งองค์การ อ.ส.ม.ท. และเป็นมติของคณะกรรมการ อ.ส.ม.ท. ที่ระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน สามารถยึดเป็นแนวปฏิบัติต่อไปได้ ในขณะที่นโยบายของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 ไม่มีเป็นรูปของเอกสาร แต่เป็นที่เข้าใจในหมู่ผู้บริหาร บรรณาธิการ และผู้ปฏิบัติต่าง ๆ โดยหลักการนั้นจะยึดหลักทั่วไปของนักการสื่อสารมวลชน และเป็นไปตามแนวความคิดของผู้บริหารระดับสูง

สำหรับในทางปฏิบัตินั้น ได้พบว่าสถานีโทรทัศน์ทั้ง 2 ช่อง มีกระบวนการพิจารณาคัดเลือกข่าว ทั้งการเลือกเรื่องที่จะทำข่าว การสื่อข่าว - ทำข่าว การติดต่อ - ลงเสียง การจัดลำดับความสำคัญของข่าว และการคัดเลือกข่าวเพื่อออกอากาศไม่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามลักษณะของผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับข่าวของ สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 มักมีลำดับขั้นตอนสายบังคับบัญชาใกล้เคียงกับระบบราชการ กล่าวคือ การปฏิบัติมักเป็นไปตามคำสั่ง และ หรือสอดคล้องกับผู้บังคับบัญชาระดับสูง การปฏิบัติที่เป็นอื่น จากความเห็นหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชา มักจะได้รับการตีงัดเตือนว่ากล่าว หรืออาจได้รับโทษตามความหนักเบา แต่ในบรรยากาศการทำงานของผู้ปฏิบัติงานของสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. มักจะมีการหารือกัน ในหมู่ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้รับผิดชอบความขัดแย้งระหว่างระดับชั้น หรือในที่ข่าวในเรื่องการพิจารณาการคัดเลือกข่าวจึงมีค่า นอกจากนี้ยังพบว่าในหมู่ผู้สื่อข่าวมักมีวัฒนธรรมในการแลกเปลี่ยน ช่วยเหลือ ให้ข่าว (Dub ข่าว) ซึ่งกันและกันระหว่างสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ เพื่อไม่ให้มีการตกข่าวหรือถูกตำหนิจากผู้บังคับบัญชากรณีตกข่าวนั้น อย่างไรก็ตามที่ทีมข่าวช่อง 9 อ.ส.ม.ท. มีลักษณะที่เปิดเผยแสดงออกถึงการจัดการสำเนาเทป (Dub ข่าว) จากช่องอื่นแจ้งชัดกว่าทีมข่าวของ สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7

วัฒนธรรมในงานข่าวมีหลายอย่างที่ไม่สามารถจะอธิบายถึงที่มา และเหตุผลในกระบวนการพิจารณาคัดเลือกข่าวได้ โดยได้สืบทอดเป็นวัฒนธรรมการทำข่าว อันได้แก่ ช่วงเวลาในการเสนอข่าว (เช่นข่าวในพระราชสำนัก เวลา 20.00 น.) และลำดับในการเสนอข่าว (เช่นเสนอข่าวในประเทศเป็นลำดับแรก และข่าวกีฬาเป็นลำดับสุดท้าย) การให้ช่วงเวลาของการเสนอข่าวมักจะมีความสัมพันธ์กับองค์กร นโยบายน และผู้บริหาร ปกติแล้วจะมีความยาวมากกว่าข่าวฝาก

ตัวการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีและมีความเกี่ยวข้องกับบุคคล ระบบงาน วัฒนธรรมขององค์กร แนวคิดของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ ดังนั้นความลุ่มลึก และระเบียบของความรู้ที่ได้รับ จึงมีกรอบจำกัดอยู่ในตัวของมัน การค้นคว้าวิจัย ที่คลุมถึงทุกสถานีโทรทัศน์ การวางโครงสร้าง และแนวคิดในการศึกษา ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดระเบียบขององค์กรความรู้ในอนาคต

Thesis Title Television News Selection Process : A Comparative
Study of The BBTV. Channel 7 and MCOT. Channel 9

Name Miss Chidawan Kongsar

Thesis Advisor Dr.Pongthep Vorakitpokatorn

Department Business Communication Arts

Academic Year 1992

ABSTRACT

The Purpose of this research is to study and analyse work selection system of T.V. Channel 9 MCOT. in comparison with Channel 7 by separating the important aspect as follows :

1. Policy
2. Operation and Selection of news which consist of 5 stages:-
 - 2.1 Selecting what to do
 - 2.2 Reporting
 - 2.3 Editing - Voicing
 - 2.4 Selecting news in order of important
 - 2.5 Selecting for broadcasting
3. Culture of news selection

This study has gathered data by interviewing those who are responsible both in the executive level, editors rewriters, reporters,

personals, cameraman, editing, technicians, news announcers and the documents like royal decrees, order, policy lines and related research reports.

The study has formal similarities and dissimilarities between news selection process of both channels.

For policy in news broadcasting both channel are quite far apart. The policy of news broadcasting of Channel 9 stemmed from the royal decree establishing MCOT. and the resolution of MCOT Board which state clearly in letter while Channel 7 has no such clear guideline. It is up to its executive editors and operators to decide what to follow but it has to be done according to the principle of mass media and the idea of higher executive.

Channel 9 and Channel 7 are not much different in operating and selecting news for broadcasting. Channel 7 has the order of command quite similar to that of government system. The employees of this Channel will work according to the order of the higher command. If they fail to follow such order they will be warned and punished according the degree of violation. But the work of Channel 9 personel will be based on consultation with those responsible for news selection, conflict between different levels of working groups or the crew is minimized. In addition to this, TV reporters usually help each other by dubbing so that the reporters of particular station will not miss certain news and be rebuked by the higher command. In this case, Channel 9 is more inclined to dub news from other station than Channel 7.

There are many things which could not explain the reason in the news selection process such as the timing of news broadcasting (Royal Household News at 20.00) and the order of news broadcasting (domestic news first and sport news last). The timing of news broadcasting usually related to organization, policy and executive but normally the duration of news is longer than those news which asked to be aired by certain organization or by someone who are close to the higher authority in the organization.

This study is made for particular case and has relation with every one every work system, every culture of organization, every idea policy of executive and operation. So the depth and order of the knowledge acquired have certain limit in itself. This research which covers every TV station, structure foundation and idea of study from this study will, therefore, be useful for further study of organization in the future.

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในขณะที่เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคมโลกปัจจุบันสิ่งสำคัญสำหรับมนุษย์อย่างหนึ่งในการสื่อสารเพื่อให้เกิดการรับรู้และเข้าใจในการดำเนินวิถีชีวิตร่วมกันในสังคม ก็คือ ข่าวสาร หรืออาจกล่าวได้ว่า คนในสังคมต้องอาศัย "ข่าว" เป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจระหว่างกัน, การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เพื่อให้สอดคล้องกับสังคม และตามธรรมชาติของมนุษย์มักมีความต้องการรับรู้ความเคลื่อนไหวของสิ่งต่าง ๆ อยู่แล้ว แต่ข้อจำกัดหลายอย่างที่เกิดขึ้น ทำให้สื่อมวลชนเข้ามามีบทบาทในการป้อนข้อมูลข่าวสารและให้ความรู้ต่าง ๆ มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ วิทยุ หรือโทรทัศน์ อย่างไรก็ตาม โทรทัศน์ในแง่คุณสมบัติของสื่อแล้วได้เปรียบในแง่ที่สามารถป้อนข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้ทั้งทางตาและหูพร้อม ๆ กัน ทำให้ผู้รับเกิดความเข้าใจได้เร็วขึ้น จึงเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมสูง

เมื่อโทรทัศน์เป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับในคุณสมบัติต่าง ๆ แล้ว ผู้อยู่เบื้องหลังคือสื่อมวลชนที่ทำหน้าที่ป้อนข้อมูลข่าวสาร ก็มีการแข่งขันกันสูงอย่างเห็นได้ชัด เมื่อย้อนนึกถึง "ข่าว" หลายปีก่อนคนไม่นิยมดูมากนัก มีเฉพาะกลุ่มเป้าหมายบางกลุ่มเท่านั้น แต่ไม่สามารถเข้าถึงบุคคลหลายกลุ่มได้เหมือนในปัจจุบัน เนื่องจากมีการปรับปรุงข่าวสาร รูปแบบการนำเสนอข่าว ตลอดจนกระบวนการคัดเลือกข่าวและวิธีการผลิต ให้มีรูปแบบที่น่าสนใจมากขึ้น มีความหลากหลายในความเป็นข่าวมากขึ้น

ทุกวันนี้ "ข่าวโทรทัศน์" จึงเป็นเสมือนหัวใจสำคัญของสถานีโทรทัศน์ไปแล้ว บริษัทโฆษณาต่าง ๆ พากันลงโฆษณาในช่วงเวลาข่าวของสถานีที่ได้รับความนิยม หรือสถานีที่เชื่อว่ามีความคุณภาพที่ประชาชนยอมรับ การผลิตข่าวโทรทัศน์ปัจจุบันจึงหนีไม่พ้นธุรกิจ แต่ทั้งนี้นโยบายของ

แต่ละสถานี่เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่ก็ยังคงเน้นคุณภาพของช่าวนำหน้าผลประโยชน์ของธุรกิจที่ตามมา สถานี่โทรทัศน์ 5 ช่อง ในขณะนี่คือ 3, 5, 7, 9 และ 11 ล้วนแล้วแต่มีจุดเด่นเฉพาะตัว มีความแตกต่างกันในปัจจัยหลายอย่างของการเสนอช่าว ในการศึกษา "กระบวนการคัดเลือกช่าวโทรทัศน์ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานี่โทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7" ของ พรสุรีย์ ธนะศรีสีบัวงค์ นับว่ามีข้อมูลที่ให้ประโยชน์เกี่ยวกับกระบวนการคัดเลือกช่าวโทรทัศน์ แต่ก็ยังไม่สามารถระบุเป็นมาตรฐานที่ชัดเจน ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการมีการวิจัยสถานี่โทรทัศน์อื่นเข้ามาเปรียบเทียบ จึงได้ศึกษาวิจัยกรณีของช่อง 9 อ.ส.ม.ท. เนื่องจากเห็นว่า อ.ส.ม.ท. เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ในขณะที่ช่อง 7 ดำเนินงานโดยเอกชน

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยครั้งนี้ก็ยังไม่สามารถสรุปเป็นกฎเกณฑ์ที่แน่นอนได้ เนื่องจากโทรทัศน์อีก 3 ช่อง คือ 3, 5, 11 ยังไม่ได้มีการศึกษาวิจัยให้แน่ชัด แต่การวิจัยเปรียบเทียบระหว่างช่อง 7 และ ช่อง 9 ครั้งนี้ ก็คาดว่าจะเป็ประโยชน์ให้กับผู้ที่ต้องการศึกษาเรื่องนี้ต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการคัดเลือกช่าวของโทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. เปรียบเทียบกับช่อง 7 โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. นโยบาย (Policy) หมายถึง ระเบียบขององค์กรที่กำหนดไว้สำหรับเป็นแนวทางให้พนักงานได้ยึดถือเป็นหลักปฏิบัติ ในที่นี้หมายถึงพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2520 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2535 (ฉบับที่ 2) ซึ่งระบุไว้ในระเบียบข้อ 3 สถานการณ์ปกติว่าให้การพัฒนาช่าว การสื่อช่าว และการเสนอช่าวเป็นนโยบายและภารกิจหลักของ อ.ส.ม.ท. ในขณะที่หากเกิดสถานการณ์ไม่ปกติผู้ปฏิบัติงานด้านช่าวจะเป็นอิสระและได้รับการคุ้มครองจากผู้บังคับบัญชา นอกจากนี้ตามมาตรา 6 (1), (3) และ (4) ยังได้กำหนดให้ยึดหลักสื่อสารมวลชน ตลอดจนปรัชญาแห่งวิชาชีพสื่อสารมวลชน

2. การปฏิบัติการ (Professional) หมายถึง ขั้นตอนปฏิบัติ ซึ่งผู้ผลิตข่าวตั้งแต่บรรณาธิการ ผู้สื่อข่าว ผู้เรียบเรียงข่าวยึดหลักในการทำข่าวออกอากาศในแต่ละวัน โดยแบ่งเป็น

- 2.1 ขั้นตอนการเลือกเรื่องที่จะทำเป็นข่าว
- 2.2 ขั้นตอนการสื่อข่าว-ทำข่าว
- 2.3 ขั้นตอนการติดต่อ-ลงเสียง
- 2.4 ขั้นตอนการคัดเลือกและจัดเรียงลำดับความสำคัญของข่าว
- 2.5 ขั้นตอนการคัดเลือกเพื่อออกอากาศ

3. วัฒนธรรมการคัดเลือกข่าว (Cultural) หมายถึงธรรมเนียมหรือรูปแบบที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวยึดถือเป็นหลักปฏิบัติมานาน เช่น การเสนอข่าวในพระราชสำนัก เวลา 20.00 น. ซึ่งเป็นเวลาเลื่อนกันทุกสถานี

ปัญหานำวิจัย

1. ปัญหาของการวิจัยสถานีโทรทัศน์ ช่อง 9 และสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 มีนโยบายในกำหนดการพิจารณาการคัดเลือกข่าวแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ตลอดจนมีรูปแบบในการกำหนดนโยบายในลักษณะใด

2. เมื่อวิเคราะห์กระบวนการคัดเลือกข่าวออกเป็น การเลือกเรื่องที่จะทำเป็นข่าว การสื่อข่าว ทำข่าว การติดต่อลงเสียง การคัดเลือกและจัดเรียงลำดับความสำคัญของข่าว และการคัดเลือกข่าวเพื่อออกอากาศแล้ว ของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. และสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 มีแนวโน้มในการปฏิบัติแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

3. สถานีโทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. และสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 มีวัฒนธรรมในการคัดเลือกข่าวแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยในการศึกษา กระบวนการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. เปรียบเทียบกับสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 ซึ่งผู้วิจัยเลือกศึกษาวิจัยเปรียบเทียบเฉพาะรายการข่าว ภาค 19.00 น. และ 20.45 น. เท่านั้น โดยไม่รวมถึงรายการย่อยหรือสารคดีเชิงข่าวที่อยู่ในช่วงเวลานี้ เนื่องจากข่าว ภาค 19.00 ถึง 20.45 น. ถือเป็นข่าวภาคหลักในแต่ละวันของทุกสถานีโทรทัศน์ จึงมีความสำคัญในด้านเนื้อหาข่าว ที่ค่อนข้างครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งในแง่ของเนื้อหา และกระบวนการผลิตข่าว

ข้อจำกัดของการวิจัยที่สำคัญในครั้งนี้ คือ เวลา เนื่องจากผู้วิจัยมีเวลาในการเรียบเรียงข้อมูลน้อยในขณะที่ผู้วิจัยสนใจกระบวนการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์ของช่องต่าง ๆ ซึ่งมีด้วยกัน 5 ช่อง คือ 3, 5, 7, 9 และ 11 สำหรับช่อง 7 นั้น ได้มีการศึกษาไปแล้ว โดยนางสาวพรสุรีย์ ชนะศรีสีบวงส์, 2535 ผู้วิจัยจึงคิดว่า น่าจะมีการศึกษาเรื่องนี้ขึ้นมาอีก ดังนั้นจึงได้เลือกสถานีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. เพื่อทำการศึกษากกระบวนการคัดเลือกข่าวขึ้นมาอีกสถานีหนึ่ง เนื่องจากเห็นว่าเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจขึ้นกับสำนักนายกรัฐมนตรี และนำมาเปรียบเทียบกับสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 ซึ่งดำเนินงานโดยเอกชน

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการคัดเลือกข่าว

หมายถึง ขั้นตอนการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์เพื่อนำออกอากาศ ตั้งแต่การเลือกรื่องที่จะทำการเขียนข่าว การติดต่อข่าว การคัดเลือกและจัดเรียงลำดับความสำคัญ และการคัดเลือกออกอากาศ

ข่าว

หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือเรื่องราวที่อยู่ในความสนใจของประชาชนทั่วไป โดยผ่านสื่อต่างๆ ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์

ข่าวโทรทัศน์

หมายถึง เหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นและอยู่ในความสนใจของประชาชน โดยสรุปเนื้อหาครอบคลุม ข่าวในพระราชสำนัก ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสังคม ข่าวต่างประเทศ และข่าวกีฬา ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเฉพาะข่าวหลัก ของสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ในเวลา 19.00 น. จนถึง 20.45 น. เท่านั้น โดยไม่รวมข่าวในช่วงเวลาอื่น ตลอดจนสารคดีข่าว หรือรายการย่อยๆ ในช่วงเวลานั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ให้ความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องกระบวนการคัดเลือกข่าว เพื่อนำออกอากาศของสถานีโทรทัศน์โดยครอบคลุมถึงนโยบาย การปฏิบัติและวัฒนธรรม
2. เป็นการเพิ่มพูนองค์ความรู้ในเรื่องของการพิจารณาการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์ ซึ่งปัจจุบันมักจะอ้างอิง และหรือนำความรู้เดิมจากตำรา หนังสือ บางประเภทตลอดจนมักกล่าวถึงการพิจารณาคัดเลือกข่าวในภาพรวมของสื่อมวลชนทั่วไป องค์ความรู้ในเรื่องของการพิจารณาในเรื่องของโทรทัศน์จะสามารถมีความชัดเจนขึ้นจากการวิจัยนี้
3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นการเปิดโลกทัศน์ให้เห็นว่าสถานีโทรทัศน์มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไร ถึงแม้จะไม่มี การตัดสินคุณค่าว่า ดี-เลว เด่น-ด้อย หรือไม่ก็ตาม การเปรียบเทียบก็อาจเปรียบเสมือนกระจกซึ่งสะท้อนการทำงานและสามารถนำไปพัฒนาปรับปรุงการพิจารณาคัดเลือกข่าวได้ต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเกี่ยวกับการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์นั้น จำเป็นต้องนำแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง เข้ามาประกอบในการชี้ว่ากระบวนการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์เป็นอย่างไร ปัจจัยอะไรที่ทำให้เกิด อิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำทฤษฎีและแนวคิดเหล่านี้เข้ามาประกอบ

1. สื่อมวลชน (Mass communication)
2. สื่อมวลชน และ ข่าว (Mass communication and news)
3. คุณภาพข่าว (Quality of news)
4. ทฤษฎีการสร้างความเป็นจริงทางสังคม (Social Construction Reality Theory)
5. แนวคิดเรื่องกลยุทธ์ในการตัดสินใจ (Decision-making Strategies)
6. แนวคิดเรื่องผู้กรองสาร, ผู้เฝ้าประตู (Gatekeeper Approach)
7. แบบจำลองการไหลของข่าว (A model for news flow)
8. ทฤษฎีองค์กร (Organizational Theory)
9. ทฤษฎีระบบ (System Theory)

1. สื่อมวลชน (Mass communication)

ผู้วิจัยนำเรื่องการสื่อสารมวลชนเข้ามาเกี่ยวข้อง เนื่องจากเป็นการศึกษาในฝ่ายข่าวโทรทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อมวลชนโดยตรง ในหนังสือ หลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 9-15 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ระบุว่า สื่อสารมวลชนถือเป็นการสื่อสารที่มีบทบาทหน้าที่ในการเก็บรวบรวม คัดเลือกข่าวสารจากสังคมแล้วเสนอกลับไปยังสังคม โดยธรรมชาติและเทคโนโลยี ซึ่งถือได้ว่าการสื่อสารมวลชนเป็นบริการสาธารณะที่เปิดโอกาสให้พลเมืองทุกคนรับประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกัน แต่อย่างไรก็ตาม การสื่อสารมวลชนก็มีข้อจำกัดคือ ผู้รับสารไม่สามารถโต้ตอบ หรือเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารได้อย่างสมบูรณ์ครบวงจร

สำหรับแนวความคิดเกี่ยวกับกิจการสื่อสารมวลชนของประเทศไทย จากหนังสือเล่มนี้ ยังระบุว่า การสื่อสารมวลชนปัจจุบันได้ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวาง เกิดมีระบบสื่อสารมวลชนหลายระบบที่มีความขัดแย้งกันในเชิงวัตถุประสงค์และในเชิงปฏิบัติ ซึ่งได้มีการจำแนกระบบการสื่อสารมวลชนในประเทศไทยออกเป็น

1. ระบบการสื่อสารมวลชนของรัฐ (กรมประชาสัมพันธ์)

นั่นคือ มีบทบาทหน้าที่ในการเสนอข่าวสารในนามของรัฐบาลที่จะต้องรับผิดชอบในประสิทธิภาพของระบบข่าวสารทั้งหมดของสังคมไทย ซึ่งระบบนี้ดำเนินการโดยกรมประชาสัมพันธ์ขึ้นตรงกับสำนักนายกรัฐมนตรี นอกเหนือจากใช้วิทยุเป็นสื่อแล้วโทรทัศน์ก็ได้มีการตั้งสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ขึ้น เพื่อให้เป็นองค์กรหลักที่ให้บริการการสื่อสารมวลชนเพื่อการประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมวิชาการ การศึกษาและความมั่นคงของรัฐ

2. อนุระบบการสื่อสารมวลชนของรัฐ

ถือเป็นการควบคุมภายใต้รัฐเช่นเดียวกัน เพราะดำเนินการโดยรัฐวิสาหกิจที่มีชื่อว่าองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ที่จัดเป็นอนุระบบ เพราะทำงานขึ้นกับระบบของชาติหรือกรมประชาสัมพันธ์ ตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ. 2520 รัฐบาลได้ปรับปรุงกิจการวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งมีมติจัดตั้ง อ.ส.ม.ท. ขึ้น อยู่ภายใต้ความดูแลรับผิดชอบของสำนักนายกรัฐมนตรี แต่เนื่องจากหารายได้จากการโฆษณามาเลี้ยงตัวเองและมีรายการบันเทิงเพื่อแข่งขันทางธุรกิจ ระบบการทำงานของ อ.ส.ม.ท. ซึ่งเป็นหน่วยงานสนับสนุนประสานงานการประชาสัมพันธ์ของรัฐ

3. อนุระบบการสื่อสารมวลชนของหน่วยงานรัฐบาล

เป็นระบบการสื่อสารมวลชนอีกระบบหนึ่ง ที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการสื่อสารของสังคม หมายถึง การสื่อสารมวลชนของหน่วยงานรัฐบาลบางหน่วยที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะกิจต่างกัน แต่มีเป้าหมายเดียวกันคือ บริการสังคมด้วยข่าวสารเป็นระบบเล็ก ๆ ที่ไม่ถือรวมอยู่ในระบบชาติ อนุระบบนี้อยู่ในจำพวก วิทยุศึกษา วิทยุจุฬา วิทยุธรรมศาสตร์ วิทยุ 919 กรป.กลาง เป็นต้น

4. ระบบการสื่อสารมวลชน แบบผสมรัฐกับเอกชน

เป็นสถานีเพื่อการค้า (Commercial Broadcasting Stations) เป็นการหารายได้เลี้ยงตัวเอง โดยเปิดให้เอกชนเข้ามาร่วมดำเนินการในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งกลายเป็นสภาพระบบผสมรัฐและเอกชน ปัจจุบันคือประเภทเอกชนเข้าช่วงทั้งสถานีได้แก่ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ซึ่ง บริษัท บางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด เป็นผู้เข้าช่วงเวลาจาก อ.ส.ม.ท. สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 มีบริษัท กรุงเทพโทรทัศน์และวิทยุ จำกัด เข้าช่วงสำหรับเอกชนเข้าเวลาทั้งหมดหรือบางส่วน ได้แก่ สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 รวมไปถึงวิทยุกระจายเสียงอีกจำนวนมาก

5. ระบบการสื่อสารมวลชนของภาคเอกชน

หมายถึง เอกชนเข้ามามีบทบาทในสื่อมวลชนอย่างเต็มรูปแบบ ส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือพิมพ์ แต่ก็มีหลักการและกฎระเบียบภายใต้ระบบของรัฐบาลเช่นเดียวกัน

จากการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมุ่งศึกษาการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. จะเห็นได้ว่าเป็นการดำเนินงานในแบบอนุระบบการสื่อสารมวลชนของรัฐ ทำหน้าที่สนับสนุนการประชาสัมพันธ์ หรือนโยบายของรัฐ

2. สื่อมวลชนและข่าว (Mass Communication and news)

เมื่อการสื่อสารเข้ามามีบทบาทกับชีวิตของคนเราในปัจจุบันมากนั้น ในขณะที่มนุษย์เราก็มีความต้องการจะรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว โดยเฉพาะเรื่องที่น่าจะกระทบกระเทือนถึงการดำเนินชีวิตในแง่ใดแง่หนึ่ง ดังนั้น มนุษย์จึงต้องการคนที่ทำหน้าที่เป็นยามตรวจสอบ คอยดูแล และรายงานเรื่องราวต่าง ๆ ให้ทราบตามข้อเท็จจริง การเสนอข่าว (News) จำเป็นทางหนึ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการรับรู้ของคนเราได้โดยแบ่งตามธรรมชาติของความสนใจคือ

1. ภัยพิบัติ
2. เศรษฐกิจและสังคม

3. เรื่องแปลกประหลาด
4. เรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ
5. เรื่องเกี่ยวกับบุคคล

ในบรรดาช่องทางการสื่อสารมวลชน (Mass Media Channels) ซึ่งเป็นวิถีทางการถ่ายทอดข่าวสารดูเหมือนโทรทัศน์จะเป็นสื่อมวลชนที่มีคุณลักษณะพิเศษ ซึ่งประกอบทั้งภาพและเสียง ซึ่งถือได้ว่าโทรทัศน์เป็นสื่อที่น่าเชื่อถือที่สุดในบรรดาสื่ออื่น ๆ เพราะสามารถส่งข่าวสารไปยังผู้รับสารได้จำนวนมาก อีกทั้งยังเข้าถึงกลุ่มที่มีจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว มีศักยภาพทั้งการเพิ่มพูนความรู้ การเผยแพร่ข่าวสาร รวมทั้งในบางสถานการณ์สามารถเปลี่ยนทัศนคติของผู้รับสารได้

สำหรับโครงสร้างและแนวคิดเกี่ยวกับการเสนอข่าว (ดร.ณิ หิรัญรักษ์ , 2529) ได้ระบุถึงความหมายพื้นฐานของคำว่า "ข่าว" คือข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ที่เป็นภาพพจน์ของความ เป็นจริงในสังคม ที่เสนอให้ผู้รับสารได้รับทราบ ประกอบด้วย ความน่าสนใจ (interest) และความสำคัญ (important) ซึ่งสื่อมวลชนส่วนใหญ่พยายามให้ปัจจัยข่าว 2 อย่างนี้อยู่รวมกัน

ส่วนองค์ประกอบสำคัญของข่าว พอจับเป็นประเด็นได้ ดังนี้

1. ข้อเท็จจริง (Facts) คือข่าวที่มาจากสถานการณ์ (Situation), เหตุการณ์ (Occurance), ความคิด (Thought) และข้อคิดเห็น (Ideas) ที่เกิดขึ้นจริง
2. ข่าวจะต้องเป็นสิ่งที่น่าสนใจ (News must be interesting)
3. ผู้รับสาร (Audience) ข่าวจะต้องเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับคนหมู่มาก ในขณะที่ความต้องการบริโภคข่าวของคนในยุคนี้นี้มีมากขึ้น ด้านผู้ผลิตข่าวในที่นี้ชอกล่าวถึง โทรทัศน์ ก็มีการแข่งขันระหว่างสถานีค่อนข้างสูง ไม่ว่าจะเป็นเวลาการเสนอข่าวที่มีความถี่มากขึ้น รวมไปถึงการแข่งขันความเร็วของข่าว และคุณภาพของข่าวแต่ละช่วงด้วย โดยพยายามมีลักษณะโดดเด่นเป็นของตัวเอง เช่น บางช่องเด่นด้านข่าวการเมือง เด่นด้านการวิเคราะห์ข่าว หรือบางสถานีมีวิธีการนำเสนอข่าวแตกต่างออกไปในเรื่องเดียวกัน หรือแม้กระทั่งตัวผู้ประกาศข่าวก็มีการแข่งขันกันสูง

อย่างไรก็ตามในสภาพการแข่งขันของ "ข่าว" ที่นับวันจะมีมากขึ้น คุณภาพข่าว (Qualities of News) ก็เป็นสิ่งที่นักข่าว ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรคำนึงถึงด้วย นั่นคือ

- ข่าวจะต้องมีความถูกต้อง
- มีความสมดุล
- ความเป็นกลาง
- มีความกะทัดรัดชัดเจนในเนื้อหา
- สดและทันต่อเหตุการณ์

ข่าวโทรทัศน์

ข่าวโทรทัศน์ลักษณะการนำเสนอข่าวในรูปแบบโทรทัศน์นั้น สามารถกระตุ้นและดึงดูดความสนใจผู้รับข่าวสารได้เป็นอย่างดี นอกจากภาพและเสียงจะเป็นตัวโดดเด่นในการนำเสนอเนื้อหาเข้ามาสร้างความเข้าใจ ความสนใจได้ดี ซึ่งประกอบไปด้วยสาระ (messages) ที่เป็นความจริง, ใหม่, สด, น่าสนใจ และมีผลกระทบต่อประชาชนที่ส่งออกไปจากผู้ส่งสาร (source) โดยอาศัยสื่อ (Channel) โทรทัศน์แล้วทราบ

การใช้ภาพประกอบเหตุการณ์ประกอบเนื้อหา เป็นวิธีหนึ่งในการถ่ายทอดข่าวสาร (Information) ทักษะคติ (Attitude) และอารมณ์ (Emotion)

สิ่งสำคัญของข่าวโทรทัศน์ คือ ต้องมีเนื้อหาโดยรวมสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่า อะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร และทำไม ซึ่งเมื่อรวมกับลักษณะของสื่อโทรทัศน์แล้ว ข่าวโทรทัศน์ควรมีความหมายคือ ข่าวสารที่เกิดขึ้นใหม่ น่าสนใจ มีผลกระทบต่อสาธารณชน ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์สามารถสื่อข่าว รายงานข่าว ถ่ายภาพ และภาพยนตร์บันทึกภาพได้ เพื่อจัดทำรายการของข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ ข่าวกีฬา และการวิเคราะห์ข่าว

ปัจจัยการนำเสนอรายการข่าว ดวงทิพย์ วรพันธุ์, "ข่าวโทรทัศน์" (กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525) ระบุไว้ว่า ข่าวโทรทัศน์นอกจากจะเต็มไปด้วยเนื้อหาสาระแล้ว สิ่งปฏิเสธไม่ได้ในการนำไปใช้ในข่าวโทรทัศน์ ตามคุณลักษณะโดยรวมของสื่อ-

โทรทัศน์ คือ ความบันเทิง ซึ่งหมายถึงความแจ่มชัด (to be bright) ความเคลื่อนไหว (to have movement) และมีจังหวะทุกอย่างก้าว (to have pace) และรูปแบบที่ไม่ใช่การแสดง (Non-Dramatic Program) เพื่อจูงใจให้ผู้สนใจในบุคคลิกภาพของผู้ประกาศและสร้างความเชื่อมั่นด้วยการเสนอภาพ ซึ่งรายการข่าวโทรทัศน์ต้องประกอบด้วย

1. ภาพและดนตรีประจำรายการ (Title) ซึ่งใช้สำหรับเปิด-ปิด รายการข่าว เป็นสัญลักษณ์ให้คนดูทราบว่า เป็นรายการข่าว โดยใช้ภาพเด่น ๆ สำคัญ ในรอบปีขึ้นมาเป็น title และดนตรีที่ใช้ประกอบเป็นข่าวทำนองเร้าใจ มีเอกลักษณ์เฉพาะสถานี

2. ข่าวอ่าน (Straight News Copy) เป็นข่าวไม่มีภาพประกอบ ส่วนใหญ่เป็นข่าวที่เร่งด่วน หรือมีความสำคัญเป็นพิเศษ

3. ผู้ประกาศข่าว (NewsCaster) มีส่วนสำคัญในการดึงดูดผู้ชมให้สนใจข่าว ผู้ประกาศจะต้องดูแล และพัฒนาตนเองตลอด

4. เพลงคั่นรายการข่าวแต่ละช่วง (Jingle) ใช้คั่นรายการข่าวก่อนตัดเข้าโฆษณา

5. ภาพนิ่ง อักษรวิ่ง (Telop) ภาพเขียน แผนที่ อื่นๆ เพื่อใช้ประกอบการรายงาน รายละเอียดของข่าวให้ผู้ชมได้เข้าใจดีขึ้น

6. เทปโทรทัศน์ (Videotape) เทปโทรทัศน์มีส่วนสำคัญในการบันทึกภาพข่าว

7. การถ่ายทอดสดหรือถ่ายข่าวนอกสถานที่ (Outside Broadcast) เช่น การรายงานข่าวสด ๆ นอกสถานที่ เพื่อให้ผู้ชมเห็นความสดของข่าว เป็นการดึงดูดความสนใจในข่าว แต่วิธีนี้ค่าใช้จ่ายสูง จึงต้องจำกัดเฉพาะข่าวสำคัญ ๆ เท่านั้น

ในเรื่องโครงสร้างและหลักการเขียนข่าว (ดวงทิพย์ วรพันธุ์, 2526) ระบุไว้ว่า ข่าวโทรทัศน์จะต้องประกอบด้วยความนำ (Lead) และเนื้อเรื่อง (body) ซึ่งเป็นรายละเอียดของข่าว โดยแบ่งเป็น

1. ความนำสรุปเรื่อง (Summary or Throuaway Lead) คือ การเขียนความนำ โดยสรุปเรื่องว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไป และอย่างไร เพื่อเรียกความสนใจจากผู้ชมแล้วกล่าวขำรายละเอียดในเนื้อเรื่องของข่าวอีกครั้งหนึ่ง

2. ความนำข่าวหนัก (Hard News Lead) คือ การเขียนความนำโดยเน้นที่ความรวดเร็วของข่าว หรือบอกเวลาของเหตุการณ์ข่าวไว้ในประโยคแรกของความนำ

3. ความนำข่าวเบา (Soft or Featurish News Lead) คือ การเขียนความนำโดยยกเหตุการณ์ตอนใดตอนหนึ่งของข่าวมาเขียนก่อน แล้วลำดับเรื่องเป็นขั้นตอนซึ่งเหมาะสำหรับเพิ่มอารมณ์ขันให้ข่าวหนัก เพิ่มความลึกของข่าวไปที่ละขั้น

4. ความนำแบบร่วม (Umbrella/Comprehension Lead) คือ การเขียนความนำโดยเชื่อมโยงหรือผูกเรื่องมากกว่า 2 เรื่องเข้าด้วยกัน เพื่อเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ข่าวหลาย ๆ ด้าน ซึ่งคล้ายกับความนำสรุป แต่ความนำแบบร่วมต้องเขียนแง่มุมของข่าวมากกว่า 2 เรื่อง สัมพันธ์กัน ทฤษฎี แนวคิด และวิเคราะห์การศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับ "ข่าว" เหล่านี้ ผู้วิจัยเห็นว่า จะเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูล การคัดเลือกข่าวโทรทัศน์ของ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ขณะเดียวกันก็ยิ่งไปเปรียบเทียบกับ ช่อง 7 สี ในบทความต่อไป

(ตัวอย่างตารางแสดงการขมรายการโทรทัศน์)

ตารางแสดงการขมรายการโทรทัศน์	
ดนตรี	////////// ***** oooooooooooooooooooo
ภาพยนตร์ต่างประเทศ	// ***** oooooooooooooooooooo
ภาพยนตร์เบาสมอง	////////// ***** oooooooooooooooooooo
การ์ตูน	////////// ***** oooooooooooooooooooo
กีฬา	//////////////////////////////////// ***** oooooooooooooooooooooooooooo
สารบันเทิง	////////// ***** oooooooooooooooooooooooooooo

จากตารางดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสื่อมวลชนที่มีต่อชีวิตของคนในปัจจุบัน ในการแสวงหาความรู้ โทรทัศน์นับเป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนได้มากที่สุดและรายการข่าวเป็นรายการที่ได้รับความนิยมสูงสุด

3. คุณภาพของข่าว (Qualities of News) และองค์ประกอบของข่าว (News Elements) (ดร.ณิ หิรัญรักษ์, 2529) กล่าวถึงองค์ประกอบของคุณภาพข่าว ดังนี้

- ข่าวจะต้องมีความถูกต้อง นั่นคือ ข้อเท็จจริงถูกต้อง หมายความว่าถึงทุก ๆ ข้อความที่เกี่ยวกับ ชื่อ วันที่ อายุ และที่อยู่ ตลอดจนคำในเรื่องหมายถึงพูดจะต้องเป็นจริง ความถูกต้อง หมายถึง ความถูกต้องทั้งในรายละเอียดและโดยทั่ว ๆ ไป ที่จะต้องเขียนและเน้นในชุดใดชุดหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ความถูกต้องในวงการของการเสนอข่าวสารนั้นเป็นไปได้ยาก เพราะเวลาที่จำกัด ตลอดจนขบวนการที่ต้องผ่านคนหลาย ๆ คน ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการทำข่าว เช่น นักข่าว ผู้เรียบเรียงข่าว และบรรณาธิการ

- ข่าวต้องมีความสมดุล หมายความว่า ความสมบูรณ์ในเรื่องราว หรือเป็นการนำเอารายละเอียดที่สำคัญมาเสนอให้ผู้รับสารได้ทราบ และเข้าใจเรื่องราวได้อย่างดี

- ข่าวจะต้องมีความเป็นกลาง

- ข่าวจะต้องกะทัดรัดและชัดเจน

สำหรับวิธีคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของข่าวโทรทัศน์ (อรนุช เลิศจรธารักษ์, 2526) ได้ระบุไว้ว่า บรรณาธิการข่าวจะตัดสินใจเลือกข่าวไหนขึ้นอยู่กับปัจจัย 5 ประการ ดังนี้

1. หลักที่ยึดในการบริหาร

2. การมองโลกของความจริงและนิสัยของคน นั่นคือ มองผู้ชมว่า ผู้ชมต้องการอะไร และมีความปรารถนาอย่างไร

3. ค่านิยม ซึ่งยึดถือโดยกองบรรณาธิการที่มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ มีมาตรฐานทางด้านความยุติธรรม และเป็นที่ยอมรับในวงวิชาชีพ นั่นคือ เขาจะเป็นผู้ตัดสินว่า อะไรที่ผู้ชมในหมู่คณะของเขาควรจะได้รู้

4. การประเมินค่าของข่าวสาร โดยการแข่งขันของสื่อ

5. ค่านิยมส่วนตัวและนิสัยแปลก ๆ ของบรรณาธิการ

4. ทฤษฎีการสร้างความเป็นจริงทางสังคม (Social Construction Reality Theory)

ทฤษฎีเป็นแนวคิดทางสังคมวิทยา ซึ่งมองว่า สื่อมวลชนมีบทบาทในการสร้างความเป็นจริงทางสังคม โดยแบ่งเป็นแนวคิดทางสังคมวิทยาดั้งเดิม (Traditional Approach) ซึ่งพิจารณาผู้คนในฐานะที่เป็น "ผู้กระทำทางสังคม" (Social Actors) ส่วนกระบวนการผลิตข่าวคือ "ผู้กระทำทางสังคมประกิต" ซึ่งโครงสร้างทางสังคมจะเป็นตัวกำหนดบรรทัดฐานและทัศนคติของสังคม

แนวคิดนี้ให้ข้อคิดว่า ข่าวเป็นกระจกสะท้อนสังคม ซึ่งในการนำเสนอข่าวคาดว่าจะได้รับความสนใจจากสังคมนั้น ๆ ดังนั้น รอสโก (Roshco, 1975) อธิบายว่าข่าวสามารถเบี่ยงเบนหรือเปลี่ยนแปลงสังคมได้ โดยใช้วิธีเสนอข่าวเบา (Soft News) แทน ซึ่งหากได้รับการยอมรับจากสังคมนั้น ๆ ย่อมหมายถึง ข่าวขึ้นอยู่กับโครงสร้างของสังคมมากกว่าองค์กรข่าว

แนวคิดสังคมวิทยาเชิงตีความ (Interpretative Approach) เป็นแนวคิดตรงกันข้ามกับแนวคิดทางสังคมวิทยาแบบดั้งเดิมอย่างสิ้นเชิง เพราะแนวคิดนี้ให้ความสำคัญกับกิจกรรมของนักข่าว หรือองค์กรข่าวมากกว่า โดยเห็นว่า นักข่าวเป็นผู้สร้างบรรทัดฐาน และเป็นผู้นำบรรทัดฐานนั้นมาประยุกต์ใช้ด้วย และเชื่อว่านักข่าวเป็นผู้กำหนดคุณค่าของข่าว และข่าวจะให้ความหมายของสิ่งที่เบี่ยงเบนไปพร้อมกับความหมายของสิ่งที่มีอยู่เดิม ดังนั้นข่าวจึงเป็นการสร้างความหมายใหม่แก่สังคม

5. แนวคิดเรื่องกลยุทธ์ในการตัดสินใจ (Decision-making Strategies)

กลยุทธ์ในการตัดสินใจมีด้วยกัน 3 ประเภท คือ

1. กลยุทธ์การตัดสินใจเพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุด (Optimizing Strategy)
2. กลยุทธ์การตัดสินใจเพื่อความพึงพอใจ (Satisficing Strategy)
3. กลยุทธ์การตัดสินใจแบบค่อยเป็นค่อยไป (Incrementalism and Muddling Through Strategy)

Through Strategy)

1. กลยุทธ์การตัดสินใจให้ประโยชน์สูงสุด (Optimizing Strategy)

ยั้งค์ (Yong, 1966) ผู้เชี่ยวชาญเรื่องนี้ กล่าวได้ว่า เป็นกลยุทธ์ที่ต้องการประเมินคุณค่าทางเลือกทุก ๆ ทางเท่าที่เป็นไปได้ โดยทำการเปรียบเทียบทางเลือกทุก ๆ ทางเลือกทั้งในด้านบวกและลบ โดยมีจุดมุ่งหมายว่า ทางเลือกที่ได้ตัดสินใจนั้นจะให้ผลตอบแทนสูงสุดในขณะที่ ไชมอน (Simon, 1976) ชี้ว่า มนุษย์แทบจะไม่ค่อยใช้กลยุทธ์ในการตัดสินใจแบบนี้เท่าใดนัก เนื่องจากการตัดสินใจประเมินทางเลือกทั้งหมดเท่าที่เป็นไปได้ผู้ตัดสินใจจำเป็นต้องมีความสามารถทั้งด้านสติปัญญา ความเฉลียวฉลาด และทรัพยากรที่จะจัดการกับข้อมูลเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ ผู้ตัดสินใจอาจจะหนักใจในการเผชิญกับสภาพข้อมูลที่มีท่วมท้น หรือสภาพที่ไม่มีข้อมูลเลย แต่ด้วยข้อจำกัดอันเนื่องมาจากข้อบกพร่องในเรื่องสติปัญญาของมนุษย์ ที่ไม่สามารถจะเก็บข้อมูลหรือตัวแปรที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก ๆ ไว้ได้ทั้งหมดในเวลาเดียวกัน จึงทำให้ผู้ตัดสินใจเปลี่ยนความสนใจจากคุณค่าหนึ่งไปยังคุณค่าอื่น โดยใช้ความชอบหรือความพอใจเป็นหลัก

2. กลยุทธ์การตัดสินใจที่ให้ความพึงพอใจ (Satisficing Strategy)

ไชมอน (Simon) กล่าวว่า ผู้ตัดสินใจใช้ความพึงพอใจมากกว่าในการตัดสินใจโดยให้ได้รับประโยชน์สูงสุด (Maximize) หมายถึง ผู้ตัดสินใจหรือบรรณาธิการ ค้นพบวิธีที่ "ดีพอ" ที่จะทำให้เขาได้รับผลประโยชน์ตามความต้องการของตน

การตัดสินใจที่ให้ความพึงพอใจอาจกล่าวได้ว่าเหมาะสำหรับความสามารถอันจำกัดของมนุษย์ในการจัดการกับข้อมูล เมื่อมนุษย์ต้องเผชิญกับปัญหายุ่งยากซับซ้อนที่ต้องตัดสินใจ มนุษย์มักจะทำอะไรที่ง่ายเข้าไว้ ความสามารถอันจำกัดของมนุษย์ในการคาดเดาอนาคต และข้อจำกัดในการที่จะให้มาซึ่งข้อมูลทางเลือกหลาย ๆ ทางทำให้มนุษย์มีแนวโน้มที่จะเลือกอะไรก็ได้ ซึ่งเป็นที่ยอมรับที่ดีกว่าสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน มนุษย์ไม่มีแนวโน้มที่จะรวบรวมข้อมูลหรือปัจจัยทั้งหมดที่มีต่อผลลัพธ์ที่ออกมา เพื่อที่จะคาดเดาความเป็นไปได้ หรือไม่มีแนวโน้มที่จะสรรหาทางเลือกหลาย ๆ ทางที่มีความแตกต่างกัน

3. กลยุทธ์การตัดสินใจแบบค่อยเป็นค่อยไป (Incremental and Muddling Through Strategy)

นักทฤษฎีองค์การหลายท่านตระหนักดีว่า ถ้าแม้กลยุทธ์ในการตัดสินใจที่ให้ความพึงพอใจจะมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง แต่มันสามารถก่อให้เกิดความก้าวหน้าขึ้นอย่างช้า ๆ มิลเลอร์ และ สตาร์ (Miller or Strarr, 1967) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาแบบค่อยเป็นค่อยไป (Incremental Improvement) อาจจะเกิดจากการตัดสินใจนำทางเลือกที่ประสบผลสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงทีละเล็กทีละน้อยในแต่ละครั้งมาใช้ในการวางนโยบาย ดีกว่าปล่อยให้นโยบายไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ

เฮอร์แชม และลินบลอม (Hirschman, Lindblom, 1962) กล่าวว่า การตัดสินใจแบบค่อยเป็นค่อยไป ถูกนำมาใช้ในการลดข้อบกพร่องของนโยบายที่เป็นปัญหาเฉพาะหน้า เนื่องจากการตัดสินใจแบบค่อยเป็นค่อยไป ไม่มีความพยายามที่จะกำหนดเป้าหมายส่วนใหญ่ให้เฉพาะเจาะจงลงไป และไม่มี ความพยายามที่จะค้นหาวิธีที่ดีที่สุด เพื่อให้บรรลุถึงความสำเร็จ

เบรบบรูค และลินบลอม (Braybrooke and Lindblom, 1963) สันนิษฐานว่า muddling through incrementalism เป็นกระบวนการตัดสินใจที่เป็นแบบอย่างของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมพหุนิยม แต่เนื่องจากคำว่า "muddling through" เป็นภาพพจน์ที่แสดงให้เห็นถึงการไร้ความสามารถ และไม่มีจุดหมายอาจทำให้เข้าใจว่า การตัดสินใจแบบนี้ เป็นเทคนิค

ที่ชื่นชอบของคนเกียจคร้าน แต่ Braybrook และ Lindblom สันนิษฐานว่า การตัดสินใจแบบค่อยเป็นค่อยไปนี้ เป็นวิธีที่องค์กรใช้ตัดสินใจทางสังคม โดยตัดสินใจแบบค่อยเป็นค่อยไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถบรรลุเป้าหมายได้ ซึ่ง Lindblom เห็นด้วยว่า การตัดสินใจแบบค่อยเป็นค่อยไปขึ้นอยู่กับความสอดคล้องในด้านการปฏิบัติ และเข้ากับสถานการณ์ที่เผชิญอยู่เฉพาะหน้าได้ดี ซึ่งอาจไม่ทำให้ประโยชน์สูงสุดก็ตาม

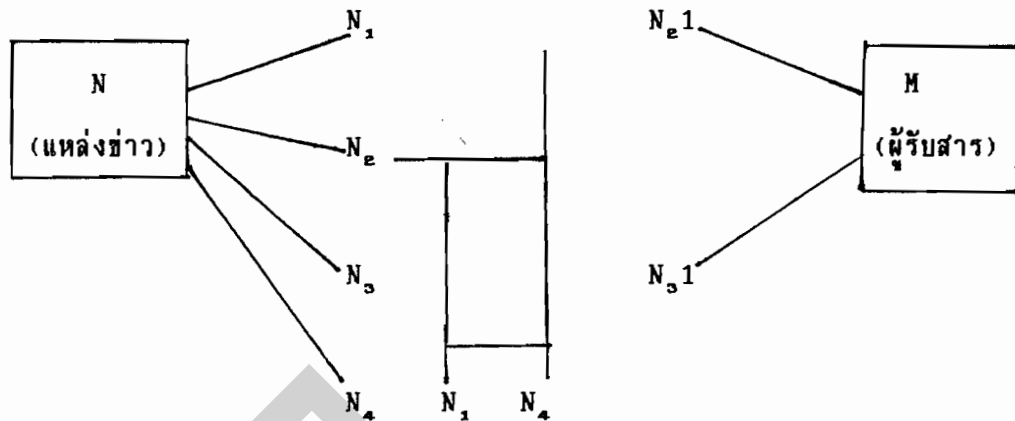
ดังนั้น การที่ผู้วิจัยใช้แนวคิดเรื่องกลยุทธ์ในการตัดสินใจ ก็เพื่อศึกษาว่าในกระบวนการคัดเลือกข่าวเพื่อออกอากาศ เปรียบเทียบระหว่างสองสถานการณ์นั้น บรรณาธิการใช้การตัดสินใจแบบใดในสถานการณ์ต่าง ๆ

6. แนวคิดเรื่องผู้กรองสาร, ผู้เฝ้าประตู (Gatekeeper Approach)

แนวความคิดเกี่ยวกับหน้าที่ "ผู้กรองสาร" นี้มาจากข้อเขียนของเคเลวิน (K., Dawin, 1947) ซึ่งให้ข้อสังเกตว่าข่าวสารมักจะไหลผ่านช่องทางต่าง ๆ อันประกอบไปด้วย บริเวณประตูที่ซึ่งมีการปล่อยหรือกักข่าวสารต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือโดยวินัยของ Gatekeeper เองว่า จะยอมให้ข่าวสารตัวใดไหลผ่านไปได้หรือไม่ นอกจากนี้แนวคิดดังกล่าว ยังได้ระบุว่าผู้กรองสาร เป็นผู้ที่มีสิทธิ์ในการเปิดเผย หรือปิดบังข่าวสารที่จะส่งผ่านไปยังประชาชนเป็นเสมือนนายทวารของการรับข่าวสารของประชาชน

ดังนั้น ผู้กรองสาร จึงเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการส่งสารขององค์การทางสื่อสารมวลชนเป็นบุคคลที่ควบคุมการไหลของข่าวสาร ตัดสินว่าข่าวอะไร ควรจะส่งต่อไปหรือข่าวอะไร ควรตัดออกไป ได้แก่ บรรณาธิการ ผู้เขียน นักวิจารณ์ ฯลฯ

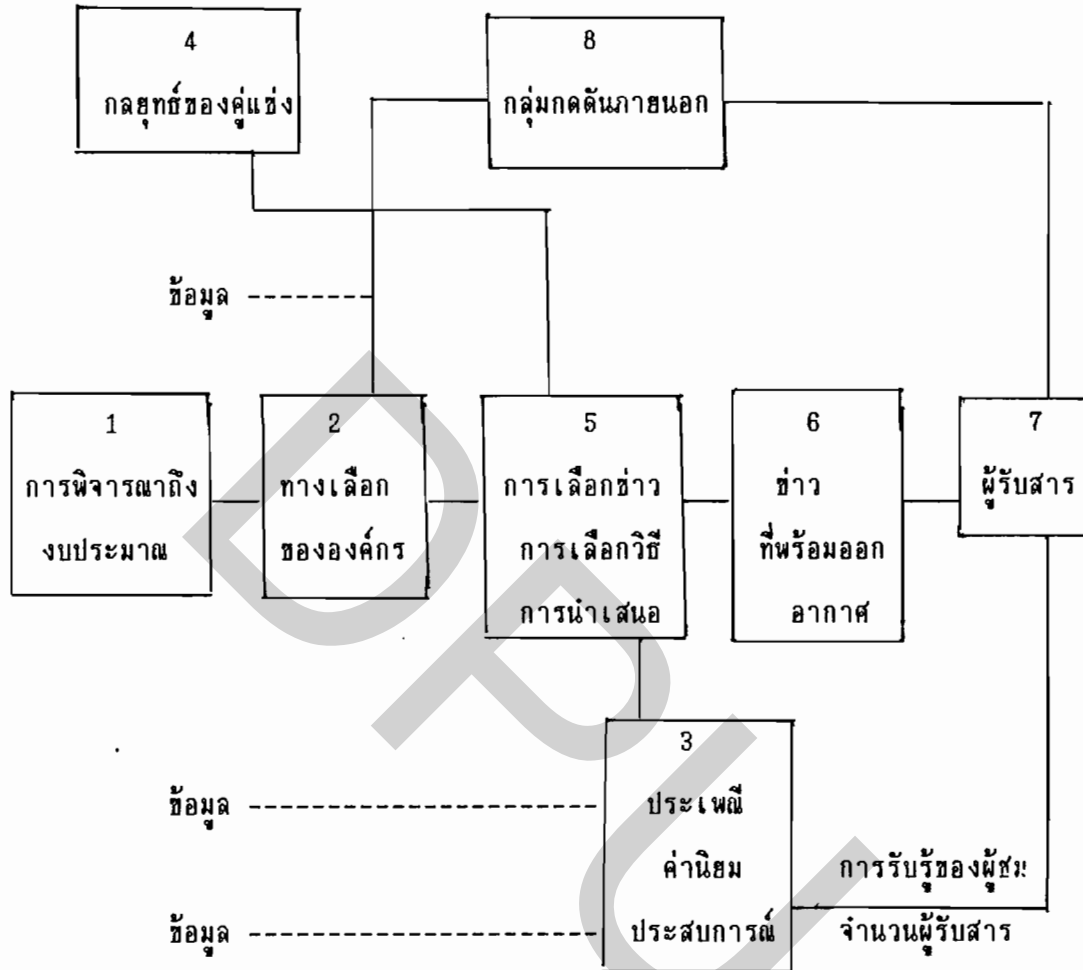
ดี.เอ็ม.ไวท์ (D.M. White, 1950) ได้ศึกษาถึงบทบาทของบรรณาธิการข่าวโทรเลขของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ของอเมริกันฉบับหนึ่ง ซึ่งบรรณาธิการมีกิจกรรมในการตัดสินใจคัดเลือกข่าว เพื่อตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์มีส่วนคล้ายกับหน้าที่ผู้กรองสาร

แบบจำลองผู้เฝ้าประตูของ White

แบบจำลองนี้แสดงให้เห็นว่า จากต้นตอแหล่งข้าวจะลงข้าวสารมากมายส่งมายังสถานีโทรทัศน์ บรรณาธิการข่าวจะทำหน้าที่ผู้กรองสาร โดยการคัดเลือกข้าวสารบางข่าวทั่วไป และคัดเลือกข้าวสารบางอย่างเพื่อออกอากาศ โดยมี การตัดแต่งให้เหมาะสมกับเวลา เนื้อที่ หรือ ลักษณะสื่อเพื่อส่งไปยังผู้รับข่าวสารต่อไป

7. แบบจำลองการไหลของข่าว (A model for news flow)

ภาพแสดงการไหลของข่าวในลักษณะของข่าวในการตัดสินใจและกลยุทธ์การเลือกข่าวเพื่อนำเสนอ
(Newsflow in terms of decision - making and strategy)

แบบจำลองนี้แสดงให้เห็นถึงอิทธิพล และการตัดสินใจที่จะเลือกข่าวที่ได้มาเพื่อนำเสนอต่อไปโดยเริ่มจากมีข้อมูลคือ ข่าวเข้ามาเป็นอันดับแรก การพิจารณาถึงงบประมาณ(หมายเลข 1) เป็นการกำหนดกรอบงานทั้งหมดของการปฏิบัติงานในองค์กรข่าว โครงสร้างทั้งหมดขององค์กร (หมายเลข 2) จะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่องค์กรกำหนดขึ้น (ได้แก่ จำนวนพนักงาน, สถานที่ตั้ง, ความร่วมมือกับสำนักข่าวต่าง ๆ ฯลฯ) นำมารวมกับประเพณีค่านิยมประสพการณ์ขององค์กร (หมายเลข 3) และข้อมูลจากสภาวะการณ์ของคู่แข่ง (หมายเลข 4) และต้องศึกษาไปถึงสถานการณ์แวดล้อมได้ส่งผลต่อความคิด และการกระทำของคู่แข่งอย่างไร เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยภายนอกแล้ว องค์กรที่จัดตั้งขึ้น (หมายเลข 2) จะดำเนินธุรกิจต่อไป โดยการคัดเลือกข่าว (หมายเลข 5) รวบรวมข่าวและหาวิธีที่เหมาะสมในการนำเสนอ

การไหลของข่าวเป็นกระบวนการที่ได้รับอิทธิพลจากกฎเกณฑ์ทั้งที่เป็นทางการ และไม่ เป็นทางการในสังคม ได้แก่ กฎหมาย กรอบการทำงาน ความเชื่อถือ และความคาดหวังที่มีต่อ สื่อมวลชน สภาวะการณ์ของคู่แข่ง (หมายเลข 4) ก็มีบทบาทสำคัญ ซึ่งในบางครั้งต้องทำตาม อย่างกัน เพราะต้องแข่งขันกัน การคัดเลือกข่าวแล้วนำออกอากาศ (หมายเลข 5) ต้องสัมพันธ์ กับเหตุการณ์ของโลก และต้องเชื่อมโยงกับข่าวอื่น ๆ ที่เลือกไว้ก่อนแล้ว และผู้รับสาร (หมายเลข 7) มีส่วนร่วมต่อการคัดเลือกข่าวทั้งทางตรง และทางอ้อม เช่น แสดงความคาดหวัง จากข่าวแสดงความสนใจ รับรู้ และสุดท้าย คือกลุ่มกดดันจากภายนอก (หมายเลข 8) ไม่เพียง แต่มีผลต่อการเลือกและนำเสนอข่าว (หมายเลข 5) และ (หมายเลข 6) เท่านั้น แต่อาจ จะมีผลต่อการจัดองค์กร (หมายเลข 2) ถ้ากลุ่มภายนอกมีพลังเพียงพอ

นอกจากนี้บรรทัดฐานส่วนรวมขององค์กร และค่านิยมส่วนตัวของบรรณาธิการ นักข่าว มีผลต่อการรวบรวม คัดเลือก และเสนอข่าว ซึ่งบรรทัดฐานของแต่ละองค์กรจะแตกต่างกัน และ ไม่เพียงแต่บรรทัดฐานส่วนรวมขององค์กรที่ต้องยึดถือเท่านั้น บุคคลในองค์กรนั้นจะต้องมีความรู้สึก ส่วนตัวต่อข่าว แต่ละข่าวเช่นกัน หรือมีบรรทัดฐานส่วนตัวเข้าไปตัดสินใจ ทำให้การเสนอข่าวเกิดความผิดพลาดได้จึงต้องอาศัยกรอบ ของจรรยาบรรณ และหลักวิชาชีพสื่อมวลชนเข้ามามีส่วนช่วย ขจัดพื้นฐานหรือบรรทัดฐานส่วนตัวออกไป เพื่อเสนอข่าวได้ถูกต้องเที่ยงตรงที่สุด

8. ทฤษฎีองค์กร (Organizational Theory)

สมมุติฐานของทฤษฎีนี้คือ ผู้กรองสารไม่ใช่บุคคลที่อยู่เพียงลำพังในกระบวนการตัดสินใจคัดเลือกข่าว หากแต่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กรที่ผลิตข่าวในหน้าที่ความรับผิดชอบที่แตกต่างกันออกไป

บริด (Breed, 1955 : 27) ได้วิเคราะห์ไว้ในการศึกษาเรื่อง Social Control in the Newsroom : A Functional Analysis ว่าการแบ่งงานกันทำ โครงสร้าง เป้าหมายและนโยบายขององค์กรเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ในการกำหนดกฎเกณฑ์ในการทำข่าวให้แก่สมาชิกในองค์กรนั้น ๆ ปฏิบัติตาม

ซีเกิล (Sigal, 1973 : 7) กล่าวว่าไว้ว่า ผู้สื่อข่าว บรรณาธิการข่าว และผู้บริหาร ที่มีส่วนในการตัดสินใจคัดเลือกข่าวนั้น เป็นผู้กำหนดหรือหล่อหลอมเนื้อหาของข่าว การพิจารณาคัดเลือกข่าวไม่ได้กระทำโดยลำพัง แต่กระทำร่วมกัน โดยคำนึงถึงคุณค่าที่องค์กรนั้นยึดถือปฏิบัติอยู่

บริด (Breed 1955 : 329-30) อธิบายว่า การควบคุมขององค์กรใดเกิดขึ้นได้ โดยผ่านกระบวนการสังคมประภคิตของสมาชิกในองค์กรนั้น ๆ บรรณาธิการข่าวแต่ละวันจะใช้เกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกข่าวที่คล้ายคลึงกัน ทั้งนี้ เนื่องจากการทำงานในลักษณะที่เป็นงานประจำนั้น จะเป็นการเสริมแรงหรือตอกย้ำ โดยการควบคุมทางสังคม ซึ่งหมายถึงพฤติกรรมทุก ๆ อย่างที่สมาชิกขององค์กรได้แสดงให้เห็นปัจเจกบุคคลรู้ว่า พวกเขาทำถูกหรือผิด

วิธีที่บรรณาธิการข่าวเลือกเรื่องและรายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อนำเสนอให้อยู่ในรูปของข่าวนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้น ๆ เคลเบอร์ ดันน์ (Dunn, 1969 : 55) ระบุว่า เป้าหมายต่าง ๆ ขององค์กรข่าวเป็นสิ่งสำคัญสำหรับบรรณาธิการ หรือผู้ผลิตข่าว เพราะเป้าหมายต่าง ๆ ขององค์กรเป็นตัวตัดสินใจว่าเรื่องใดที่จะนำมาทำเป็นข่าวได้บ้าง

เอปสไตน์ (Epstein 1981 : (22)) กล่าวว่า ชาวโทรททัศน์เป็นผลมาจากการตัดสินใจในสิ่งที่ทำลงไปโดยยึดถือวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นหลัก เพื่อที่จะดำรงไว้ซึ่งการดำเนินธุรกิจสถานี่จะต้องควบคุมข่าวให้ตอบสนองความต้องการขององค์กร, สถานี่จะต้องรักษาผู้ชมไว้เพื่อโฆษณา, รายการข่าวจะต้องเป็นที่ยอมรับทั่วประเทศ, รายการข่าวจะต้องรักษาความน่าเชื่อถือ ไว้ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชน และประการสุดท้าย สถานี่จะต้องผลิตข่าวภายใต้เงินทุนและเวลาอันจำกัด

โดมินิค (Dominick 1986) พูดถึง การตัดสินใจคุณค่าของข่าวว่าเป็นศาสตร์ที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับประเพณีนิยม, เทคโนโลยี, นโยบายขององค์กร และเศรษฐกิจ

เฮนรี ที่ 3 (Henry III 1981 : 145-49) พบว่าวัตถุประสงค์ทางการค้าจะเป็นปัจจัยที่กำหนดรูปลักษณะของข่าวเพื่อที่จะเอาชนะสถานีอื่น ๆ ในการแข่งขัน สถานี่โทรททัศน์จำเป็นต้องหากลยุทธ์ในการดึงดูดความสนใจของผู้ชม ส่วนหนึ่งของกลยุทธ์นี้คือ สร้างข่าวให้มีลักษณะที่เป็น "ดราม่า" (Drama) และมีความขัดแย้งสูง หรือเน้นความบันเทิงเป็นหลัก

กัลตุง และ รุจ (Galtung and Ruge 1965 : 64-91) เรื่องกระแสการไหลของข่าวในประเทศยุโรป และการวิเคราะห์โทรททัศน์ของสวีเดนต่างเห็นพ้องต้องกันว่า เหตุการณ์ที่จะถูกคัดเลือกหรือหยิบยกมาเป็นข่าวได้ จะต้องเป็นเรื่องของธรรมชาติหรือประเทศผู้นำ หรือเรื่องราวของบุคคลชั้นนำในสังคม รวมไปถึงเหตุการณ์ไม่ดีทั้งหลาย ที่คนส่วนใหญ่ให้ความสนใจ อาจกล่าวได้ว่า ในสังคมที่มีข่าวไว้อาย เกณฑ์ในการเลือกข่าวจะได้รับอิทธิพลจากวัตถุประสงค์ในการขาย สิ่งที่ผู้ชมอยากรู้จะถูกนำเสนอเป็นข่าว

องค์กรข่าวนั้นนับว่า เป็นระบบย่อยที่มีส่วนสำคัญต่อระบบใหญ่ในระบบเศรษฐกิจ สังคมเป็นอย่างมาก ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในระบบใหญ่นอก ซึ่งมีผลกระทบต่อองค์กรข่าวขณะเดียวกัน การกระทำใด ๆ ขององค์กรส่งผลกระทบต่อระบบใหญ่ได้เช่นเดียวกัน

9. ทฤษฎีระบบ (System Theory)

โรบินสัน (Robinson 1981 : 90) ได้ศึกษาเรื่องการคัดเลือกข่าว เนื่องจากทฤษฎีระบบช่วยในการอธิบายถึงกระบวนการขั้นตอนการทำข่าว ซึ่งระบุว่า ทุกตำแหน่งหน้าที่ในองค์กรข่าว มีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอกสถานะ ส่งผลต่อการคัดเลือกข่าวที่จะออกอากาศประจำวัน

ลิตเติลจอห์น (Lilte John 1978 : 37) ระบุว่า "ระบบ" หมายถึง ส่วนต่าง ๆ ทั้งหมดที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่อกระทำบางอย่างร่วมกัน ให้สำเร็จตามต้องการ

วาสควิซ (Vasquez 1983 : 270) ตั้งสมมติฐานว่าการควบคุมข่าวสารเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการควบคุมทางสังคมที่ใหญ่กว่า ระบบขององค์กรข่าวจะทำหน้าที่รักษาระบบในสังคมนั้น ในขณะที่ระบบขององค์กรข่าวก็สร้างข่าวสารให้กับระบบสังคมเช่นกัน

ทัชแมน (Tuchman 1987) เสนอว่า ข่าวเป็นกิจกรรมทางสังคม การนำเสนอข่าวมีลักษณะเป็นการตอบสนองความต้องการของสถาบันที่มีอำนาจ

จากวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นสรุปได้ว่า สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญต่อปัจจัย ในการแสวงหาข่าวสารของคนในปัจจุบัน นอกจากสื่อมวลชนมีหน้าที่เป็นผู้กรองสาร โดยครอบคลุมไปถึงการเชื่อมโยงข่าวสารซึ่งมีอิทธิพลต่างๆ ส่งผลต่อความคิดและการตัดสินใจ ในการคัดเลือกข่าวอันได้แก่ ประเพณีค่านิยม ประสบการณ์ สถานภาพคู่แข่ง ตลอดจนสภาพแวดล้อมนอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว นโยบายขององค์กร นับเป็นวัตถุประสงค์หลักและเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติการข่าวที่ต้องยึดเป็นแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกข่าว ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพ

ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องกระบวนการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์ ศึกษาเปรียบเทียบกรณีสถานีโทรทัศน์ กองทัพบกช่อง 7 และ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. มุ่งที่จะศึกษาถึงนโยบาย แนวปฏิบัติ และวัฒนธรรม ของการพิจารณาคัดเลือกข่าว และเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว จึงได้กำหนด ระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

1. ลักษณะข้อมูล

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) อันได้แก่การสัมภาษณ์ การพูดคุย กับผู้ที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการพิจารณาคัดเลือกข่าวโดยวิเคราะห์ได้คือ

(1) ในระดับนโยบายจะสัมภาษณ์กับผู้บริหารสูงสุดขององค์กร ได้แก่ ผู้อำนวยการ อ.ส.ม.ท. รองผู้อำนวยการ อ.ส.ม.ท. รวมไปถึงหัวหน้าฝ่ายข่าวโทรทัศน์

(2) ส่วนในระดับปฏิบัติการนั้น ได้มุ่งที่จะสัมภาษณ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับ ข่าวทั้งหมด ซึ่งมีจำนวนนับร้อยคน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง และ เกี่ยวข้องกับกรอบของการวิจัยทั้ง 5 ขั้นตอน จึงได้พิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสม ประกอบด้วย หัวหน้าแผนกข่าวต่าง ๆ ได้แก่ หัวหน้าแผนกข่าวในพระราชสำนัก หัวหน้าแผนกข่าวการเมือง หัวหน้าแผนกข่าวสังคม หัวหน้าแผนกข่าวเศรษฐกิจ หัวหน้าแผนกข่าวต่างประเทศ และ หัวหน้าแผนกข่าวกีฬา นอกจากนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับข่าวซึ่งมีบรรณาธิการ ผู้เรียบเรียงข่าว ผู้สื่อข่าว ช่างภาพ พนักงานตัดต่อ จะทำการเลือกสัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ และหรือ ผู้รับผิดชอบ หลักในหน้าที่นั้น ๆ ซึ่งมีดังนี้

คุณแสงชัย	สุนทรวัฒน์	ผอ.อ.ส.ม.ท.
คุณถาวร	นาบุตร	หัวหน้าฝ่ายข่าวโทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.
คุณอัชฌา	สุวรรณปากแพร	หัวหน้าส่วน ฝ่ายข่าวโทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.
คุณณรงค์	รุ่งวัฒนา	หัวหน้ากองบรรณาธิการ ฝ่ายข่าว ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.
คุณชวรงค์	ทิพย์ทัศน์	บรรณาธิการฝ่ายข่าว ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.
คุณพัชรินทร์	เสวตสุทธิพันธ์	หัวหน้าแผนกข่าวราชสำนัก ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.
คุณสุวัฒน์	พุ่มเครือวัลย์	ช่างภาพราชสำนัก ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.
คุณอารตี	คุโรปการานันท์	ผู้ประกาศข่าวและผู้เรียบเรียงข่าว ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.
คุณพรพิลาศ	วงศ์ขจรสุข	ผู้เรียบเรียงข่าว ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.
คุณอภิชาติ	จุลละจาริตต์	หัวหน้าแผนกกีฬา ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.
คุณสุวัฒน์	ผลเพิ่ม	เจ้าหน้าที่ตัดต่อ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.
คุณสุภาพชาย	บุตรจันทร์	บรรณาธิการข่าวการเมือง ช่อง 7 สี
คุณเรวัติ	สุขะวิบูลย์	ผู้เรียบเรียงข่าวต่างประเทศ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.
คุณสมยศ	พลอยแหวน	อดีตช่างภาพช่อง 7 สี
คุณเชิดชาย	มากบำรุง	ช่างภาพ ผู้ช่วยข่าวกีฬา ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.
คุณสุรชา	บุญเปี่ยม	ผู้สื่อข่าวสังคม ผู้ช่วยกีฬา ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secodary Data) เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นการศึกษาเพิ่มเติมจากงานวิทยานิพนธ์ ซึ่งพรสุรีย์ ธนะศรีสีบวงศ์ ได้ทำการศึกษา การพิจารณาคัดเลือกข่าวของสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 ดังนั้น ข้อมูลทุติยภูมิสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ คือ วิทยานิพนธ์เล่มนี้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ยังได้ขยายครอบคลุมไปถึงนโยบายและวัฒนธรรมของการพิจารณาคัดเลือกข่าว ซึ่งเอกสารทั้งรายงานการประชุมของคณะกรรมการ อ.ส.ม.ท. พระราชกฤษฎีกา และเอกสารข่าว รวมถึง คำรารายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การเก็บข้อมูล

2.1 รูปแบบของการเก็บข้อมูล การเก็บข้อมูลจากบุคคลที่กล่าวมาแล้ว ในข้อ 1.1 ข้างต้นจะเก็บข้อมูลในลักษณะของการพูดคุยที่ได้มีการกำหนดรูปแบบ และไม่มีแบบสอบถามแต่เป็น

กรอบของการถามเกี่ยวกับการพิจารณาคัดเลือกหัวข้อข่าว การให้ลำดับความสำคัญของข่าว ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้ประกาศข่าว เวลาในการนำเสนอข่าว และการตัดสินใจนำข่าวออกอากาศ ขั้นตอนของการพิจารณาคัดเลือกข่าวก็อยู่ในกรอบ 5 ขั้นตอน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตั้งแต่การคัดเลือกเรื่องที่จะทำ การสื่อข่าวทำข่าว การติดต่อลงเสียง การคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของข่าว และการคัดเลือกข่าวเพื่อออกอากาศ ส่วนทางด้านวัฒนธรรมนั้น มุ่งประเด็นไปที่การปฏิบัติงานที่มีการสืบทอดต่อกันมา และเป็นที่ยอมรับโดยไม่มี การหยุดคิดถึงเหตุผล ความ เป็นมา และหรือผลลัพธ์ ดังเช่น การตัดสินใจ ตามปกติทั่วไป

2.2 วิธีการเก็บข้อมูล การเก็บข้อมูลจากบุคคลต่าง ๆ นั้นผู้วิจัยจะเป็นผู้เข้าไปเก็บ ด้วยการพูดคุยอย่างกึ่งทางการ (สำหรับผู้บริหารระดับสูง จะมีลักษณะการสัมภาษณ์ที่เป็นทางการมากกว่า) พร้อม ๆ กับการได้เห็นสภาพการทำงานจริง เอกสาร การติดต่อข่าวในสภาพจริง ตลอดจน การปรึกษาหารือ และการตัดสินใจต่าง ๆ

ส่วนข้อมูลที่เป็นเอกสารหลักฐานต่าง ๆ นั้นมักได้จาก การเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงาน และ หรือในขณะที่ได้สัมภาษณ์กับบุคคลที่เป็นเป้าหมายของการเก็บข้อมูล นอกจากนี้ก็จะเป็นการเข้าไปศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำราจากห้องสมุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในลักษณะกรณีศึกษา การเก็บข้อมูลเป็นไปในลักษณะของการมีส่วนร่วม และการเข้าไปสังเกตการณ์ การพูดคุยทั้งอย่างไม่เป็นทางการและเป็นทางการ เป็นผู้ทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ดังนั้น โอกาสที่จะใช้ดุลยพินิจตัดสินใจมิได้สูง ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ป้องกันด้วยการอัดเทปในระหว่างการสนทนา และหรือจะบันทึกในคำตอบที่ได้รับอย่างแท้จริง

ข้อมูลที่ได้ดังกล่าวจะถูกนำมาจำแนกประเภทออกตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย กล่าวคือ

ในเรื่องนโยบาย นอกจากใช้เอกสารหลักฐานที่มีอยู่ เป็นรากฐานของข้อมูลแล้ว คำตอบอันเป็นข้อเท็จจริง และความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลจะเป็นการเสริมในลักษณะเชิงพรรณานี้ เนื้อหาจะจับประเด็นให้สอดคล้องกับเอกสารหลักฐานนั้น ๆ

ส่วนเรื่องของแนวการปฏิบัติก็จะวิเคราะห์ทีละขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนจะดูความครบถ้วนสมบูรณ์ในกระบวนการและความสอดคล้องต่อเนื่องในแต่ละขั้นตอน และระหว่างขั้นตอน

ด้านวัฒนธรรมจะใช้แนวเดียวกับการศึกษาขั้นตอนในการพิจารณาชั้นเลือกข่าว โดยมุ่งมองถึงพฤติกรรมที่เกิดการกระทำซ้ำซาก ในแนวความคิดทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งได้กล่าวแล้วข้างต้น รวมทั้งการใช้เอกสารที่สามารถอธิบายในพฤติกรรมดังกล่าวได้

**โครงสร้างและระบบการทำงานของฝ่ายข่าว
สถานีโทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. และสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7**

ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ที่เป็นหลักในการวิจัยครั้งนี้ มีประวัติความเป็นมา ตลอดจน พัฒนาการ และโครงสร้างในระบบการบริหารงานที่น่าสนใจ เพราะเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ขึ้นตรงต่อสำนักนายกรัฐมนตรีมีการเปลี่ยนแปลงในระดับผู้บริหารระดับสูงบ่อยครั้ง อันเนื่องมาจาก สถานการณ์ทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลง ดังนั้น นโยบายขององค์กรนี้ ซึ่งได้ถูกเปลี่ยนแปลงตามยุค ตามสมัยเช่นกัน ซึ่งจะ เป็นผลต่อการเสนอข่าว การคัดเลือกข่าวออกอากาศอย่างไรนั้น เป็นเรื่อง ที่น่าศึกษายิ่ง

ประวัติความเป็นมาของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) หรือมีชื่อภาษาอังกฤษว่า The Mass Communication Organization of Thailand (MCOT) ได้จัดตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2520 มีฐานกำเนิดต่อเนื่องมาจากบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด ซึ่งจัดตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2495 โดยรัฐบาลสมัยนั้น อันมี จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี มีความมุ่งหมาย และเล็งเห็นถึงความสำคัญที่ต้องการจัดให้มีบริการส่งโทรทัศน์ขึ้น ในประเทศไทยเป็นครั้งแรก

การจัดตั้ง อ.ส.ม.ท. ได้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่ง ประเทศไทยขึ้น เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2520 เหตุผลก็เพื่อจัดกิจการสื่อสารมวลชนของรัฐบาลให้ มีความคล่องตัว มีประสิทธิภาพถูกต้องและรวดเร็ว และเป็นที่ยึดถือแก่สาธารณชน สำหรับ วัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้ง อ.ส.ม.ท. ได้กำหนดไว้ดังนี้

- (1) ประกอบกิจการสื่อสารมวลชนทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร
- (2) นำเข้ามา และส่งออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายสิ่งๆที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร-
มวลชน และ
- (3) ประกอบกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่อง หรือใกล้เคียงกับกิจการสื่อสารมวลชน

การบริหารงานของ อ.ส.ม.ท. อยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการบริหารตามประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 40 ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2534 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.ฎ. จัดตั้ง อ.ส.ม.ท. พ.ศ.2520 ประกอบด้วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง และผู้แทนกรมอัยการ เป็นกรรมการ และกรรมการอื่น ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรี อีกไม่น้อยกว่าสามคน และไม่เกินเจ็ดคน และให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการ และเลขานุการ ดังนั้น อ.ส.ม.ท. จึงมีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

การจัดรูปองค์การ

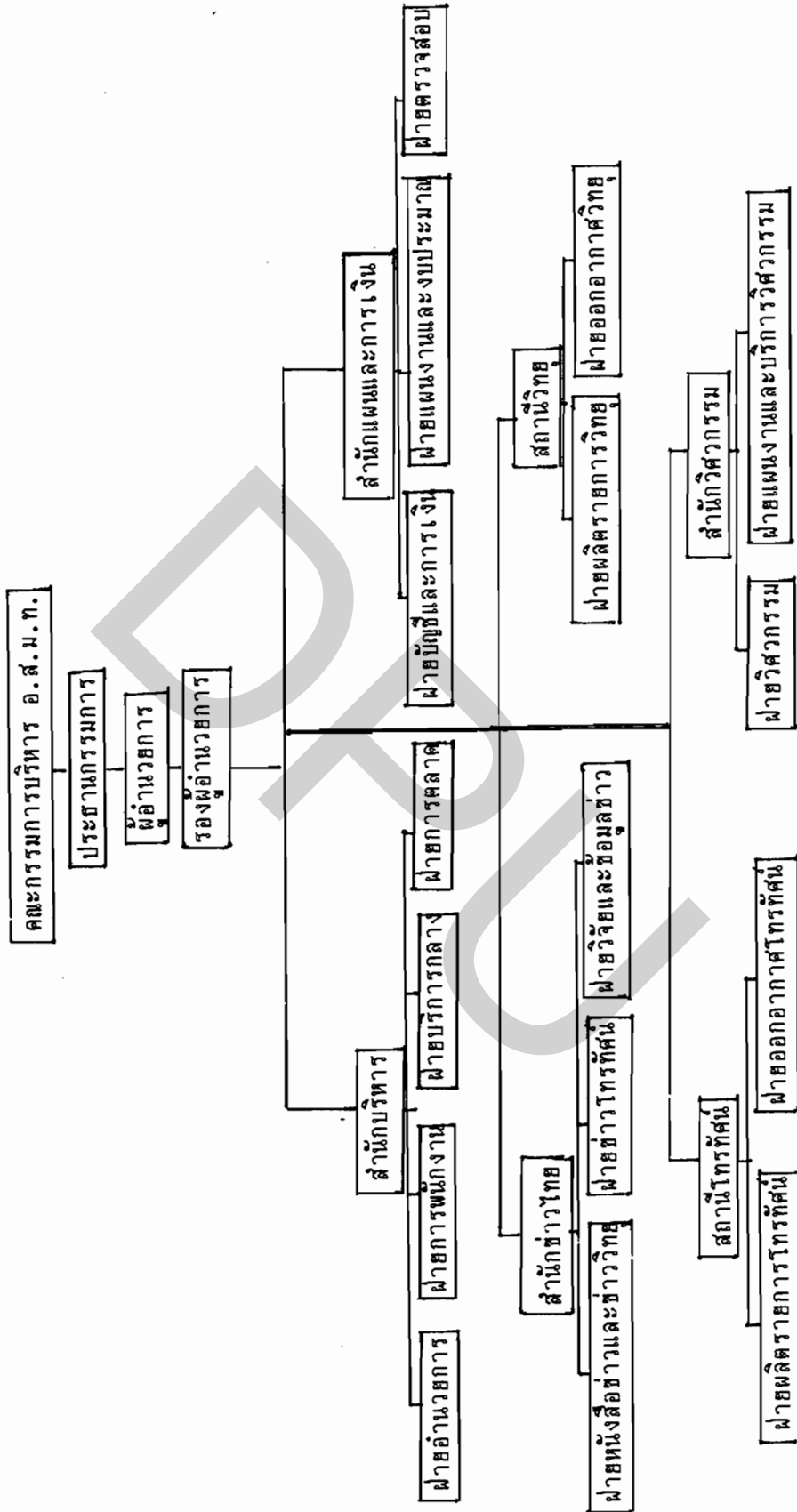
องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยได้จัดโครงสร้างองค์การโดยถืองานที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์ 3 สาขา คือ กิจการวิทยุโทรทัศน์ กิจการวิทยุกระจายเสียง และกิจการสำนักข่าวไทย นอกจากนี้ได้จัดให้มีสำนักบริหาร สำนักแผนและการเงิน สำนักวิศวกรรม ฝ่ายการตลาด และฝ่ายตรวจสอบ เพื่อช่วยทำหน้าที่สนับสนุนงานที่ได้กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์หลักให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สถานีโทรทัศน์ไทย ทีวีสี ช่อง 9 เป็นสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งแรกของประเทศไทย และเป็นสถานีแรกที่เกิดขึ้นบนผืนแผ่นดินใหญ่ของทวีปเอเชีย โดยได้ดำเนินกิจการต่อเนื่องมาจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ ไทย ทีวี ช่อง 4 (ขาว-ดำ) ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2498 อันเป็นความมุ่งหมายสำคัญของรัฐบาลในสมัยนั้น ที่ประสงค์จัดให้มีบริการส่งโทรทัศน์ขึ้นในประเทศไทย

นับแต่เริ่มจัดตั้งขึ้นสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทย ทีวี สี ช่อง 9 มีวิสัยการส่งโทรทัศน์ครอบคลุมเฉพาะพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียงในภาคกลาง ต่อมา เมื่อปี 2530

อ.ส.ม.ท. ได้ตระหนัก และเล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะให้ประชาชนทั่วทั้งประเทศได้มีโอกาสเท่าเทียมกันในการรับทราบข่าวสาร ความรู้ และความบันเทิง จึงได้ร่วมกับบริษัทบางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด ขยายเขตบริการส่งโทรทัศน์ไทย ทีวี สี ช่อง 9 และไทย ทีวี สี ช่อง 3 เพิ่มการส่งให้ครอบคลุมทั่วถึงทั้งประเทศ โดยจัดตั้งสถานีเครือข่ายในส่วนภูมิภาคเพิ่มขึ้น

โครงสร้างการบริหารงาน

ขอสมุดและศนยสนเหตุ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิถีย

สำหรับคณะกรรมการ อ.ส.ม.ท. ชุดปัจจุบัน ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของ นายเทอดพงษ์ ไชยนันท์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2536 มี นายเอนก สิทธิประศาสน์ เป็นประธานกรรมการ พร้อมกรรมการ ประกอบด้วย

1. ดร.ไพรัช	ชัยพงษ์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิศวกรรมโทรคมนาคม
2. นายบัณฑิต	ศิริพันธ์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย
3. รศ.อรทัย	ศรีสันติสุข	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อสารมวลชน
4. พันตำรวจตรี	รุ่งยุทธ สารสมบัติ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อสารมวลชน
5. นายธรรมบุญ	โสภารัตน์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อสารมวลชน

สำหรับฝ่ายผู้บริหาร อ.ส.ม.ท. ประกอบด้วย นายสงชัย สุนทรวัฒน์ ผู้อำนวยการ อ.ส.ม.ท. ซึ่งรับตำแหน่ง เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2536

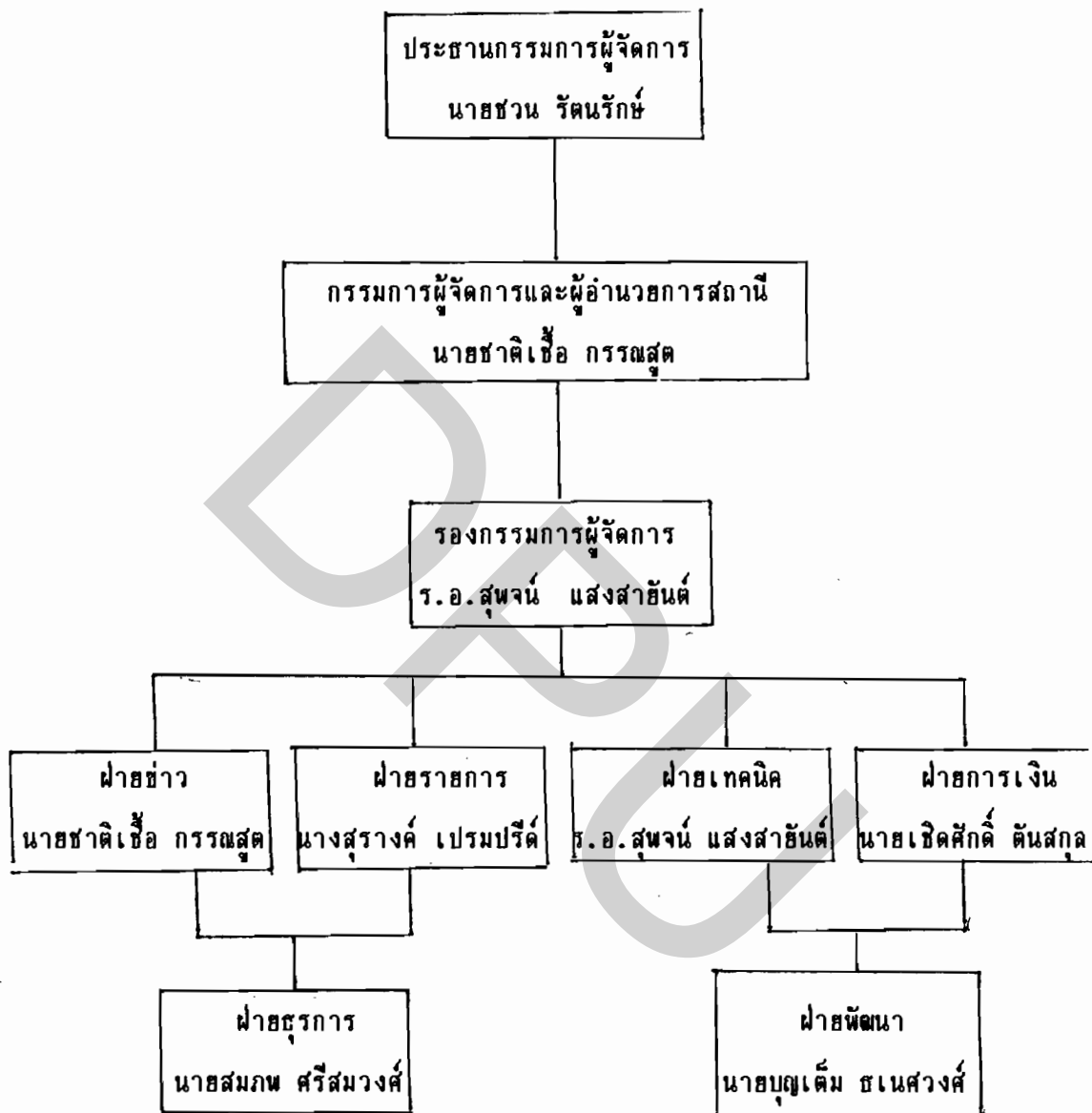
นายสมจิต	นพคุณ	รอง ผอ.อ.ส.ม.ท.
นางอรสา	คุณวัฒน์	รอง ผอ.อ.ส.ม.ท.
นายสุวรรณ	เมตธานุวัฒน์	รอง ผอ.อ.ส.ม.ท.
นายถวัลย์ศักดิ์	สุชะววรรณ	ผอ.สำนักข่าวไทย (เทียบเท่า รองผอ.อ.ส.ม.ท.)
นายสถาพร	โพษจันทร์	ผอ.สถานีโทรทัศน์ ช่อง 9
นายวินิจ	บุญวิวัฒน์	ผอ.สถานีวิทยุ ท.ท.ท.
นางนวลฉวี	โหดระภวานนท์	ผอ.สำนักบริหาร
นายชิตณรงค์	คณะกฤดาธิการ	ผอ.สำนักวิศวกรรม
นางสุภารัตน์	สุวรรณี	ผอ.สำนักแผนและการเงิน

โครงสร้างช่อง 7 สี

สำหรับโครงสร้างของฝ่ายข่าว ช่อง 7 สี ซึ่งได้มาจากการศึกษา ของ พรสุรีย์ ธนะศรีสีบวงส์, 2535 ระบุว่า เป็นการจัดตั้งโดย บริษัท กรุงเทพโทรทัศน์และวิทยุ จำกัด

(Bangkok Broadcasting & T.V. Co., Ltd. หรือ BBTV) ซึ่งได้สร้างขึ้นในปี 2510 ดำเนินกิจการโดยคณะกรรมการจากบริษัทดังกล่าวเป็นผู้บริหารงานในรูปของธุรกิจของธุรกิจการค้า มี นายชวน รัตนรักษ์ เป็นประธานกรรมการผู้จัดการ มีนายชาติเชื้อ วรรณสุต กรรมการผู้จัดการ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานี นอกจากนี้ ยังมีผู้ถือหุ้นกว่า 20 คน ร่วมดำเนินงานในกิจการของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 7 โดยแบ่งความรับผิดชอบไปตามฝ่ายต่าง ๆ ด้วย

โครงสร้างการบริหารงานของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

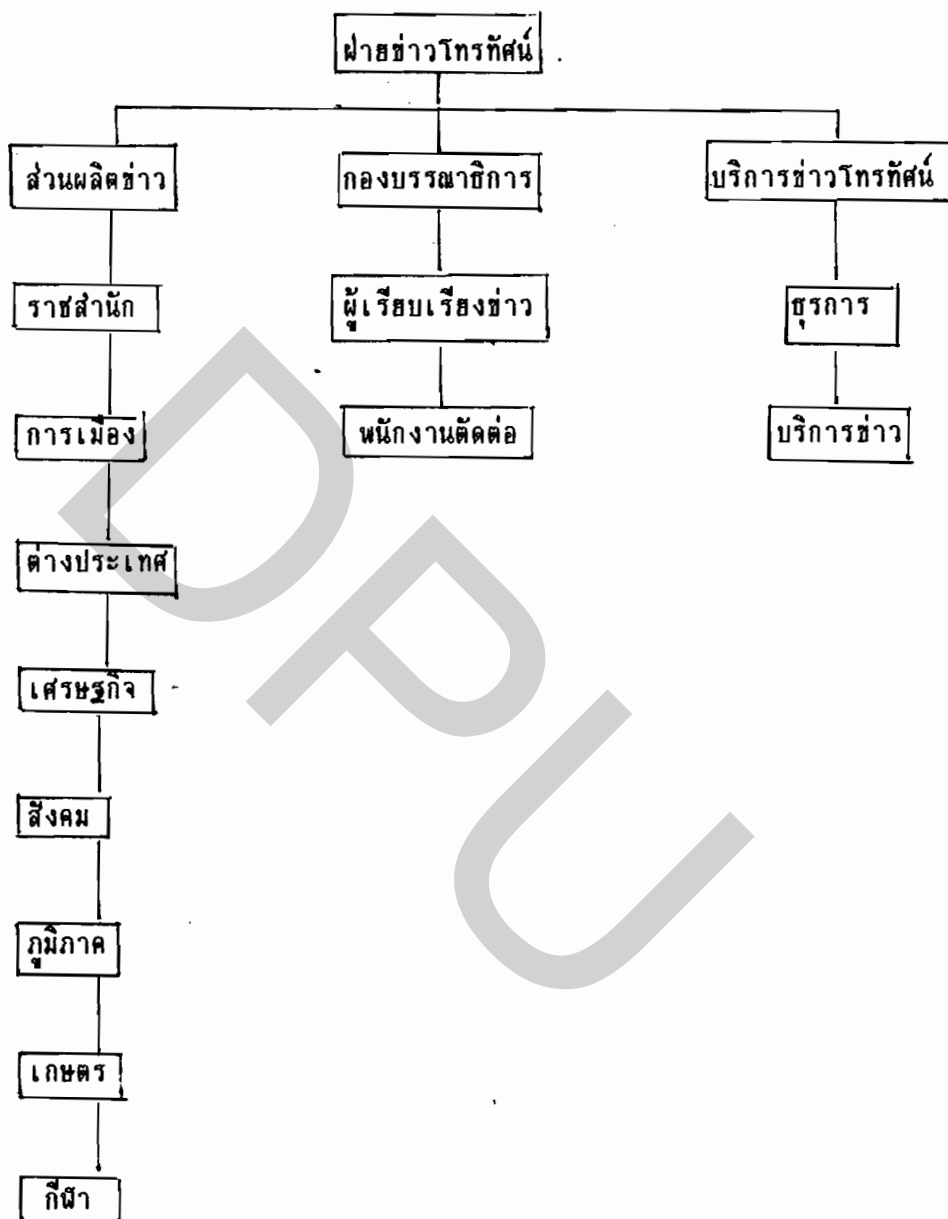
จะเห็นได้ว่าโครงสร้างโดยรวมของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. และช่อง 7 สี ต่างกัน นั่นคือ โทรทัศน์ช่อง 9 มีโครงสร้างเป็นขั้นตอนตามสายงานบังคับบัญชาตามแบบกึ่งราชการ แต่มีโครงสร้างการบริหารงานใหญ่ ๆ และกว้างกว่า ในรูปรัฐวิสาหกิจ แม้จะขึ้นตรงกับสำนักนายกรัฐมนตรี แต่มีคณะกรรมการบริหารงาน ซึ่งมาจากบุคคลผู้มีคุณวุฒิจากหลายองค์การเข้ามาทำหน้าที่ควบคุมดูแลการทำงานอีกทอดหนึ่ง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินนโยบายในฐานะสื่อของรัฐ

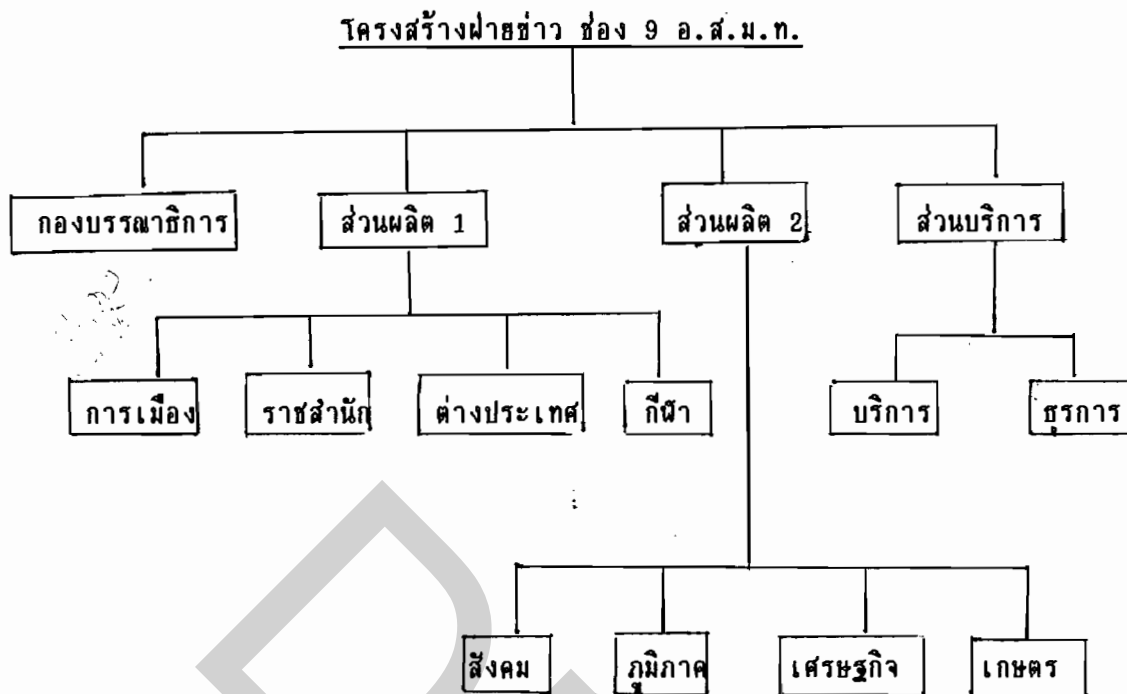
นอกจากนี้ยังพบว่าระดับผู้บริหารของช่อง 9 อ.ส.ม.ท. มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง อันเนื่องมาจากสาเหตุทางการเมือง อย่างไรก็ตาม ในระดับปฏิบัติก็ยังคงยึดแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายหลัก นั่นคือ มุ่งเป็นสื่อส่งเสริมสนับสนุนงานของรัฐ แต่่นโยบายปลีกย่อย ยังคงขึ้นอยู่กับผู้บริหารในระดับสูง

สำหรับช่อง 7 นั้น จากการศึกษาของพรสุรีย์ ธนะศรีสีบวงค์ จะเห็นว่าแตกต่างจากช่อง 9 อย่างสิ้นเชิงในแง่ของโครงสร้างรวม เพราะช่อง 7 ดำเนินงานโดยเอกชนเต็มรูปแบบ มีผู้บริหารมาจากกรรมการของบริษัท กรุงเทพโทรทัศน์และวิทยุ จำกัด และดำเนินการในรูปของธุรกิจการค้า การบริหารงานของช่อง 7 ซึ่งมีผู้ถือหุ้นของบริษัทเข้ามาควบคุมดูแลการทำงานของฝ่ายต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นลูกจ้างของบริษัท จะปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและยังพบว่า ผู้ปฏิบัติงานจะต้องทำงานอย่างระมัดระวัง เพื่อมิให้เกิดความผิดพลาด เพราะอาจทำให้ถูกตำหนิ หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ทั้งนี้ เพราะผู้บริหารของช่อง 7 จะมุ่งหวังผลงานที่มีประสิทธิภาพให้มากที่สุด เพื่อจะนำไปสู่ผลกำไรหรือรายได้ของบริษัท ตลอดจนการแข่งขันระหว่างสถานี และในขณะเดียวกันช่อง 7 ในฐานะสื่อของมวลชน ก็ให้ความร่วมมือในการเผยแพร่ข่าวสารของรัฐบาลให้การสนับสนุนเศรษฐกิจของประเทศด้วย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะมุ่งศึกษาเฉพาะฝ่ายข่าวโทรทัศน์เท่านั้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 และช่อง 7 ที่จะทำการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบหลังจากวิเคราะห์เปรียบเทียบโครงสร้างรวมของ 2 สถานีไปแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างของฝ่ายข่าวโทรทัศน์

โครงสร้างของฝ่ายข่าวโทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

หน้าที่ของบุคคลากรในฝ่ายข่าวช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในฝ่ายข่าวจะมีมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับปริมาณงานและนโยบายของผู้บริหารสถานี โดยการทำงานของฝ่ายข่าวจะแบ่งเป็น 2 ฝ่ายคือ

1. ฝ่ายป้อนข้อมูล (Input หรือ Intake) มีหน้าที่รับผิดชอบในการหาข่าว ได้แก่ นักข่าวประจำแผนกต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในส่วนผลิตข่าวทั้ง 1 และ 2

2. ฝ่ายนำออกอากาศ (Output) มีหน้าที่คัดเลือกและจัดทำให้ข่าวและอุปกรณ์ประกอบข่าวต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะออกอากาศได้ ได้แก่ กองบรรณาธิการ ซึ่งมีบรรณาธิการข่าวและผู้เรียบเรียงข่าวเป็นตัวจักรสำคัญนอกเหนือไปจากผู้ติดต่อ พนักงานเทป

นอกจากนี้ ฝ่ายข่าวช่อง 9 ยังมีเจ้าหน้าที่หน่วยเล็กคอยรับผิดชอบการเสนอข่าวเป็นประจำทุกวัน เรียกว่า "ระบบบรรณาธิการข่าวประจำวัน" หรือ "Editor-for-the-day-system"

หน่วยย่อยของฝ่ายป้อนข้อมูล ประกอบด้วย ตำแหน่งและหน้าที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

1. หัวหน้าฝ่ายข่าว นายถาวร นาคบุตร รับผิดชอบการปฏิบัติงานข่าวและการบริหารงานฝ่ายข่าวทั้งหมด

2. หัวหน้าส่วน ในฝ่ายข่าวช่อง 9 จะแบ่งเป็น 2 ส่วน นั่นคือ มีหัวหน้าส่วน 2 คน รับผิดชอบ ในการปฏิบัติงานข่าว และการบริหารในแผนกตามสายบังคับบัญชา

ส่วน 1 ประกอบด้วย ข้าราชการสำนัก การเมือง ต่างประเทศ กีฬา มี นายสัญญาพงศ์ จิรารัตนวัฒนา เป็นผู้รับผิดชอบ

ส่วน 2 ประกอบด้วย ข่าวสังคม ภูมิภาค เศรษฐกิจ เกษตร มี นายอัชฌา สุวรรณปากแพรง เป็นผู้รับผิดชอบ

3. บรรณาธิการข่าว รับผิดชอบการนำเสนอข่าว พิจารณาข่าวในช่วงเวลาที่เหมาะสม รวมทั้งลำดับข่าวตามความสำคัญ

นายณรงค์	รุ่งวัฒนา	หัวหน้ากองบรรณาธิการ
นายขจรศักดิ์	ทิพย์ทัศน์	บรรณาธิการ
นายปรีชา	นาคสมบูรณ์	บรรณาธิการ
น.ส. จุลกมล	มนัสช่วง	บรรณาธิการ

4. หัวหน้าแผนก รับผิดชอบภายในแผนกข่าว และบริหารการปฏิบัติงานของผู้สื่อข่าว และช่างภาพภายในสาย

นายวิโชค	อาจหาญ	หัวหน้าแผนกข่าวการเมือง
นางพัชรินทร์	เศวตสุทธิพันธ์	หัวหน้าแผนกข่าวราชสำนัก
นางปรารถนา	นิเนทรัตนพันธ์	หัวหน้าแผนกข่าวต่างประเทศ
นายอภิชาติ	จุลະจาริต	หัวหน้าแผนกข่าวกีฬา
นายวิโรจน์	ประกอบพิบูล	หัวหน้าแผนกข่าวสังคม
นางฉวีวรรณ	ประคองสันติกุล	หัวหน้าแผนกข่าวเศรษฐกิจ
น.ส.ดวงสมร	ตีลทวารธนะ	หัวหน้าแผนกข่าวเกษตร
นายอนุวัติ	ชินพิริยะ	หัวหน้าแผนกข่าวภูมิภาค

5. ผู้สื่อข่าว มีหน้าที่สื่อข่าวทำข่าวตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าแผนก เขียนข่าวหาสาระของข่าว โดยทำงานเป็นทีมร่วมกับช่างภาพ และผู้ช่วยช่างภาพ

สายการเมือง

- สุวดี ไฉลพันธ์
- อัญญา ตั้งใจตรง
- สุวิชัย สุทธิประภา
- นกคณ ก่อนิธิ
- อรวรรณ กริมวิรัตน์กุล
- สมชาย แก้วเกิด

สายราชสำนัก

- นฤมล รัตนภิบาล
- ศุภชัย เนติธาดา

ต่างประเทศ

- กาจ พลเสน
- กิตติมา ณ กลาง
- เรวดี สุขวิบูลย์
- พงษ์ แสงโชติไกร

สายสังคม

- นกมล อมรปาน
- อวิศา ปกมนตรี
- วรากรณ์ เจริญพานิช
- สกาวรัตน์ คงศิริ
- สุรชา บุญเปี่ยม

สายเศรษฐกิจ

- ศุภวรรณ แก้วหิรัญ
- สุนต์ สิกข์เขตรกรณ์
- สุวิไล เจริญเกิดมงคล

สายเกษตร

- พัตรากรณ์ วงศ์กรชาลิต
- ณรงค์ศักดิ์ นวลสุวรรณ

สายภูมิภาค

- สัจจพล จันทราช
- ชัยนันท์ สันติวาสะ
- อนสุรณ สร้อยเพชร

สายกีฬา

- เกียรติชัย บุญจพลาณนท์
- เชาว์วิทย์ รอดคารา
- อ่ำพล บุญประคอง

6. ผู้เรียบเรียงข่าว ทำหน้าที่เรียบเรียงข่าวที่ผู้สื่อข่าวส่งเข้ามาทางโทรศัพท์ โทรสาร (Fax) หรือเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร โดยเขียนให้ได้ใจความที่เหมาะสมกับการออกอากาศ ผู้เรียบเรียงข่าวช่อง 9 ประกอบด้วย

- อารตี คุโรปรการนันท์
- ชิตาวรรณ กองสาร

7. ช่างภาพ เป็นส่วนสำคัญในการทำงานร่วมกับผู้สื่อข่าว โดยมีหน้าที่บันทึกภาพให้ตรงกับเนื้อหาของข่าว ช่างภาพ จะแบ่งงานตามแผนกเช่นเดียวกัน

การเมือง

- ไตรรัตน์ มณีศิษฐ์
- สุวิทย์ ทวีพัฒน์มหาอุดม
- สุนทร ศรีสว่าง
- เสกสรรค์ ศิลป์ประคอง
- อนูชิต โฉวะกิจ
- เสาวศักดิ์ กุชราภิรักษ์

ราชสำนัก

- สุนัขพันธุ์ พ่อมุ่เครือวัลย์
- สรรค์ชัยภูมิ พงศ์ศรีอัยเพชร
- วิทยาศาสตร์ เพ็ชรคุ้ม

สังคม

- อำนวยการ วิโรจน์พันธ์
- ศึกษาศาสตร์ มากบำรุง
- ประสาทศาสตร์ ล้ำประเสริฐ
- พงศธร พันธุ์ทิพย์แพทย์
- สุนัขพันธุ์ เมฆอ่อน

เศรษฐกิจ

- สุนัขพันธุ์ นิคมผล
- นรินทร์ บรรจงรักษา
- ธีรยุทธ จิตต์ไธสิน

เกษตร

- สุนัขพันธุ์ เปลี่ยนสุภาพ
- สุนัขพันธุ์ สายะเวส
- วัฒนา รอดหว่าง

ราชสำนัก

- สพัฒน์ พุ่มเครือวัลย์
- สรรค์ธัญญ์ พงศ์สว้อยเพชร
- วิทยา เพ็ชรคุ้ม

สังคม

- อ่ำพล วิโรจน์พันธ์
- เขียดชาย มากบ่ารุง
- ประสิทธิ์ ล้ำประเสวีรัฐ
- พงศธร พันธุ์ทิพย์แพทย์
- สิทธิชัย เมฆอ่อน

เศรษฐกิจ

- ชินวัฒน์ นิยมผล
- นรินทร์ บรรจงรักษา
- อีรยุทธ จิตต์โยธิน

เกษตร

- สมชาย เปลี่ยนสุภาพ
- สมนึก สายะเวส
- วิไลนา รอดหว่าง

ภูมิภาค

- สาทรจน์ ศรีจรรยา
- สมยศ พลอยแหวน
- ภิรมย์ แสงฉาย

กีฬา

- สุชาติ อภิชาตรณพงศ์
- มาร์ติน อาคีเว่น
- พัฒนา ชินสมบูรณ์
- พีรจันทร์ หลอดคำ

8. เจ้าหน้าที่แปลข่าวต่างประเทศ ทำหน้าที่แปลข่าวดาวเทียม เรียบเรียงข่าวและจัดอันดับความสำคัญของข่าวก่อนออกอากาศ ในแผนกนี้จะมีเฉพาะเจ้าหน้าที่แปลข่าว ซึ่งจะไม่มีช่างภาพเหมือนแผนกอื่นๆ เพราะไม่ได้ปฏิบัติงานข่าวนอกสถานที่แต่ก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีหน้าที่ป้อนข้อมูลข่าวต่างประเทศ

ส่วนหน่วยย่อยของฝ่ายนำออกอากาศ ประกอบด้วย

1. เจ้าหน้าที่ห้องข่าว รับผิดชอบในการเขียนข่าว ตรวจร่างแก้ไขต้นฉบับข่าว เขียนและตรวจแก้คำบรรยายประกอบภาพนิ่ง และลำดับข่าวให้เหมาะสมและถูกต้อง
2. ส่วนผลิตรายการและเจ้าหน้าที่ในห้องส่ง ยังแบ่งออกเป็น
 - ผู้กำกับรายการ ควบคุมรายการทั้งหมดว่าตอนใด ภาพใด ควรจะออกอากาศ ซึ่งในทางปฏิบัติ ผู้กำกับรายการข่าวจะเลือกภาพให้ปรากฏทางจอโทรทัศน์ตามบทข่าวที่มีอยู่ ดังนั้นหน้าที่จริง ๆ ของผู้กำกับรายการข่าว คือ การควบคุมไม่ให้มีการปล่อยภาพผิด ภาพที่ไม่ตรงกับบทข่าวออกอากาศ

- ผู้กำกับเสียง ควบคุมอุปกรณ์ทางเสียงตามคำสั่งของผู้กำกับรายการ
- ผู้กำกับภาพ ควบคุมอุปกรณ์ ที่เกี่ยวกับภาพให้ปรากฏตามคำสั่งของผู้กำกับรายการซ้ำ
- ผู้ช่วยผู้กำกับเวที คอยช่วยเหลือจัดการภาพในห้องส่ง
- ช่างกล้อง คุมกล้องในห้องส่ง ซึ่งมีอย่างน้อย 2 กล้อง
- ผู้จัดแสง คอยจัดแสงให้พอเหมาะ

3. แผนกรภาพฟิก รับผิดชอบภาพประกอบข่าวในกรณีที่ไม่ได้ภาพจากการทำข่าว หรือทำภาพประกอบข่าว เพื่อความชัดเจนของข่าว รวมทั้งเสนอรายละเอียดของเนื้อหาข่าวในรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาพ เช่น กราฟ ตาราง เพื่อดึงดูดความสนใจผู้ชมและให้ผู้ชมเข้าใจเนื้อหาข่าวได้มากขึ้น

4. ผู้ประกาศข่าว เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวที่สามารถทำในส่วนนี้ได้ หรือบุคคลที่จ้างมา ผู้ประกาศข่าวต้องมีบุคลิกภาพดี น้ำเสียง จังหวะในการอ่านข่าวดี ชัดเจน

ส่วนบริการข่าวโทรทัศน์

แผนกธุรการ

แผนกธุรการของฝ่ายข่าวช่อง 9 อ.ส.ม.ท. มีเจ้าหน้าที่ 8 คน มี นายเฉลิมพล นวะมรัตน์ เป็นหัวหน้าแผนกธุรการ ทำหน้าที่คอยอำนวยความสะดวก เป็นธุระให้กับฝ่ายข่าว รับผิดชอบด้านธุรการทั่วไป เช่น สานพาหนะ ตลอดจนงานบัญชี ทำหน้าที่เบิก-จ่าย เอกสารหนังสือต่าง ๆ

ยานพาหนะข่าว

หรือรถเช่า มีทั้งที่มาจากบริษัทเอกชน ที่เข้ามาเช่าดำเนินการในระยะ 2 ปี และรถส่วนกลางจากฝ่ายยานพาหนะของ อ.ส.ม.ท.

รถข่าวและคนขับรถจะมีส่วนสำคัญในการนำผู้สื่อข่าว ช่างภาพไปยังแหล่งข่าว และในบางโอกาสคนขับรถจะทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยช่างภาพไปในตัว ขณะเดียวกันบางโอกาสก็ทำหน้าที่ผู้สื่อข่าว ในกรณีสุดวิสัยของผู้สื่อข่าว เช่นการสัมภาษณ์นักการเมือง ในบางสถานที่ที่มีการแก่งแย่งระหว่างนักข่าว หากเป็นผู้สื่อข่าวผู้หญิง บางครั้งไม่สะดวกที่จะยืนไมล์เข้าไปใกล้ ๆ บุคคลในข่าว ผู้ช่วยช่างภาพจะเข้ามาช่วย และยืนไมล์แทน ผู้สื่อข่าวก็จะยื่นจดคำให้สัมภาษณ์อยู่ใกล้ ๆ

ส่วนบริการ ประกอบด้วย

เจ้าหน้าที่สื่อสาร ทำหน้าที่รับโทรศัพท์ ลงหมายข่าว ติดต่อประสานงานวิทยุสื่อสาร กับทีมข่าวที่ออกไปทำข่าวข้างนอก โดยเป็นตัวกลางระหว่างสถานีกับทีมข่าว ในลักษณะที่ทีมข่าวต้องการส่งข่าวหรือต้องการแก้ปัญหา เช่น ต้องการขอทีมข่าวเสริม หรือต้องการรายงานเหตุการณ์ที่น่าสนใจให้บรรณาธิการทราบ โดยทีมข่าวทุกทีมจะมีวิทยุสื่อสารไว้ใช้ สำหรับภาษาที่ใช้ติดต่อกันทางวิทยุสื่อสาร จะมีรหัส (code) ที่ใช้ภายใน อ.ส.ม.ท. โดยเจ้าหน้าที่ อ.ส.ม.ท. ทุกคนในส่วนฝ่ายข่าวมีรหัสประจำตัวที่เรียกค่านำหน้าว่า "รัชดา..." อ.ส.ม.ท. รวมใช้นำหน้า code ว่า "อโศก..." ปัจจุบันเจ้าหน้าที่สื่อสารข่าวมี 2 คนเท่านั้น ผลิตเวรกันเช้า-บ่ายคือ นายธวัชชัย และนายโสภณ

อุปกรณ์

นายชัยยะ เป็นผู้ดูแลควบคุมการใช้อุปกรณ์เครื่องมือของฝ่ายข่าว รวมไปถึงการบำรุงรักษาด้วย

จักรยานยนต์ เป็นยานพาหนะที่จำเป็นอย่างยิ่งในสภาพการจราจรติดขัด สำหรับการส่งข่าวระหว่างทีมข่าวกับสถานี เพราะเจ้าหน้าที่จักรยานยนต์ทำหน้าที่รับเอกสาร รับเทปจากทีมข่าวทุกวัน ตามที่ทีมข่าวติดต่อเข้ามาเช่น ทำเนียบรัฐบาล รัฐสภา มหาตมไทย หรือตามสถานที่ต่าง ๆ ทีมข่าว โดยเฉพาะช่วง 10 นาฬิกาเป็นต้นไป เพื่อจะนำข่าวมาออกอากาศในข่าวภาคเที่ยงและในข่าวบ่ายอีก โดยปกติแล้วจักรยานยนต์จะมีหน้าที่หนักในสภาพจราจรปัจจุบัน แต่ฝ่ายข่าวช่อง 9 มีเพียง 3 คันเท่านั้น การเดินทางเข้า-ออก ของจักรยานยนต์เพื่อการรับข่าว-รับเทป จึงมีวันละหลายรอบ

ส่วนของช่อง 7 จักรยานยนต์จะมีพนักงานถึง 12 คน ความรวดเร็วในการส่งข่าวจึงมี
ศักยภาพมากกว่า ช่อง 9

เจ้าหน้าที่บรรณาธิการ

ทำหน้าที่จัดลำดับเทป สคริปต์ รวบรวมข่าว-ภาพ โดยจัดเป็นห้องสมุดข่าว เพื่อบริการ
แก่ผู้ปฏิบัติงานข่าวในการหาภาพ Insert หรือภาพประกอบ มาใช้ในข่าวที่ไม่มีภาพ หรือเพื่อ
เวรเทป (หาภาพประกอบที่พนักงานติดต่อ นักข่าวต้องการ) โดยเฉพาะในช่วงข่าวภาคหลัก

ประเมินผล

ในส่วนนี้ฝ่ายข่าวช่อง 9 ไม่มี แต่ช่อง 7 สี จะให้ความสำคัญกับส่วนประเมินผลใน
การทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลของสถานีคู่แข่งและสถานีช่อง 7 เอง เพื่อประโยชน์ต่อสภาพการ
แข่งขันทางข่าว ส่วนประเมินผลช่อง 7 ทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูล คอยเฝ้าตรวจสอบการนำ
เสนอข่าวของทุกช่อง โดยจะนำมาเปรียบเทียบจุดเด่น จุดด้อยในรูปแบบต่าง ๆ โดยบันทึกเทป
โทรทัศน์ไว้ทุกวัน และจะนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์และประเมินผล ทำรายงานเสนอต่อผู้จัด
การฝ่ายข่าว ส่วนช่อง 9 มีการบันทึกเทปเหมือนกัน แต่เป็นการบันทึกเทปเฉพาะข่าวช่อง 9 ใน
ภาคหลัก แต่ละวันเท่านั้น แต่ไม่ได้บันทึกเทปช่องอื่น ๆ และการบันทึกเทป ก็เพียงเพื่อเก็บไว้เป็น
หลักฐาน หรือเพื่อการค้นหาข้อมูลย้อนหลังเท่านั้น

แผนการดำเนินงานขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย
ปี 2535

แผนงานด้านข่าว

1. งานด้านข่าวโทรทัศน์
 - 1.1 การเสนอข่าวโทรทัศน์
 - 1.2 การผลิตข่าว
 - 1.3 การหาข่าวโทรทัศน์
 - 1.4 การบำรุงรักษา
 - 1.5 การจัดหา
 - 1.6 การพัฒนาแนวทางผลิตข่าว
 - 1.7 พัฒนาบุคลากร
2. งานด้านหนังสือข่าวและข่าววิทยุ
 - 2.1 การผลิตข่าวและบทความ
 - 2.2 การเสนอข่าว
 - 2.3 การจัดบริการข่าว
 - 2.4 ส่งเสริมความสัมพันธ์กับต่างประเทศ
3. งานด้านวิจัยและข้อมูลข่าว
 - 3.1 จัดเก็บข้อมูลข่าว
 - 3.2 จัดเก็บข้อมูลข่าวโทรทัศน์
 - 3.3 การให้บริการข้อมูลข่าวภาพ
 - 3.4 การตรวจหนังสือข่าว
 - 3.5 การตรวจข่าววิทยุ
 - 3.6 การตรวจข่าวโทรทัศน์

แผนงานด้านข่าว

กิจกรรม	ตค.	พย.	ธค.	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	รวม
1. <u>งานด้านข่าวโทรทัศน์</u>													
1.1 การหาข่าวโทรทัศน์													
(1) ข่าวราชสำนัก	130	124	128	128	120	128	124	128	124	128	128	124	1,514 ข่าว
ประมาณข่าวละ 5 นาที	650	620	640	640	600	640	620	640	620	640	640	620	126.16 ชม.
(2) ข่าวเศรษฐกิจ	160	155	160	160	145	160	155	160	155	160	160	155	1,885 ข่าว
ประมาณข่าวละ 8 นาที	1,280	1,240	1,260	1,280	1,160	1,280	1,240	1,280	1,240	1,280	1,280	1,240	251.23 ชม.
(3) ข่าวการเมือง	310	320	310	310	300	310	300	310	300	310	310	300	3,690 ข่าว
ประมาณข่าวละ 4 นาที	1,240	1,280	1,240	1,240	1,200	1,240	1,200	1,240	1,200	1,240	1,240	1,200	246 ชม.
(4) ข่าวสังคม	200	190	200	200	180	200	190	200	190	200	200	190	2,340 ข่าว
ประมาณข่าวละ 4 นาที	800	760	800	800	720	800	760	800	760	800	800	760	156 ชม.

กิจกรรม	ตค.	พย.	ธค.	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	รวม
(5) ชาวภูมิภาค ประมาณค่าเวลา 5 นาที	120	115	120	120	110	120	115	120	115	120	120	115	1,410 ชั่วโมง
(6) ชาวเกษตร ประมาณค่าเวลา 10 นาที	60	68	60	60	54	60	58	60	58	60	60	58	706 ชั่วโมง
(7) ชาวกีฬา ประมาณค่าเวลา 5 นาที	250	245	250	250	220	250	245	250	245	250	260	270	2,995 ชั่วโมง
(8) ชาวต่างประเทศ ประมาณค่าเวลา 2 นาที	1,100	1,080	1,110	1,100	1,060	1,100	1,080	1,100	1,080	1,100	1,100	1,080	13,080 ชั่วโมง
(9) เดินทางไปผลิตเอง ในต่างประเทศ	2,200	2,160	2,200	2,200	2,120	2,220	2,160	2,220	2,160	2,200	2,200	2,160	24,436 ชั่วโมง

-----ปีละ 25 ครั้ง-----

กิจกรรม	ตค.	พช.	ธค.	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	รวม
1.2 การเรียบเรียงและ ตัดต่อข่าว													
ข่าวในประเทศ													
(1) ข่าวรับอรุณ	160	154	160	154	135	160	145	162	154	150	162	152	1,848 ข่าว
ประมาณข่าวละ 2 นาที	320	308	320	308	270	320	190	324	308	300	324	304	61.38 ชม.
(2) ข่าวภาษาอังกฤษ	320	220	230	230	200	230	200	230	200	230	230	220	2,690 ข่าว
ประมาณข่าวละ 2 นาที	460	440	460	460	400	460	440	460	440	460	460	460	89.38 ชม.
(3) ข่าวภาคเที่ยง	170	165	170	170	160	170	165	170	165	170	170	165	2,010 ข่าว
ประมาณข่าวละ 2 นาที	340	330	340	340	320	340	330	340	330	340	340	330	67 ชม.
(4) ข่าวภาคค่ำ	620	600	620	620	560	620	600	620	600	620	620	600	7,300 ข่าว
ประมาณข่าวละ 2 นาที	1,240	1,200	1,240	1,240	1,120	1,240	1,200	1,240	1,200	1,240	1,240	1,200	243.80 ชม.

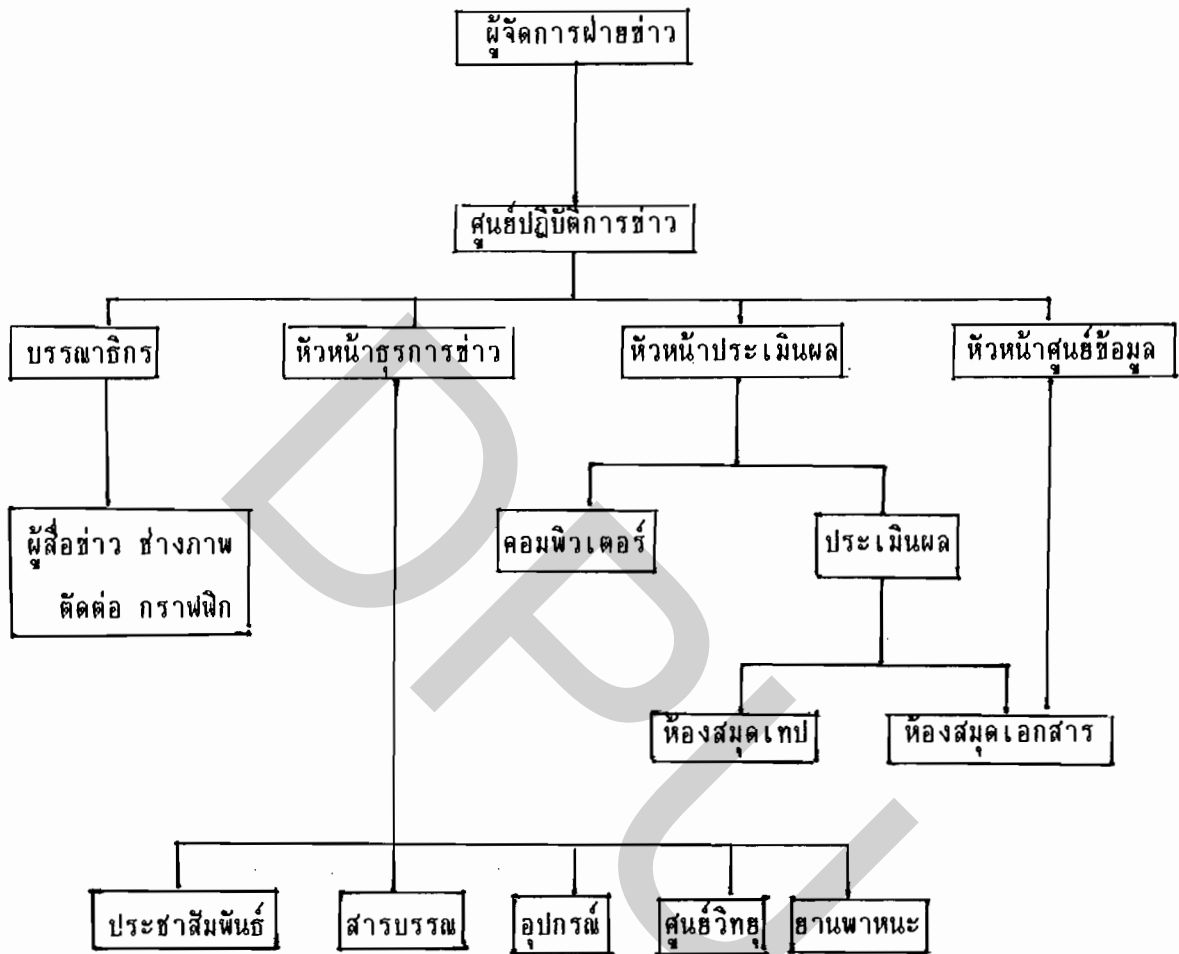
กิจกรรม	ตค.	พช.	ธค.	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กษ.	รวม
(5) ข่าวสั้นทันโลก	220	200	220	220	150	220	220	220	200	200	200	200	2,470 ข่าว
ประมาณข่าวละ 2 นาที	440	400	440	440	300	440	400	440	440	400	400	400	82 ชม.
(6) ข่าวท้องถิ่น- รวมข่าวต่าง- ประเทศด้วย	310	300	310	310	280	310	300	310	300	310	310	300	3,650 ข่าว
ประมาณข่าวละ 1.30 นาที	465	450	465	465	420	465	450	465	450	465	465	450	91.15 ชม.
<u>ข่าวต่างประเทศ</u>													
(1) ข่าวรับอรุณ	130	124	128	128	120	128	124	128	124	128	128	124	1,514 ข่าว
ประมาณข่าวละ 2 นาที	650	620	640	640	600	640	620	640	620	640	640	620	126.16 ชม.

กิจกรรม	ศค.	พช.	ธค.	นค.	กพ.	มีค.	เมษ.	พค.	มิย.	กค.	ศค.	กย.	รวม
1.3 การเสนอข่าวโทรทัศน์													
(1) ข่าวรับอรุณ ทุกวันจันทร์-ศุกร์ (เวลา 06.00 - 06.20 น.)	7.40	7.0	7.20	7.40	6.40	7.20	7.20	7.0	7.20	7.40	7.0	7.20	87.20 ชม.
(2) ข่าวภาคกลางวัน ทุกวันจันทร์-ศุกร์ (เวลา 12.00 - 12.30 น.)	11.0	10.30	9.30	11.0	9.30	11.0	9.30	9.30	11.0	11.0	11.0	11.0	124.30 ชม.
(3) ข่าวภาคค่ำ ทุกวัน (เวลา 19.00 - 20.50 น.)	40.49	39.30	40.49	40.49	38.00	40.49	39.30	40.49	39.30	40.49	40.49	39.30	491.45 ชม.
(4) ข่าวสั้นทันโลก ทุกวัน	5.42	5.36	5.46	5.42	5.26	5.46	5.32	5.50	5.32	5.42	5.50	5.32	67.56 ชม.
(5) ข่าวภาคเที่ยงคืน ทุกวัน (24.00 - 00.20 น.)	10.20	10.0	10.20	10.20	9.40	10.20	10.0	10.20	10.0	10.20	10.20	10.10	122 ชม.

จากแผนงานข่าวของ อ.ส.ม.ท. จะพบว่าเน้นข่าวการเมืองมากที่สุดโดยให้มีจำนวนข่าวและเวลาในการนำเสนอมากกว่าข่าวอื่น ๆ จากนั้น จึงตามด้วยข่าวสังคม ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวในพระราชสำนัก และข่าวภูมิภาค แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าข่าวต่างประเทศมีแผนที่จะให้เสนอข่าวมาก แต่ในทางปฏิบัติจริง จากการศึกษาพบว่า ข่าวต่างประเทศใช้เวลาในการนำเสนอออกอากาศน้อย นอกจากนี้จากการศึกษาแผนดังกล่าว ยังพบว่า อ.ส.ม.ท. ให้ความสนใจในข่าวภาคค่ำมากกว่าข่าวภาคอื่น โดยให้เวลาการนำเสนอ ตั้งแต่เวลา 19.00 - 20.45 น. และในทางปฏิบัติก็เป็นไปตามแผนที่วางไว้

ดังนั้น แผนงานข่าวตามตารางที่นำเสนอนี้ ทำให้เห็นถึงกระบวนการคัดเลือกข่าวที่ให้ความสำคัญ กับข่าวภาคค่ำในทุกสถานีโทรทัศน์ ซึ่งจะเริ่มการนำเสนอข่าวด้วยข่าวการเมืองและจบด้วยข่าวกีฬา

โครงสร้างฝ่ายช่างสถานที่โทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7

จากการศึกษาของ พรสุรีย์ ชนะศรีสีบวงศ์ ในกระบวนการคัดเลือกข่าวช่อง 7 สี นั้นได้ระบุถึงโครงสร้างของฝ่ายข่าวช่อง 7 สี ที่มีทั้งความเหมือนและความแตกต่างกับข่าว 9 อ.ส.ม.ท. ในลักษณะ กล่าวคือ แต่เดิมข่าว 7 สี จะมีโครงสร้างในลักษณะงานทุกอย่างมุ่งสู่ผู้บริหารเพียงจุดเดียว แต่ต่อมาเพื่อให้เกิดความคล่องตัว จึงได้ให้หัวหน้างานทุกส่วนมีอำนาจในการตัดสินใจ แต่อย่างไรก็ตาม โครงสร้างใหม่ก็ถูกกำหนดขึ้น โดยผู้จัดการฝ่ายข่าว หรือกรรมการ ผู้จัดการบริษัท กรุงเทพโทรทัศน์และวิทยุ จำกัด ซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดของฝ่ายข่าว จึงยากที่จะให้บรรณาธิการข่าวประจำวันเป็นผู้ตัดสินใจเด็ดขาด ซึ่งแตกต่างในส่วนโครงสร้างของ ข่าว 9 อ.ส.ม.ท. ที่โครงสร้างระบุมาจากระเบียบของรัฐวิสาหกิจ และระเบียบของ อ.ส.ม.ท. หัวหน้าฝ่ายข่าวไม่มีอำนาจ หรือสิทธิในการกำหนดโครงสร้างฝ่ายข่าว แต่มีอำนาจในการตัดสินใจบางเรื่องเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากข่าว 9 อ.ส.ม.ท. ถูกควบคุมดูแลโดยสำนักนายกรัฐมนตรีให้อยู่ในขอบเขตที่เรียกว่า "สื่อของรัฐ"

นอกจากนี้ ช่อง 9 ไม่มีศูนย์ข่าวเหมือนช่อง 7 ในการประสานงานกับบรรณาธิการ แต่ช่อง 9 มีส่วนของกองบรรณาธิการ ซึ่งทำหน้าที่เช่นเดียวกับศูนย์ข่าวของช่อง 7 คือควบคุมดูแลสั่งการ ตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในแต่ละวัน หมายถึง การรับผิดชอบข่าวที่จะออกอากาศ โดยผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนกันรับผิดชอบตามหน้าที่ นอกจากนี้ ศูนย์ข่าวของ ช่อง 7 ยังถือว่ามี ความสำคัญที่สุดในกระบวนการคัดเลือกข่าวเพื่อออกอากาศ เช่นเดียวกับกองบรรณาธิการ ข่าว 9 อ.ส.ม.ท. ที่มีบทบาทสำคัญในการคัดเลือกข่าวแต่ละวัน ซึ่งบรรณาธิการเหล่านี้มีเวรผลิตเปลี่ยนกันรับหน้าที่

นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่า โครงสร้างของฝ่ายข่าวช่อง 9 มีความสลับซับซ้อนในระบบสายบังคับบัญชามากกว่าช่อง 7 สี หัวหน้าแผนกข่าวต่าง ๆ จะมีอำนาจเต็มในการตัดสินใจในข่าวนั้น ๆ ภายในสายของตัวเอง รวมไปถึงการมอบหมายงานให้พนักงานข่าว , ช่างภาพภายในสายออกไปปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งนอกจากหัวหน้าแผนกจะมีอำนาจในการสั่งการ , ตัดสินใจแล้ว ยังมีอำนาจในการให้ความดีความชอบหรือบทลงโทษด้วย แต่อย่างไรก็ตาม เท่าที่สังเกตพบว่า ในระดับผู้บังคับบัญชาในฝ่ายข่าวแล้ว ส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์กันในลักษณะเพื่อนร่วมงาน พี่น้อง จึงมีลักษณะยืดหยุ่นในการดำเนินงานร่วมกันอยู่เสมอ ซึ่งจุดนี้แตกต่างไปจากสายบังคับบัญชาในฝ่ายข่าวช่อง 9 เป็นอย่างมาก จากการศึกษาค้นคว้าโครงสร้างในฝ่ายข่าวช่อง 7 ของ พรสุรีย์

ขณะที่สืบวงศ์ พบว่า แม้บรรณาธิการข่าวประจำวันจะมีหน้าที่ในการตัดสินใจในการเลือกข่าว จัดลำดับความสำคัญของข่าว หรือเป็นผู้รับผิดชอบในการออกอากาศรายการข่าว เป็นไปด้วยความ เรียบร้อยก็ตาม แต่ไม่มีอำนาจเต็ม ทั้งนี้ เพราะการปฏิบัติอะไรบางอย่างเป็นกรณีพิเศษ จำเป็น ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้จัดการฝ่ายข่าวหรือผู้บริหารงานในฝ่ายข่าว ซึ่งอยู่ในตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการบริษัท

ในการศึกษาและวิเคราะห์การคัดเลือกข่าวของช่อง 9 อ.ส.ม.ท. เปรียบเทียบกับ ช่อง 7 จะทำการวิจัยใน 3 ส่วน เพื่อง่ายแก่การเข้าใจและแยกเนื้อหาในแต่ละส่วน

1. นโยบายข่าว
2. การปฏิบัติงานข่าว
3. วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับข่าว

นโยบาย

1. นโยบายข่าว 9 อ.ส.ม.ท. (Organization Policy)

ในการศึกษาเกี่ยวกับนโยบาย อ.ส.ม.ท. ในสิ่งแรกที่จะละเลยไม่ได้ คือการศึกษา วิเคราะห์จากพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2520 แก้ไข เพิ่มเติม โดยพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 2) ซึ่ง พอจับประเด็นได้ ดังนี้

1. อำนาจการกำหนดนโยบายและภารกิจของ อ.ส.ม.ท ได้ระบุไว้ในข้อ 3 โดยมี ความ ดังนี้ให้การพัฒนางานข่าว การสื่อข่าว และการเสนอข่าว เป็นนโยบายและภารกิจหลักของ อ.ส.ม.ท.

2. หลักและนโยบายได้มีการขยายความพอเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยระบุไว้ใน ข้อ 4 ดังนี้

- 2.1 ให้ประกอบกิจการสื่อสารมวลชนทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร
- 2.2 ใช้กิจการสื่อสารมวลชนเป็นสื่อ ในการเผยแพร่ความรู้ และสร้าง ความเข้าใจ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร ส่งเสริมคุณภาพ และจริยธรรมของคนในชาติ โดยคำนึงถึงความถูกต้องเที่ยงธรรม และประโยชน์ของรัฐในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 2.3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข่าวที่ถูกต้อง และรวดเร็ว ตลอดจนสาระความรู้ และสาระบันเทิงที่มีประโยชน์ และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

3. นอกจากนี้ยังได้มีการระบุถึงการเสนอข่าวในสถานการณ์ไม่ปกติโดยระบุไว้ในข้อ 5 อย่างชัดเจน

ในการเสนอข่าวตามสถานการณ์ไม่ปกติอันอาจมีผลกระทบต่อ การเสนอข่าวที่แตกต่างไป จากสถานการณ์ปกติ ให้ปฏิบัติโดยให้บรรณาธิการรับรายงานต่อผู้บังคับบัญชาในสายงานของสำนักข่าวไทยตามลำดับชั้น และแจ้งผู้อำนวยการเพื่อเสนอให้ประชุมคณะกรรมการเฉพาะกิจ พิจารณา ประกาศสถานการณ์ไม่ปกติ ซึ่งจะต้องมีการแก้ไขสถานการณ์ พร้อมกำหนดแนวทางปฏิบัติ

4. นอกจากนโยบายที่ได้ระบุชัดเจนอย่างเป็นทางการตามที่ได้กล่าวข้างต้น ยังได้ พบนโยบายข่าวที่นอกเหนือจากที่เป็นลายลักษณ์อักษร โดยผู้อำนวยการ อ.ส.ม.ท. คุณแสงชัย สุนทรวัฒน์

"...ก่อนอื่นจะพยายามทำให้พนักงานทำงานร่วมกันให้ได้ พยายามสร้างแนวทางในการทำงานให้เขารู้สึกว่า ทุกคนเป็นเจ้าขององค์กรร่วมกัน ทุกคนมีหน้าที่ร่วมกันที่จะพัฒนา องค์กร"

(แสงชัย สุนทรวัฒน์, สัมภาษณ์)

"... เราจะเอาข่าวเป็นจุดขายของ ช่อง 9 ทีมข่าว 9 มีความสามารถอยู่แล้ว ผมคิดว่าในกิจการทีวี สำคัญที่สุดคือข่าว เพราะถือเป็นหน้าตาของสถานีโทรทัศน์ "

"... โทรทัศน์จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างข่าวให้ดีที่สุด ให้แข็งที่สุดให้เป็นฐานให้เป็นหลักของราชการทีวีที่เกี่ยวพัน ในรอบทั้งวันทั้งคืน การบริโภคข่าวคนอยากบริโภคอยู่ที่บ้าน เราจัดรูปแบบในการให้อย่างไร และให้มันสนุกสนานอย่างไร เพราะฉะนั้นก็ต้องพร้อมกันหลายรส"

(แสงชัย สุนทรวัฒน์, สัมภาษณ์)

จะเห็นได้ว่า นโยบายของ อ.ส.ม.ท. ยึดการเสนอข่าวเป็นหลัก เราจะเอาข่าวเป็นจุดขายของช่อง 9 ทีมข่าวช่อง 9 มีความสามารถอยู่แล้ว ผมคิดว่าในกิจการทีวีที่สำคัญที่สุดคือ ข่าว เพราะถือเป็นหน้าตาของโทรทัศน์ การกำหนดให้ อ.ส.ม.ท. ทำหน้าที่เผยแพร่ผลงานรัฐบาลภายในขอบเขตที่ไม่กระทบกระเทือนต่อมาตรฐาน จริยธรรมของวิชาชีพสื่อมวลชน โดยให้เสนอข่าวทุกด้าน ทุกฝ่ายอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นกลาง ตามหลักของนักสื่อสารมวลชนที่ดี เช่นเดียวกันในทางปฏิบัติงานของฝ่ายข่าว อ.ส.ม.ท. ได้มีนโยบายให้ผู้บังคับบัญชา และคณะกรรมการ อ.ส.ม.ท. คุ้มครองการปฏิบัติงานข่าว เพื่อมิให้อิทธิพลจากภายนอกเข้ามามีผลกระทบต่อความมั่นคงในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน

อย่างไรก็ตาม นโยบาย ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. นอกเหนือจากที่ได้มีการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว ยังมีนโยบายจากผู้บริหารระดับสูง เป็นผู้อ่านวอการ อ.ส.ม.ท. ดำริไว้สักคุณแสงชัย สุนทรวัฒน์ ซึ่งเพิ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อ่านวอการ อ.ส.ม.ท. คนใหม่ อดีตผู้อ่านวอการองค์การพอกหนัง ซึ่งมีประสบการณ์ด้านงานสื่อมวลชนมานาน กล่าวให้สัมภาษณ์ (สยามโพสต์ 2 มิ.ย. 2536, หน้า 12) ถึงนโยบายใหม่ของ ข่าว 9 อ.ส.ม.ท. ว่า "ก่อนอื่นจะพยายามทำให้พนักงานเขาทำงานร่วมกันให้ได้ พยายามสร้างแนวทางในการทำงานให้เขารู้สึกว่าทุกคนเป็นเจ้าขององค์การร่วมกัน ทุกคนมีหน้าที่ร่วมกันที่จะพัฒนาองค์การ" "คนไทยมันใช้ประจบ-สอพลอ วิ่งเต้นเส้นสายกัน แล้วก็หักล้างทำลายกัน เพราะฉะนั้น กิจการของเราจึงไม่เจริญนี้ไม่ใช่เฉพาะใน อ.ส.ม.ท. หรือ มันเป็นไปทั้งหมด เราก็ต้องพยายามเคลียร์ปัญหาตัวนี้ก่อน"

"... การสร้างสถานีโทรทัศน์ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างข่าวให้ดีที่สุด ให้แข็งที่สุดให้เป็นฐานให้เป็นหลักของราชการทีวีที่เกี่ยวพันในรอบทั้งวันทั้งคืน การบริโภคข่าว คนอยากบริโภคอยู่ที่ว่า เราจัดรูปแบบในการให้อย่างไร และให้มันสนุกสนานอย่างไร เพราะฉะนั้นก็ต้องพร้อมกันหลายรส"

(แสงชัย สุนทรวัฒน์, สัมภาษณ์)

ข่าว 9 อ.ส.ม.ท. ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสำนักข่าวไทย อ.ส.ม.ท. มีผู้อำนวยการสำนักข่าวไทย (เทียบเท่า รองผู้อำนวยการ อ.ส.ม.ท.) คุณวัลย์ศักดิ์ สุชะววรรณ เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง การดำเนินงานด้านข่าวของช่อง 9 ดำเนินงานภายใต้นโยบายการกำกับดูแลของประธานคณะกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท. สำหรับชุดที่มี นายอภิลาศ โอสถานนท์ เป็นประธานนั้น ได้กำหนดนโยบายข่าวเป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจนตามที่ได้กล่าวข้างต้น โดยใช้เวลาพิจารณานโยบายถึง 1 ปีครึ่ง ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากเหตุการณ์เดือนพฤษภาคม ปี 2535 ที่ผ่านมา ข่าว 9 ได้รับความศรัทธาจากประชาชนในการเสนอข่าวที่เป็นจริง เป็นกลาง ดังนั้น จึงเห็นควรให้จัดทำเป็นนโยบายเพื่อให้ความคุ้มครองผู้ปฏิบัติงานข่าว และป้องกันมิให้อิทธิพลจากภายนอกเข้ามาแทรกแซงการปฏิบัติงานข่าว ทั้งนี้ ให้ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายข่าว หัวหน้าส่วน หัวหน้าแผนก และบรรณาธิการ ให้ความคุ้มครองผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับข่าว

"... เป็นมติใหม่ของ อ.ส.ม.ท. และปรากฏการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในวงการสื่อมวลชนที่ระบุนโยบายให้ผู้บังคับบัญชาคุ้มครองผู้ปฏิบัติงาน"

(วัลย์ศักดิ์ สุชะววรรณ, สัมภาษณ์)

"... นโยบายของบอร์ดยังได้ให้อ่านาจอเอกสิทธิ์แก่บรรณาธิการในการวินิจฉัย หรือสั่งการให้เป็นไปตามจรรยาบรรณวิชาชีพและให้ถือปฏิบัติคุ้มครองผู้ปฏิบัติงานจากอิทธิพลภายนอก"

(วัลย์ศักดิ์ สุชะววรรณ, สัมภาษณ์)

จากการศึกษาพบว่าที่ผ่านมาการเสนอข่าวของ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ยึดหลักการเสนอข้อเท็จจริงอย่างเป็นกลาง และมีจุดยืนที่เที่ยงตรง ซึ่งสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงสิ่งเหล่านี้ คือการที่ข่าว 9 อ.ส.ม.ท. ถูกอิทธิพลทางการเมืองทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาล ไม่พอใจในการเสนอข่าวในเวลาเดียวกัน ทำให้สามารถอธิบายได้ว่า ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. เสนอข่าวที่เป็นจริงของทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาล จึงได้ถูกผลกระทบสะท้อนกลับดังที่ผ่านมา

"... นโยบายข่าวเป็นหัวใจของ อ.ส.ม.ท."

(วัลย์ศักดิ์ สุชะววรรณ, สัมภาษณ์)

จะเห็นได้ว่า ระบบการบริหารงานในองค์กรสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คือ นโยบาย และการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม ในองค์การ สื่อสารมวลชน การเสนอข่าวจำเป็นต้องมีนโยบายแน่ชัดในการปฏิบัติ พนักงานผู้ปฏิบัติงานข่าว จะต้องได้รับความคุ้มครองจากผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ไม่ให้อิทธิพลภายนอกเข้ามาแทรกแซง ซึ่งนโยบายที่ผู้อำนวยกา อ.ส.ม.ท. คนใหม่ย้ำ อีกประการคือ ความรับผิดชอบการปฏิบัติงานของหัวหน้างาน มีการปรับการเสนอข่าวให้กระชับมากขึ้น เขียนข่าวในลักษณะสมัยใหม่ มีความชัดเจนในภาษา โดยให้เจ้าหน้าที่ทุกคนปฏิบัติงานกันอย่างจริงจัง เพื่อให้หลุดพ้นจากคำว่า "แดนสนธยา (The Twilight Zone) เป็นรุ่งอรุณ "แดนสนธยา" เป็นชื่อของหนังสือ วิทยาศาสตร์ที่เคสออกอากาศทางช่อง 9 และสื่อมวลชนนำมาตั้งให้เป็นสัญลักษณ์ของ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ในปัจจุบัน คุณถาวร นาคบุตร หัวหน้าฝ่ายข่าว ให้คำจำกัดความแดนสนธยาว่า เป็นลักษณะท่าทางลึกลับซับซ้อน ซึ่งมาจากหนังสือ "แดนสนธยา"

"... นานมาแล้ว สื่อมวลชนเขาตั้งให้เราอาจหมายถึงอีกมิติหนึ่งที่หลุดเข้าไป และอะไรก็เกิดขึ้นได้ที่นี่ "

(เฉลิมพล นวมรัตน์, สัมภาษณ์)

"... โลกที่ลึกลับ กังขั่วร้าย" โลกที่ค่อนข้างลึกลับซับซ้อน และจบลงอย่างเหนือความคาดหมาย

(สารคดี, คนสนธยา:แดนสนธยา ในสายตาของตะวันออก หน้า 178)

"... สมัยก่อนตั้งแต่ช่อง 4 บางขุนพรหม มีเฉพาะกลุ่มที่ไม่ยอมให้คนนอกเข้ามาแทรกแซงเรื่องผลประโยชน์ของภายใน จึงเป็นการยากที่ใครจะเข้ามา และหากเข้าไปยังไม่ว่าจะเผชิญกับอะไรบ้าง เหมือนหลุดเข้าไปอีกมิติหนึ่ง"

(สุวัฒน์ ผลเพิ่ม, สัมภาษณ์)

จากคำจำกัดความอันหลากหลาย ทำให้ช่อง 9 เป็นจุดสนใจของบรรดาสื่อมวลชน และคนภายนอกทั่วไป จนกระทั่งผู้อำนวยการ อ.ส.ม.ท. คนปัจจุบัน ประกาศในวันเข้ารับตำแหน่ง ผอ.อ.ส.ม.ท. คนใหม่ เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2536 ว่า ถึงเวลาแล้วที่ช่อง 9 จะไปสู่รุ่งอรุณ ("สนธยา" หรือ "โพลีเพล็กซ์" มีภาพลักษณ์แฝง สื่อแห่งภาวะสู่ความเสื่อม ขณะที่ "รุ่งอรุณ" สื่อภาวะสู่ความรุ่งโรจน์... สารคดี, แคนสนธยา ในสายตาของตะวันออกหน้า 178)

ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ปัจจุบันได้รับการดูแลจากผู้บริหารระดับสูงอย่างใกล้ชิดในขั้นตอนปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อให้เป็นมิติใหม่ของ "รุ่งอรุณ" ถึงแม้ว่า ที่นี้จะมีปัจจัยภายนอกเข้ามามีอิทธิพลอยู่เสมอก็ตาม ซึ่งจุดนี้ตรงกับแนวคิดของ Hofstelter Robinson ในทฤษฎีองค์กร

นโยบายข่าว 7 สี

นโยบายข่าว 7 สี ในการวิจัยของ พรสุรีย์ ธนะศรีสีบวงส์ พบว่า หัวใจของฝ่ายข่าว 7 สี ก็คือ เสนอข่าวที่น่าสนใจได้รวดเร็ว เนื้อข่าวถูกต้องและเสนอข่าวหลายประเภท เพื่อให้ได้ข่าวที่มีคุณภาพนอกจากนี้ในการวิจัยของพรสุรีย์ ยังได้นำคำพูดจากสารของกรรมการผู้จัดการ นายชาติเชื้อ วรรณสุด

"...แม้สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 จะประกอบกิจการธุรกิจ แต่คำนึงตลอดเวลาว่าหน้าที่สำคัญเป็นอันดับแรก นโยบายหลักของสถานีได้แก่ ให้ความร่วมมือในการเผยแพร่ข่าวสารของรัฐบาลให้การสนับสนุนเศรษฐกิจให้บริการกับอุตสาหกรรม และการพาณิชย์ให้ความรู้ในรูปของความบันเทิง เพื่อรายได้ของสถานีในการยกระดับคุณภาพของรายการ ในขณะที่เดียวกันสถานียังคงยึดมั่นที่จะเสนอความจริงพร้อมกับความงดงามด้านวัฒนธรรม เพื่อสร้างเสริมคุณภาพของประชาชนทางด้านความรู้ และคุณธรรม "

อย่างไรก็ตามนโยบายโดยรวมของสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 จะเห็นได้ว่า ได้ยึดหลักความเป็นกลางในฐานะสื่อของรัฐควบคู่ไปกับนโยบายพื้นฐานที่แต่ละสถานีกำหนด

"...จุดหมายในการเสนอข่าวให้รวดเร็วก็เหมือน ๆ กัน แต่ก็ขึ้นอยู่กับสภาพด้วย"

(อารตี คุโรปการันท์, สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ นโยบายของช่อง 7 ยังพบว่า ไม่มีเป็นลายลักษณ์อักษรเหมือนช่อง 9 เป็นเพียงคำสั่งที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาจนเป็นธรรมเนียม โดยนายชาติเชื้อ วรรณสุด ผู้บริหารสูงสุดของฝ่ายข่าว จะเป็นผู้กำหนดนโยบายมอบฝ่ายศูนย์ปฏิบัติการข่าว ส่วนนโยบายการคุ้มครองผู้ปฏิบัติงานข่าว หากเกิดภาวะวิกฤตการณ์จะไม่มีเหมือน ช่อง 9, ช่อง 7 ศูนย์ปฏิบัติการข่าว หรือบรรณาธิการที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ดูแลความรับผิดชอบและตัดสินใจจะไม่กล้าตัดสินใจข่าวล่อแหลม (sensitive) จะต้องนำเรื่องเสนอผู้จัดการฝ่ายข่าว เพื่อปรึกษาการนำเสนอข่าว มิให้เกิดความผิดพลาด

จะเห็นได้ว่านโยบายขององค์กรของทั้ง 2 สถานี มีความแตกต่างกันในแง่ของสายบังคับบัญชาด้วย จึงเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีผู้กรองสาร (Gatekeeper) นั่นคือของ ช่อง 9 เป็นไปตามแนวคิดที่ผู้กรองสาร หรือบรรณาธิการประจำวันมีอำนาจเต็มในการตัดสินใจ หรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ในข่าวแต่ละวันตามนโยบาย แม้การทำงานจะอยู่ในองค์กรที่มีความสลับซับซ้อนหรือบุคลากรจำนวนมากมีหน้าที่รับผิดชอบต่างกัน แต่ข่าวช่อง 7 บรรณาธิการไม่มีอำนาจในการตัดสินใจในข่าวซึ่งบรรณาธิการก็ต้องยอมรับกฎเกณฑ์ภายในองค์กรหรือบรรทัดฐานที่ช่อง 7 ปฏิบัติอยู่กล่าวคือช่อง 9 มีการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องกับเพราะระบบการบริหารขึ้นกับสำนักนายกรัฐมนตรีขึ้นกับรัฐบาล ซึ่งเป็นกลไกหลักในการควบคุมการทำงานเช่นเดียวกับ ช่อง 7 ที่บรรณาธิการข่าวการเมือง ประกาศิต คำพิมพ์ ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ในการศึกษาการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์ของพรสุรีย์ ธานีศรีสีบวงส์ว่า "ช่อง 7 เป็นสถานีของทหารที่เอากันมาประมูลทำ เพราะฉะนั้น นโยบายของบริษัทที่ออกมาจึงอิงทหาร และยังมี กบว. ชี้ดเส้นให้เราด้วย เราจึงไม่มีความจำเป็นอะไรที่จะไปทะเลาะกับทหารหรือรัฐบาล ต้องอิงเขาไว้เป็นสำคัญ"

การปฏิบัติการ

1. กระบวนการผลิตข่าวและคัดเลือกข่าวเพื่อออกอากาศ

1.1 ขั้นตอนการเลือกเรื่องที่จะทำข่าว

ขั้นตอนการเลือกเรื่องที่จะทำข่าว ช่อง 9 หัวหน้าส่วนหรือหัวหน้าแผนกแต่ละคนจะรับผิดชอบหมายข่าว หรือกำหนดการของข่าวที่แหล่งข่าวแจ้งเข้ามา หรือตามกระแสที่ต้องมีการ

เตรียมการไว้ล่วงหน้า โดยไม่ต้องมีความเห็นชอบจากบรรณาธิการข่าวประจำวันเหมือน ช่อง 7 หัวหน้าแผนกจะเลือกเรื่องหรือข่าวที่สำคัญ มีเนื้อหาที่น่าสนใจและสิ่งงาน (News Assignment) ลงในสมุดหมายงานของแต่ละวันให้ลูกทีมคือ ผู้สื่อข่าว, ช่างภาพ รวมทั้งบรรณาธิการที่จะออกไปปฏิบัติงาน

อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติงานในขณะนี้ มักมีปัญหาบ้าง ในกรณีทีมข่าวบางทีมมีงานเร่งด่วน หรือได้รับคำสั่งข่าวด่วนเข้ามา จำเป็นต้องออกไปทำข่าวก่อน รถข่าว อาจถูกยืมจากทีมข่าวอื่น เป็นเหตุ ให้ต้องตกข่าวที่ขึ้นหมายเดิมไว้ เพราะไม่มีรถไปปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ปัญหาการจราจร ยังเป็นอุปสรรคอย่างมากในการปฏิบัติงานข่าว ซึ่งต้องใช้เวลานานจำกัด ในการหาข่าว-ส่งข่าว-ผลิตข่าว

ในหมายข่าวหรือกำหนดการจะมีการพิมพ์จัดเรียงเป็นตารางตามสายข่าว ทั้งข่าวการเมือง, เศรษฐกิจ, สังคม, เกษตร, ราชสำนัก และกีฬา และระบุถึงประธานในงาน, สถานที่, วัน เวลาด้วย นอกเหนือไปจากรายชื่อผู้ปฏิบัติงานข่าว ซึ่งนักข่าว-ช่างภาพ ทุกคนจะต้องมาดูหมายงานของตนในแต่ละวันประมาณช่วงเย็นของทุกวัน เพื่อจะได้เตรียมตัวออกปฏิบัติงานในวันรุ่งขึ้น เพราะหากจะต้องเดินทางไปปฏิบัติงานข่าวที่ต่างจังหวัด ก็ต้องศึกษาว่าไปที่ไหนไปกี่วัน และประสานงานกันในทีมข่าว และรถข่าวว่าจะออกเดินทางกี่โมง ใช้เวลาเท่าไรจึงจะทันทำข่าวนั้น แต่ส่วนใหญ่หัวหน้าแผนกนั้น ๆ จะบอกผู้สื่อข่าว และช่างภาพให้เตรียมตัวล่วงหน้า เพราะจะต้องนำเรื่องอนุมัติการเดินทางและเบิกค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานสำหรับกรณีเดินทางต่างจังหวัดแบบฉุกเฉินเพื่อทำข่าวก็เกิดขึ้นบ่อย ซึ่งหัวหน้าแผนกจะเป็นผู้ทำเรื่องขออนุมัติการเดินทางให้ หรือยืมเงินทศรอง เสนอไปตามขั้นตอนการปฏิบัติงานในระบบขององค์กรรัฐวิสาหกิจ

สำหรับในการปฏิบัติงานของฝ่ายข่าวช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ประกอบด้วยการทำงานของเจ้าหน้าที่หลายส่วน หลายแผนก มีความรับผิดชอบแตกต่างกัน แบ่งออกได้เป็น

1. แผนกข่าวต่าง ๆ ประกอบด้วย ข่าวราชสำนัก การเมือง เศรษฐกิจ สังคม กีฬา เกษตร ภูมิภาค และต่างประเทศ ซึ่งจะมีหัวหน้าแผนก ผู้สื่อข่าว ช่างภาพ ของแต่ละสายทำหน้าที่รับผิดชอบงานข่าวในสายนั้น ๆ

2. กองบรรณาธิการข่าว บก. ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. จะมาจากหัวหน้าส่วนต่าง ๆ ซึ่งทำหน้าที่ผลิตกันเป็นบรรณาธิการในแต่ละวัน โดยแบ่งความรับผิดชอบข่าวภาคต่าง ๆ (ในการวิจัยนี้ จะทำการศึกษาเฉพาะข่าวภาคหลัก คือ ข่าว ภาค 19 นาฬิกา ถึง 20.45 น. เท่านั้น)

ชวรงค์	ทิวทัศน์	บรรณาธิการประจำวันจันทร์ พุธ ศุกร์ และเสาร์
อัสมา	สุวรรณปากแพร	หัวหน้าส่วน รับผิดชอบ บก. ประจำวันอังคาร และพฤหัสบดี
ณรงค์	รุ่งวัฒนา	หัวหน้ากองบรรณาธิการรับผิดชอบ บก. ประจำวันพฤหัสบดี
วิโชค	อาจหาญ	หัวหน้าแผนกการเมือง รับผิดชอบ บก. วันศุกร์
อนุวัติ	ชัชวริศระ	หัวหน้าแผนกภูมิภาค รับผิดชอบ บก. วันอังคาร

บรรณาธิการทั้งหมด จะหมุนเวียนกันรับผิดชอบหน้าที่ในแต่ละเดือน โดยจัดเป็นตารางเวร ซึ่ง คุณชวรงค์ ทิวทัศน์ เป็นผู้จัดการให้หน้าที่ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น บก. ผู้เรียบเรียง ผู้สื่อข่าว เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด เจ้าหน้าที่ธุรการ สกวันเวรช่างภาพ ผู้ช่วยช่างภาพ และเจ้าหน้าที่ติดต่อ มี คุณปรีชา นาคสมบูรณ์ เป็นผู้จัดเวร

1.2 ขั้นตอนการสื่อข่าว-ทำข่าว

ผู้สื่อข่าวนับเป็นผู้ปฏิบัติงานข่าวด้านแรกในการออกไปหาข่าวนอกสถานที่ ตามที่มีกระแสข่าวน่าสนใจในแต่ละวันหรือตามที่แหล่งข่าวแจ้งเข้ามาโดยได้รับมอบหมายจากหัวหน้าแผนกนั้น ๆ การทำงานเป็นทีมประกอบด้วย ผู้สื่อข่าว และช่างภาพ ซึ่งจะทำหน้าที่ถ่ายภาพเหตุการณ์ให้ตรงกับเนื้อหาข่าว โดยจะต้องทำงานหรือประสานงานกับผู้สื่อข่าวอย่างใกล้ชิด การทำงานเป็นทีมของทีมข่าว 9 อ.ส.ม.ท. ที่ผ่านมา ส่วนใหญ่จะเป็นไปในลักษณะผู้สื่อข่าว-ช่างภาพ ประจำสาย สลับคู่กันไปแต่ในขณะนี้ผู้อำนวยการ อ.ส.ม.ท. คนปัจจุบันได้ปรารภกับทีมข่าว 9 ว่าต้องการให้ผู้สื่อข่าวและช่างภาพในสายที่ทำงานเข้ากันได้ดี ได้ทำงานร่วมกันตลอด เป็นการจับคู่ทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดของข่าว

สำหรับการปฏิบัติงานข่าวของทีมข่าว 9 อ.ส.ม.ท. ผู้สื่อข่าวจะออกไปเผชิญกับแหล่งข่าวตามสถานที่ต่าง ๆ และจะกลับเข้ามาเขียนข่าว หรือในสถานการณ์เมือง ผู้สื่อข่าวการเมืองส่วนใหญ่จะส่งข่าวทางโทรศัพท์ ให้ผู้เรียบเรียงข่าวรับข่าว และเรียบเรียงข่าวอีกครั้ง หรือหากมีเวลาพอก็จะส่งทางโทรสาร (FAX) แต่ถ้าเกิดกรณีฉุกเฉิน ก็จะมีการติดต่อกับบรรณาธิการ หรือผู้เรียบเรียงข่าวทางวิทยุมือถือ

กรณีในบางข่าวที่ไม่จำเป็นจะต้องมีผู้สื่อข่าวออกไปทำข่าว ช่างภาพก็จะทำหน้าที่ผู้สื่อข่าวไปด้วยในตัว เช่น ข่าวแจก ข่าวเพื่อการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ รวมไปถึงข่าวในพระราชสำนัก ในบางกรณี ซึ่งทางแหล่งข่าวส่วนใหญ่ก็จะมีข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ไว้พร้อมแจกเพื่อเป็นข่าวอยู่แล้ว ช่างภาพจะนำข่าวที่ได้นำกลับมาไว้บนโต๊ะกลางในส่วนของกองบรรณาธิการ ซึ่งเป็นที่รู้จักในฝ่ายข่าวว่า ข่าวทุกชิ้นที่เข้ามาจะต้องนำมาวางบนโต๊ะกลางของกองบรรณาธิการ

ในขณะที่ผู้สื่อข่าวจำเป็นที่จะต้องออกไปสัมผัสกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ภายนอก จึงมีความชำนาญในข่าวนั้น ๆ หรือมีความสนิทสนมกับแหล่งข่าวมากที่สุด จึงได้รับความไว้วางใจในความน่าเชื่อถือของข่าวที่สุด ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาของข่าว ..สศ.. ตำแหน่งของบุคคลในข่าว ซึ่งผู้สื่อข่าวเสนอข่าวเข้ามาผ่านผู้เรียบเรียงข่าวช่อง 9 ในขั้นตอนหลังจากที่ผู้สื่อข่าวนำข่าวเข้ามาหรือส่งข่าวเข้ามาทางใดทางหนึ่งก็ตาม ผู้เรียบเรียงจะได้รับมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบเต็มที่ในการกลั่นกรองข่าวนั้น ๆ และจะรับทราบความเป็นไปของข่าวในทันทีที่ผู้สื่อข่าวส่งข่าวเข้ามาถึงสถานี แต่หากเกิดปัญหาที่ไม่สามารถพิจารณาในการตัดสินใจได้ก็จะปรึกษากับบรรณาธิการประจำวันเพื่อดำเนินการแก้ปัญหา เช่นกรณีที่มีแต่ข่าว.. เทปยังไม่มี หรือไม่มีภาพ หรือข่าวที่ล่อแหลม (sensitive) ดังนั้น ผู้สื่อข่าวจะประสานงานกับผู้เรียบเรียงข่าวอย่างใกล้ชิดตั้งแต่เริ่มมีข่าว ส่วนใหญ่จะเป็นทีมข่าวการเมือง เนื่องจากข่าวการเมืองจะมีทีมข่าวซึ่งประจำอยู่ที่ทำเนียบรัฐบาล ซึ่งจะมีการประชุม ค.ร.ม. เศรษฐกิจ ในวันจันทร์ ที่ข่าวที่ประจำอยู่ที่นี้เมื่อสัมภาษณ์บรรดารัฐมนตรีต่าง ๆ แล้ว ก็มักจะทอสส่งข่าวเข้ามาให้ผู้เรียบเรียงจดข้อ หรือเล่าให้ฟังทางโทรศัพท์ หรือส่งโทรสาร (Fax) มาเป็นข่าวให้ผู้เรียบเรียงทำการ Rewrite อีกครั้ง เพื่อออกอากาศข่าวภาคเที่ยงเป็นภาคแรก ดังนั้น เวลาในช่วงใกล้เที่ยง จะเป็นเวลาที่ยุ่งมาก (หากเป็นวันสำคัญ เช่น ประชุม ค.ร.ม. เศรษฐกิจทุกวันจันทร์, ประชุม ค.ร.ม. ทุกวันอังคาร

หรือประชุมวุฒิวินิจฉัยที่รัฐสภา แต่ถ้าเป็นภาคข่าวหลังในช่วง 19 นาฬิกา ถึง 20 นาฬิกา 45 นาที

ข่าวเหล่านี้ซึ่งออกอากาศในข่าวเที่ยงแล้ว จะถูกนำมาประกอบกับข่าวอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกัน ออกอากาศภาคค่ำได้อีก

หากมีประชุมพรรคการเมือง มีกระแสข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่น่าสนใจ แม้จะอยู่ในช่วงใกล้ออกอากาศแล้ว แต่ผู้สื่อข่าวก็จะบอกข่าวมาทางโทรศัพท์ ให้ผู้เรียบเรียงนำไปปรึกษาบก. ประจำวัน ว่า จะสามารถออกอากาศได้เป็นข่าวแทรกหรือไม่ ซึ่งในจุดนี้ผู้สื่อข่าวจะไม่คำนึงถึงภาพข่าวแล้ว เพราะเนื้อหาข่าวสำคัญกว่า กรณีนี้อาจเป็นข้อแทรกให้ผู้ประกาศอ่านก็ได้ หรือหากตัดต่อทันพอออกอากาศก็หาภาพ Insert เก่าใส่ เพื่อความสมบูรณ์ของข่าวได้ ดังนั้น ขั้นตอนการสื่อข่าว-นักข่าวของช่อง 9 ผู้สื่อข่าวและผู้เรียบเรียงจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด เพราะต้องประสานงานกันตลอดเวลา แต่ถ้าหากมีเวลา ผู้สื่อข่าวจะกลับมาในสถานี และเขียนข่าวเสร็จสมบูรณ์ และส่งให้ผู้เรียบเรียงข่าว โดยไม่จำเป็นต้องผ่านการตรวจสอบจากบรรณาธิการเหมือนช่อง 7 ผู้เรียบเรียงจะทำหน้าที่ rewrite ข่าวนั้น และให้เจ้าหน้าที่พิมพ์ตีพิมพ์ตาม หรือหากเวลาจำกัดต้องแข่งกับเวลาที่ใกล้จะออกอากาศแล้ว ผู้สื่อข่าวสามารถบอกข่าวนั้นพิมพ์ได้เลย เพียงแต่บอกผู้เรียบเรียงให้รีบทราบก่อนเท่านั้นว่าจะมีข่าวแทรก หรือมีข่าวอะไรเพิ่มเติม

ในขั้นการสื่อข่าว-ทำข่าวนั้น จำเป็นอย่างยิ่งต้องมีผู้ทำหน้าที่ประสานงานให้ระหว่างผู้เรียบเรียงข่าวที่คอยรับข่าวจากผู้สื่อข่าวก็คือพนักงานสื่อสารนั่นเอง เพราะในบางครั้ง ผู้สื่อข่าวโทรศัพท์เข้ามาไม่ได้ ก็จะบอกข่าวทางวิทยุสื่อสารแทน ซึ่งเจ้าหน้าที่สื่อสารจะประสานงานให้ตรงจุดนี้ แต่ปัญหาอยู่ที่พนักงานสื่อสารน้อย มี 2 คน เท่านั้น แบ่งเป็นกะ คือ ช่วงเช้า 1 คน ช่วงค่ำ 1 คน การประสานงานเพื่อการสื่อข่าว-ทำข่าว จึงมีอุปสรรคเสมอ เพราะขาดบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ตรงนี้ โดยเฉพาะช่วงเย็นตั้งแต่ 17 นาฬิกาเป็นต้นไป เป็นช่วงเวลาเร่งด่วนในการเตรียมกระบวนข่าวเพื่อออกอากาศ บางครั้งไม่มีเจ้าหน้าที่สื่อสาร ในขณะที่ผู้เรียบเรียงก็มีข่าวอื่น ๆ อีกมาก จึงทำให้เสียเวลาในการทำข่าวอื่น ๆ ที่กำลังจะต้องปิดข่าวก่อนเข้าข่าว 10 นาที เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยของข่าว

ขั้นการลื้อข้าว ทำข้าว ผู้ลื้อข้าวและผู้เรียงเรียงมีบทบาทมากที่สุดในกระบวนการผลิตข้าว นั่นคือ ระหว่างผู้ผลิตข้าว และผู้ปฏิบัติการข้าวเพื่อออกอากาศ ผู้ช่วยบรรณาธิการข้าวคือหัวหน้าแผนกต่าง ๆ ที่ผลิตกันเข้าเวร ทำหน้าที่ช่วยบรรณาธิการในการพาดหัวข่าว ก่อนเข้าข้าวช่วง 19 นาฬิกา และช่วยดูแลความเรียบร้อยของข่าวภาคหลัก บางขณะผู้ช่วยบรรณาธิการก็จะช่วยเช็คสคริปต์ข่าว หรือฟังเสียงสัมภาษณ์บุคคลในข่าว เมื่อเจ้าหน้าที่ติดต่อเรียกห้อง ผู้ช่วย บก. มีด้วยกัน 5 คน ประกอบด้วย

- จุลกมล มนัสช่วง
- พิชรินทร์ เสวตสุทธิพันธ์
- วิโรจน์ ประกอบพิบูล
- ฉวีวรรณ ประคองสันติกุล
- ประสาน รุ่งสว่าง

บทบาทผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวในภาคหลักจะมีไม่มากนัก เพราะส่วนใหญ่จะรับผิดชอบข่าวภาคเที่ยงคืนต่อไปในวันเดียวกัน หน้าที่ตรงนี้จะต่างกับของช่อง 7 จากการศึกษากระบวนการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์ช่อง 7 ของพรสุรีย์ ธนะศรีสีบวงค์ ระบุไว้ ซึ่งนอกเหนือจากของฝ่ายข่าวช่อง 9 คือ ทีมเตรียมการผลิต หรือ pre-production โดยเรียกกันสั้น ๆ ว่า Pre-Pro ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่หญิงล้วน 4 คน ทำหน้าที่ผู้ช่วยบรรณาธิการประจำวัน ผลิตเวรกันคนละ 2 วัน โดยมีหน้าที่ประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ แทนบรรณาธิการ เช่น ตรวจสอบสคริปต์ข่าว, เทปข่าว จัดคิวตัดต่อข่าว, กราฟฟิก, เรียงสคริปต์ เพื่อลดความตึงเครียดหรือความวุ่นวายใน ส่วนของผู้ช่วยบรรณาธิการช่อง 9 หน้าที่ Pre-Pro ในข่าวภาคหลัก ตรงนี้คือ ผู้เรียงเรียง ส่วนหน้าที่ปลีกย่อยของ Pre-Pro ช่อง 7 เช่น ประสานงานห้องเทป, คิวเทป ตรงกับหน้าที่ของ ธุรการเทปในฝ่ายข่าว 9 อ.ส.ม.ท.

2.3 ขั้นการตัดต่อลงเสียง

พนักงานตัดต่อจะมีบทบาทมากในส่วนนี้ สำหรับช่อง 9 นอกจากจะมีเจ้าหน้าที่ตัดต่อตามตำแหน่งแล้ว ซึ่งประกอบด้วย

นายสุวัฒน์ พลเพิ่ม

นายกษัตริย์ บริสุทธิ์

นายทศทรง

นอกจากนี้ยังมีช่างภาพเกือบทั้งหมดเข้าเวรสลับกันทำหน้าที่ตัดต่อข่าวประจำวันในแต่ละภาค

การตัดต่อลงเสียงเป็นขั้นตอนที่ผู้สื่อข่าว ผู้เรียบเรียง และเจ้าหน้าที่ตัดต่อประสานงานร่วมกันแบ่งได้เป็น 2 กระบวนการ คือ การตัดต่อลงเสียง ทำได้ในกรณีที่ผู้สื่อข่าวต้องการทำข่าวเจาะลึก (Scoop) หรือการรายงานข่าว เมื่อมีภาพ และเขียนเนื้อหาข่าวแล้ว ก็จะไปลงเสียงเพื่อนำมาให้เจ้าหน้าที่ตัดต่อ ตัดต่อภาพให้ตรงกับเนื้อหาข่าวและเสียง ทำเป็นข่าวรายงานสมบูรณ์และรอเข้าอยู่ในคิวข่าวของภาคต่าง ๆ หากมีความสำคัญก็จะได้ลงอยู่ในคิวช่วงข่าวหลัก หากมีความสำคัญน้อยกว่าข่าวอื่น ๆ ในวันนั้น และเวลาไม่มีเพียงพอที่จะให้ออกอากาศก็จะถูกบรรณาธิการเก็บไว้รอออกอากาศในข่าวภาคอื่น ๆ ต่อไป

นอกจากการตัดต่อลงเสียงแบบสลับข่าวแล้ว การตัดต่อในการผลิตข่าวภาคค่ำก็มีความยุ่งยากยิ่งยากพอสมควร กล่าวคือ หลังจากที่มีผู้สื่อข่าวนำข่าวมาแล้ว หากต้องเปิดเสียงสัมภาษณ์บุคคลในข่าว ก็จะตั้ง TC หรือ (Time Code) ไว้ให้ตัดต่อเพื่อสะดวกและรวดเร็วในการตัดต่อข่าว หรือถ้าเป็นข่าวที่ผู้สื่อข่าวส่งมาโดยไม่ได้ตั้ง Time Code ไว้ให้ผู้เรียบเรียงข่าว จะต้องมาฟังเสียงสัมภาษณ์และตั้งเสียงข่าวที่เลือกออกอากาศไว้ให้ จากนั้นเจ้าหน้าที่จะได้ตัดต่อข่าวตามคิวข่าว หรือลำดับข่าวที่ผู้เรียบเรียงหรือบรรณาธิการข่าวจัดไว้ให้ โดยการตัดต่อจะต้องนำภาพที่ช่างภาพถ่ายมาตัดต่อภาพให้เหมาะสม และสอดคล้องกับเนื้อหาข่าวที่ผู้สื่อข่าวเขียน และต้องให้พอดีกับเวลาที่ผู้อ่านข่าวใช้ในการอ่านข่าวด้วย ซึ่งความยาวของข่าวจึงขึ้นอยู่กับความยาวของสคริปต์ข่าวด้วย ในบางกรณีที่เนื้อหาข่าวไม่มีภาพมา ต้องใช้ภาพ Insert ใส่ออกไป แต่เนื้อหาข่าวยาวกว่าภาพ Insert ก็จะตัดภาพเฉพาะเท่าที่มี เวลาอ่านเมื่อเฟดค่าแล้ว จึงตัดเข้าหน้าผู้อ่านข่าวต่อไป

นอกจากนี้ ขั้นตอนการตัดต่อ ยิ่งยุ่งยากมาก เวลาข่าวภาคค่ำ หรือข่าวภาคหลัก โดยเฉพาะข่าวที่อยู่ในคิวภาค 19 นาฬิกา ส่วนใหญ่เป็นข่าวสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการเมือง หรือ

เหตุการณ์ตามกระแสที่อยู่ในความสนใจของประชาชน เทปภาพข่าว มักประสบปัญหาในการเดินทางกลับสถานี ทำให้ต้องตัดต่อข่าวในช่วงเวลาอันจำกัด เช่น บางวันก็มีประชุมพรรคการเมืองในช่วงเย็น หรือข่าวการเมืองสำคัญ ๆ ผู้สื่อข่าวส่งข่าวมาเรียบร้อยแล้ว สคริปต์ข่าวพร้อมออกอากาศแต่ไม่มีภาพจะตัดต่อ เพราะต้องใช้เวลาเดินทาง จุดนี้ ทำให้การตัดต่อชะงัก เพราะการตัดต่อจะต้องร้อยข่าว หรือเรียงคิวภาพตามคิวข่าวด้วย อย่างไรก็ตาม บรรณาธิการ และผู้เรียบเรียงข่าว จะเป็นผู้ตัดสินใจว่า หากภาพเข้ามาไม่ทันจริง ๆ หากภาพ Insert ใสแทน หรือหากเป็นเหตุการณ์ที่ไม่สามารถใช้ภาพอินเสริดได้ ก็ใช้ความสำคัญของเนื้อหาข่าวเป็นหลัก โดยให้ผู้อ่านข่าว อ่านโดยไม่มีภาพ โดยบอกผู้ชมว่า ภาพข่าวจะตามมาภายหลังติดตามชมได้ในข่าวภาคต่อไป (ข่าวสั้น ข่าวเที่ยงคืน ของวันนั้น)

ข่าวช่อง 9 มีหลายภาคข่าวด้วยกัน ดังนั้น จำเป็นจะต้องให้ช่างภาพจากทุก ๆ แผนก หรือทุกสายสลับหมุนเวียนกันเข้าเวรตัดต่อในข่าวภาคต่าง ๆ โดยข่าวภาคหลักตั้งแต่ 19 นาฬิกา จะใช้เจ้าหน้าที่ตัดต่อ 2 คน แบ่งกันตัดต่อคนละ 1 เบรค (โฆษณภาค 19 นาฬิกา มี 2 เบรค) และตั้งแต่ 20 นาฬิกา จนจบข่าวภาคหลัก มีโฆษณา 2 เบรค จะใช้เจ้าหน้าที่ตัดต่อ 2 คน เช่นกัน ตัดคนละเบรค สำหรับผู้เรียบเรียงรับผิดชอบข่าวช่อง 19 นาฬิกา มี 1 คน และภาค 20 นาฬิกาจนจบข่าวอีก 1 คน

สรุปข่าวภาคค่ำจะมีผู้เรียบเรียงข่าว 2 คน เจ้าหน้าที่ตัดต่อ 4 คน ต่อวัน

สำหรับข่าว 7 สี จะมีพนักงานตัดต่อประจำ ทำหน้าที่ตัดต่อข่าวโดยเฉพาะ และมีห้องสมุดข้อมูลพร้อม เพื่อเอื้ออำนวยต่อการตัดต่อข่าวให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในขณะที่ช่อง 9 ไม่มีในส่วนนี้

กราฟิก (Graphic)

เป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการเสริมข่าว ให้มีความชัดเจนสมบูรณ์ เพื่อความเข้าใจในข่าวให้แก่ผู้ชมได้มากขึ้น กราฟิกจะใช้ในโอกาสที่ไม่มีภาพข่าว มีแต่เนื้อหาข่าว ซึ่งนอกเหนือจากความเข้าใจในข่าวแล้ว กราฟิกยังช่วยเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจในข่าวได้ด้วย ส่วนใหญ่จะใช้ในเหตุการณ์สำคัญที่ภาพยังมาไม่ถึง แต่ได้รับรายงานข่าวที่แน่นอนแล้ว เช่น เครื่องบินตก

ระเปิดสถานที่ต่าง ๆ รถบรรทุกชนรถบัสนักเรียน หรือในกรณีที่มีภาพข่าว แต่เพื่อความชัดเจน และให้เกิดความน่าสนใจของข่าว จึงทำกราฟฟิกแทรกอยู่ในข่าวนั้นด้วย

กราฟฟิกในฝ่ายข่าวโทรทัศน์ช่อง 9 มีด้วยกัน 2 คน คือ

- สมาน จันทร์บุตร
- กมล บริสุทธิ์

สำหรับข่าวภาคค่ำ จะมีเจ้าหน้าที่กราฟฟิกจากฝ่ายรายการ มาทำหน้าที่ทำกราฟฟิกให้ข่าว โดยยึดคิวข่าวและสคริปต์ข่าวเป็นหลัก ทำในลักษณะตีกรอบสี่เหลี่ยมอยู่ทางจอโทรทัศน์ด้านขวาบน เป็นสื่อความหมายให้ผู้ชมทราบว่า ข่าวที่จะเสนอต่อไปจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีภาพและตัวหนังสือเล็กน้อยประกอบให้เหมาะสมที่จอโทรทัศน์

ในส่วนนี้ ช่อง 7 สี มีมานานแล้ว ในการทำกราฟฟิกบนข่าวแต่ละข่าว และดูเหมือนว่ากราฟฟิกจะสื่อความหมายได้ดีมาก ทั้งนี้ เพราะมีเจ้าหน้าที่กราฟฟิกผู้เชี่ยวชาญงานกราฟฟิกข่าว และดูเหมือนว่า ช่อง 7 เริ่มทำกราฟฟิกมาก่อนโทรทัศน์ช่องอื่น และประสบความสำเร็จด้วยดี เพราะสื่อความหมายได้ดี สำหรับกราฟฟิกของช่อง 9 ซึ่งปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้ไม่เกิดศักยภาพในการทำงานในส่วนนี้ ในขณะที่กราฟฟิกของช่อง 7 มีมานานแล้ว จึงทำให้มีข้อเปรียบเทียบระหว่างกัน แม้ว่าจะเคยมีความผิดพลาดเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการเข้าใจข่าวคลาดเคลื่อนหรือเวลาอันจำกัดเช่นเดียวกันก็ตาม ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ พบว่า หากได้มีการพัฒนาบุคลากรในส่วนนี้จะทำให้เกิดศักยภาพในข่าวอีกมาก

2.4 ขั้นตอนการคัดเลือกและจัดเรียงลำดับความสำคัญของข่าว

ในการวิจัยศึกษาข่าวภาค 19 นาฬิกาจนถึง 20 นาฬิกา 45 นาทีเท่านั้น ซึ่งข่าวในช่วงภาค 19 นาฬิกา ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. เป็นผู้ริเริ่มก่อนช่วงอื่นในการกำหนดนโยบายการนำเสนอข่าวให้เร็วกว่าเดิมที่เคยเสนอคือ 19.30 น. ทั้งนี้ เพื่อตอบสนองความต้องการข่าวสารของประชาชน หลังจากจบข่าวในภาค 19.00 น. ซึ่งจะประกอบด้วยข่าวการเมือง หรือ กระแส

ความเคลื่อนไหวของข่าวที่น่าสนใจ จนกระทั่งเวลาประมาณ 19.30 น. - 19.45 น. จะเป็นการเสนอข่าวซึ่งเป็นรายการสดผ่านใยแก้ว (Optical Fiber) จากศูนย์ข่าวเชียงใหม่ ซึ่งได้เริ่มตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2535 เป็นเนื้อหาหรือปัญหาของประชาชนในท้องถิ่นภาคเหนือ 17 จังหวัด ส่วน 19.45 น. - 20.00 น. เป็นการเสนอข่าวต่างประเทศ

ข่าว 20.00-20.45 น. ประกอบด้วย ข่าวราชสำนัก, ข่าวการเมืองที่มีความสำคัญน้อยกว่าข่าว 19.00 น., ข่าวเศรษฐกิจ, สังคม และข่าวกีฬา ตามลำดับ

- ข่าวพระราชสำนัก หมายถึง ข่าวพระราชกรณียกิจและการปฏิบัติราชการกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลีพระวรราชาฯ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา และพระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์

- ข่าวการเมือง หมายถึง ข่าวที่เกี่ยวกับบุคคลและกิจกรรมของรัฐบาล สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และพรรคการเมือง ซึ่งรวมไปถึงข่าวทหาร หรือข่าวที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและกิจกรรมของกองทัพต่าง ๆ ด้วย

- ข่าวเศรษฐกิจ หมายถึง ข่าวที่เกี่ยวกับการกินอยู่ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนไม่ว่าระดับบนหรือล่าง ทางตรงหรือทางอ้อม เช่น ข่าวเกี่ยวกับกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สภาวะหุ้น ราคาสินค้าเกษตร ราคาทองคำ

- ข่าวสังคม หมายถึง ข่าวที่เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งกิจกรรมความเคลื่อนไหวของบุคคลและหน่วยงานในสังคมในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งต้องเป็นเรื่องที่สร้างสรรค์สังคมเป็นเรื่องที่คาดว่าประชาชนให้ความสนใจ ซึ่งรวมไปถึง สารคดีเชิงข่าวสังคม และข่าวบันเทิงด้วย

- ข่าวเกษตร หมายถึง ข่าวเกี่ยวกับพืชผลการเกษตร ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร หรือสิ่งทีคาดว่าจะเป็ประโยชน์ต่ออาชีพการเกษตร

- ข่าวภูมิภาค หมายถึง ข่าวต่างจังหวัดที่ผู้สื่อข่าวพิเศษ (Stringer) ส่งมาให้กับฝ่ายข่าวเป็นข่าวในท้องถิ่น ที่มีความสำคัญต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในจังหวัดนั้น ๆ

- ข่าวกีฬา หมายถึง ข่าวที่เกี่ยวกับบุคคลและกิจกรรมความเคลื่อนไหวในวงการกีฬา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- ข่าวต่างประเทศ หมายถึง ข่าวการรายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกราชอาณาจักรไทย โดยรับสัญญาณข่าวผ่านดาวเทียม และทางเครื่องโทรนิมพ์ ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่แปลข่าวเป็นภาษาไทยโดยดูจากความสำคัญของข่าวเพื่อนำออกอากาศ

ข่าวภาคหลัก หรือข่าวภาคค่ำ ซึ่งประกอบด้วยข่าว 19.00 น. และ 20.00 น. ในการปฏิบัติงานของฝ่ายข่าว ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ผู้เรียบเรียง จะมีหน้าที่รับผิดชอบโดยปริยาย ตั้งแต่ขั้นการคัดเลือกข่าวในช่วง 1 ชั่วโมง หรือ 19 นาที ข่าวมักมีความสำคัญในตัวมันเองอยู่แล้ว เพราะเป็นข่าวตามกระแสส่วนใหญ่ แต่หากมีเพิ่มเติม บก. ประจำวัน จะนำข่าวนั้นมาให้ผู้เรียบเรียง เพื่อจัดเรียงลำดับข่าวก่อน, เรียบเรียงข่าว, ประสานงานกับผู้สื่อข่าว, ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ติดต่อเรื่องภาพข่าว และสุดท้ายคือ ตรวจสอบข้อผิดพลาดก่อนออกอากาศ ในขั้นนี้บางวันที่ ผู้ช่วยบก. จะช่วยตรวจสอบข้อผิดพลาด แต่จากการสังเกต หน้าที่เหล่านี้ผู้เรียบเรียงเป็นผู้รับผิดชอบในเบื้องต้นทั้งหมด

ในแต่ละวันของข่าวภาคค่ำ จะมีผู้เรียบเรียงรับผิดชอบกระบวนการทั้งหมดในเบื้องต้น 2 คน คือ 19.00 น. 1 คน และ ภาค 20.00 น. อีก 1 คน สำหรับข่าวภาค 20.00 น. ก็จะมีเรียงลำดับความสำคัญ เริ่มจากข่าวในพระราชสำนัก การกฤษฎีกา รัฐมนตรี, ข่าวเศรษฐกิจ, สังคม (เนื้อหาข่าวเหล่านี้จะมีความสำคัญน้อยกว่าช่วง 19.00 น.) โดยผู้เรียบเรียงที่รับผิดชอบข่าว 20.00 น. จะทำหน้าที่เลือกข่าวตามหมายข่าวที่มีทีมข่าวออกไปทำข่าว และจัดเรียงลำดับตามความสำคัญของข่าว สำหรับข่าวต่างประเทศ และข่าวกีฬา จะทำสำเร็จรูปเพื่อนำออกอากาศ

เพราะฉะนั้น กระบวนการคัดเลือกข่าวและจัดลำดับความสำคัญของข่าวจึงขึ้นอยู่กับหัวหน้าแผนกทั้ง 2 รับผิดชอบ โดยข่าวต่างประเทศจะนำเสนอก่อนเข้าข่าวราชสำนัก ส่วนข่าวกีฬาจะอยู่ช่วงสุดท้ายของข่าวภาคค่ำนี้ ผู้เรียบเรียงข่าวฝ่ายข่าวช่อง 9 อ.ส.ม.ท. มีด้วยกัน 3 คน (ตามตำแหน่ง)

1. พรนิลาศ วงศ์จรสขุ
2. อารตี ศุโรปการานันท์
3. ชิดาวรรณ กองสาร

ในขณะที่ความรับผิดชอบในกระบวนการผลิตข่าวภาคค่ำของผู้เรียบเรียงข่าวค่อนข้างมาก จึงจำเป็นต้องมีผู้สื่อข่าวทำหน้าที่เข้าเวรเรียบเรียงข่าว ผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนกันในข่าวภาคค่ำอีก 3 คน คือ

1. นฤมล รัตนภิบาล
2. วราภรณ์ เจริญพานิช
3. นฤมล อมรปาน

ในกระบวนการคัดเลือกข่าวและเรียงลำดับข่าวของช่อง 9 และช่อง 7 แตกต่างในแง่ของผู้ปฏิบัติ ซึ่งช่อง 7 พบว่า บรรณาธิการต่าง ๆ จะเป็นผู้ทำหน้าที่และรับผิดชอบขั้นตอนเหล่านี้ แต่ช่อง 9 ผู้เรียบเรียงจะรับผิดชอบกระบวนการเหล่านี้ในเบื้องต้นทั้งหมด โดยบรรณาธิการจะมีบทบาทในการตัดสินใจขึ้นการออกอากาศ หรือตัดสินใจในข่าวสำคัญเท่านั้น อย่างไรก็ตามพบว่า มีเพียงบรรณาธิการบางท่านเท่านั้นที่สนใจและรับผิดชอบในส่วนของการคัดเลือกข่าว และเรียงลำดับข่าวในภาคหลัก โดยผู้เรียบเรียงมีหน้าที่ทำตามคิวข่าวที่ บก. ทำไว้เท่านั้น คุณอนุวัติ ชินพิริสสะ หัวหน้าแผนกข่าวภูมิภาค และคุณวิโชค อางหาญ หัวหน้าข่าวการเมือง จะเป็นบรรณาธิการที่สนใจขั้นตอนเหล่านี้ "เพื่อนูวัติเป็น บก. ที่ Work มาก แต่จะกังวลเรื่องข่าวจะไม่พอมากไป ย้ำคิดย้ำทำ บก. แต่ละคนมีคุณสมบัติต่างกัน อซากให้ บก. ทุกคนเข้ามารับผิดชอบในขั้นตอนสุดท้าย แต่ขณะนี้ก็ชอบที่บก. ปล่อยให้ผู้เรียบเรียงรับผิดชอบส่วนนี้อ่างอิสระ"

(พรนิลาส์ วงศ์จรสุท, สัมภาษณ์)

"...เหมือนรับผิดชอบทุกอย่างทั้งหมด ไม่ต้องการทำเกินหน้าที่ แต่ที่ทำทุกวันนี้เพื่อต้องการให้งานดำเนินไปด้วยดี ชอบ บก. วิโชค ที่เขียนข่าวเอง เรียบเรียงเอง อาจเป็นเพราะเป็นบก. การเมือง ข่าวเด็ดๆ ส่วนใหญ่เป็นการเมือง จึงเป็นหน้าที่รับผิดชอบอยู่แล้วก็ได้"

(อารตี คุโรปาการนันท์, สัมภาษณ์)

"...ทุกวันนี้ผู้เรียบเรียงทำหน้าที่แทนบรรณาธิการแต่ละวันอยู่แล้ว"

(สุวัฒน์ ผลเพิ่ม, สัมภาษณ์)

จะเห็นได้ว่า ในการทำงานอย่างเอาจริงเอาจัง หรือละเอียดของ บก. บางคน เป็นผลกระทบต่อการทำงานของฝ่ายข่าว ช่อง 9 ในแง่ของประสิทธิภาพความสมบูรณ์ของข่าว เนื่องจากศักยภาพของข่าวต้องประกอบไปด้วยหลายอย่างเข้าด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ระบบข้อ ขอบเขตและสภาพแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีระบบตามแนวคิดของ Little John ที่กล่าวว่า การกระทำบางสิ่งบางอย่างภายใต้ระบบ จะให้สำเร็จตามต้องการ ต้องประกอบไปด้วยสิ่งเหล่านี้ จึงจะทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ตัวอย่างรายการคุณขอมมา

"...ข่าวคุณขอมมา" ในที่นี้ หมายถึงข่าวที่ผู้บังคับบัญชาเป็นโรบาสหรือกำหนดให้ฝ่ายข่าวไปทำข่าวและจัดการนำข่าวออกอากาศในช่วงเวลาของรายการข่าวประจำวัน

“... ชาวที่ไม่ได้อยู่หมางานของบรรณาธิการ แต่เป็นชาวที่มีเส้นสายหรือมาจากผู้บริหารให้ถือว่ามีความสำคัญจะอยู่ในข่าวช่วงไหนก็ได้ แต่ตกไม่ได้”

(จุลกมล มนัสช่วง, สัมภาษณ์)

“ข่าวคุณขอมมา” อาจเป็นข่าวฝากจากบุคคล องค์กรหรือสถาบันต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับสถานีโดยตรง หรือกับทางผู้บังคับบัญชาของสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 ที่ต้องการเผยแพร่ข่าวสารหรือประชาสัมพันธ์กิจการของหน่วยงาน จึงขอความอนุเคราะห์ให้ทางสถานีทำข่าว

ลักษณะข่าว

ส่วนใหญ่พบว่ามีความสัมพันธ์กับบุคคลในข่าวมากกว่าความสำคัญของเนื้อหาข่าว เช่น พิธีเปิดงานเปิดอบรม, สัมมนา, ประชุม, การแถลงข่าว เป็นต้น

ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกข่าว

จากการศึกษาและสังเกตพบว่า หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ มักจะขอความอนุเคราะห์มายังผู้บริหารระดับสูงของช่อง 9 โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว แต่การพิจารณาตัดสินใจขึ้นกับผู้บังคับบัญชาที่จะเลือก ข่าวดาวส่วนใหญ่ของช่อง 9 จะเป็น 2 ลักษณะ

- สิ่งตัวขวาจา การที่ผู้บังคับบัญชาเรียกไปสิ่งด้วยคำพูดให้เสนอข่าวเหล่านั้น
- สิ่งเป็นลายลักษณ์อักษร ที่ผู้บริหารแท่งหนังสือลงมาหัวหน้าฝ่ายข่าวเพื่อดำเนินการ

และหัวหน้าฝ่ายจะส่งต่อไปยังหัวหน้ากองบรรณาธิการ เพื่อสั่งการต่อยังบรรณาธิการประจำวันและผู้เรียบเรียงข่าวเพื่อนำ “ข่าวคุณขอมมา” นั้นออกอากาศ แต่ส่วนใหญ่พบว่า ผู้บริหารไม่ได้ระบุข่าวให้ออกอากาศในช่วงเวลาใด จึงมีการยืดหยุ่นได้ หากเวลาออกอากาศมีจำกัด ก็สามารรถเลือกเข้าในช่วงแรกของเบรคโฆษณา จะได้ไม่ถูกตัดทิ้ง

จะเห็นว่า "ข้าวจุณชอมา" ของช่อง 9 อ.ส.ม.ท. มีลักษณะเหมือนกับ "ข้าวดาว" ของช่อง 7 สี คือ ต้องทำทุกข่าว "ที่เจ้านายส่ง" มา

แต่แตกต่างกันในลักษณะของการทำข่าวช่อง 9 จะกาบบาทไว้ตรงหมายข่าวให้ผู้สื่อข่าวรับทราบเท่านั้นว่า เป็นข่าวที่ได้รับคำสั่งมา และจะกำชับด้วยวาจาอีกครั้งหนึ่ง แต่เมื่อเขียนเป็นข่าวแล้ว ที่สคริปต์จะไม่ทำเครื่องหมายใด ๆ ไว้ เหมือนช่อง 7 เพราะบก. ประจำวัน จะรับทราบตามหน้าที่โดยตรงอยู่แล้ว เพราะฉะนั้น เมื่อสั่งมา ข่าวก็จะได้ออกอากาศทุกครั้ง และบรรณาธิการข่าวประจำวันจะทำหน้าที่ควบคุมการออกอากาศข่าวอยู่แล้ว จึงไม่มีความผิดพลาดในการตัดข่าว "จุณชอมา" ทั้ง

"...ที่ไม่ออกอากาศก็เคยมี เพราะไม่รู้ ถ้าหากถูกสอบถามก็ต้องชี้แจงตามหลักการ ไม่มีหรงกข่าวจุณชอมา แต่ในทางปฏิบัติก็มี"

(ณรงค์ รุ่งวัฒนา, สัมภาษณ์)

สรุปได้ว่า กระบวนการคัดเลือกข่าวจุณชอมา เพื่อออกอากาศของช่อง 7 และช่อง 9 เหมือนกัน เป็นผู้พิจารณาคัดเลือกเอง และข่าวประเภทนี้มักจะได้ออกอากาศเสมอ ซึ่ง บก. ประจำวัน มักไม่กล้ายกข่าวจุณชอมาทั้ง ทั้งนี้ ยึดปัจจัยของนโยบายองค์กรเป็นหลัก

ตัวอย่างข่าวในพระราชสำนัก

ข่าวในพระราชสำนัก หรือข่าววัง จะมีในทุกสถานี โดยจัดลำดับความสำคัญในการนำเสนอเป็นอันดับแรกของข่าวภาค 20.00 น. ซึ่งถือปฏิบัติกันมานาน

"...เป็นข้อตกลงร่วมกันมานาน และเวลา 20.00 น. เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสม เพราะพระราชกรณียกิจ และพระราชกิจส่วนใหญ่จะเป็นช่วงเย็น การเสนอข่าวจึงทันออกอากาศ"

(พีชรินทร์ เสวตสุภทินันท์, สัมภาษณ์)

แหล่งข่าวที่สำคัญของข่าวราชสำนักคือสำนักพระราชเลขาธิการ ซึ่งมีหน้าที่รับหนังสือต่าง ๆ เพื่อกราบบังคมทูลให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ, สมเด็จพระบรมราชินีนาถ, และพระบรมวงศานุวงศ์ให้ทรงทราบ และรับพระบรมราชโองการ เพื่อมอบหมายให้สำนักพระราชวังปฏิบัติตามกำหนดการต่าง ๆ ในการเสด็จประกอบพระราชกรณียกิจตามที่ตั้งต่าง ๆ จากการวิจัยพบว่า สำนักพระราชเลขาธิการ และสำนักพระราชวังกับฝ่ายข่าวสาย "วัง" ทุกช่อง จะมีความคุ้นเคยกันดี มีการช่วยเหลือในงานซึ่งกันและกัน โดยมุ่งทำงานถวาย โดยแหล่งข่าวจะคอยโทรแจ้งหมายกำหนดการต่าง ๆ ไปยังทุกสถานีให้ไปทำข่าวการเสด็จ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วในการไปทำข่าวตามเสด็จในที่ต่าง ๆ ทางแหล่งข่าวจะคอยอำนวยความสะดวกในการทำข่าวสำหรับทุกช่อง ซึ่งทำให้เนื้อข่าวพระราชสำนักไม่แตกต่างกันนัก

ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ได้ยึดแนวนโยบายในการให้ความสำคัญกับข่าวราชสำนักโดยแยกผู้ประกาศข่าวราชสำนักเฉพาะ ไม่ปนกับข่าวอื่น

"...ที่ต้องแยกเนื่องจากช่อง 9 ต้องการให้ความสำคัญกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็น การเกิดพระเกียรติราชวงศ์ไทย"

(พีชรินทร์ เสวตสุภทินันท์, สัมภาษณ์)

สำหรับข่าวราชสำนักของช่อง 7 และ ช่อง 9 ก็มีการพึ่งพาอาศัยกันในการทำข่าว (รวมถึงช่องอื่น ๆ ด้วย) เช่น กรณีที่บางช่องไม่สามารถส่งทีมข่าวไปทำข่าวได้ โดยต้องเลือกทำข่าวบางพระราชกรณียกิจเท่านั้น หากหลายพระองค์มีพระราชกรณียกิจพร้อม ๆ กัน ดังนั้นข่าวราชสำนักจะประสานงานกันระหว่างช่องอื่น ๆ เพื่อแลกข่าวกัน มิให้ตกข่าว

หลังจากลงหมายกำหนดการต่าง ๆ ในสมุดหมายข่าวแล้ว หัวหน้าแผนกข่าวราชสำนัก คือคุณพัชรินทร์ เศรษฐ์พันธ์ ก็จะมีนัดทีมข่าวในแต่ละวันว่าจะให้ใครไปทำข่าวใดบ้างแต่เนื่องจาก ทีมข่าวน้อยเมื่อเทียบกับพระราชกรณียกิจของราชวงศ์ในกรณีที่มีพร้อม ๆ กัน จึงจำเป็นต้อง ประสานงานกันทุกช่อง

ในขณะที่ช่อง 7 มีนโยบายทำข่าวในพระราชสำนักด้วยทีมข่าวของตนเองเพื่อแข่งขันกับ ช่องอื่น ๆ ยังมีนโยบายให้เขียนข่าวกระชับไม่สั้นเย้อ เพราะจะได้ไม่สร้างปัญหาหรือความหนัก ใจให้ บก. ประจำวัน ในกระบวนการคัดเลือกข่าวออกอากาศ

สำหรับการเสนอข่าวราชสำนักของช่อง 9 ที่ผ่านมามีพบว่า ไม่มีนโยบายแข่งขันข่าวราช สำนักกับช่องอื่น แต่เวลาของข่าวราชสำนักมักมีปัญหาเกี่ยวกับบรรณาธิการประจำวันอยู่เสมอ

"...ข่าวราชสำนัก บ่นไม่ได้หรอก. บางวันหลายองค์มีพระราชกรณียกิจพร้อม ๆ กันก็ ยาวหน่อยถ้าปกติก็ไม่เกิน 5 นาที"

(สุวัฒน์ มุ่มเครือวัลย์, สัมภาษณ์)

สิ่งที่คล้ายกันอีกอย่างหนึ่งระหว่างทีมข่าวราชสำนักช่อง 7 และ ช่อง 9 คือ ผู้สื่อข่าวมี น้อยช่อง 9 มีผู้สื่อข่าว 2 คน ช่างภาพ 3 คน ในขณะที่ช่อง 7 ก็มีผู้สื่อข่าว 2 คน และ ช่างภาพ 3 คน นอกจากนี้ การติดต่อข่าวในพระราชสำนักของฝ่ายข่าวช่อง 7 ลี นั้น จะมีเฉพาะหัวหน้า ฝ่ายติดต่อ ทำหน้าที่รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวมาเป็นเวลานานแล้ว แต่ช่อง 9 เป็นเจ้าหน้าที่ติด ต่อที่เข้าเวรช่วง 20.00 น. ที่หมุนเวียนกันไป

ในการนำเสนอข่าวในพระราชสำนักนั้น เป็นแนวนโยบายที่ผู้ถือปฏิบัติยอมรับทั่วกันโดย มีลำดับความสำคัญของการนำเสนอ ตามลำดับดังนี้

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

- สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
- สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี
- สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพรรณวดี
- สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
- สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตนราชกัญญา
- พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ
- พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา
- พระเจ้าหลานเธอ พระเจ้าสิริกัญฐาภรณ์
- พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา
- หม่อมเจ้าจุฑาวัชร มหิดล
- หม่อมเจ้าวัชรเรศร มหิดล
- หม่อมเจ้าจักรีวัชร มหิดล
- หม่อมเจ้าวัชรวีร์ มหิดล
- หม่อมเจ้าหญิงบุษย์น้ำเพชร มหิดล

ยกเว้นแต่จะมีพระบรมราชโองการ พระราชเสาวนีย์ พระราชบัญชา มาเป็นกรณี ๆ ไป อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีข่าวในกรณีที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ผู้มีแทนพระองค์

กล่าวคือ กรณีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร หรือ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงปฏิบัติพระราชกิจแทนพระองค์ ให้เรื่องข่าวพระราชกิจแทนพระองค์ขึ้นก่อนข่าวพระราชกิจส่วนพระองค์ ทั้งนี้ รวมถึงการที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี และ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลีพระวรราชาทินัดดามาตุ ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ด้วย

สำหรับกรณีที่โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (เรียกกันทั่วไปว่า ทีวีพูล) มักมีแนวทางปฏิบัติคือ การเดินทางไปต่างประเทศเพื่อติดตามทำข่าวพระราชกรณียกิจของพระ-ราชวงศ์ไทยในสายราชสำนักจะมีอยู่บ่อย ๆ โดยหมุนเวียนกันไป ทั้งนี้ ที่ต้องมีทีวีพูลเพื่อลดค่าใช้จ่าย, สะดวกต่อการรักษาความปลอดภัยแต่ละพระองค์ ข่าวที่ได้รับจากสถานที่โทรทัศน์ที่ตามเสด็จเป็นเช่นใด โทรทัศน์ช่องอื่น ๆ (รวมทั้งสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. และสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7) ก็จะไม่เสนอข่าวดังกล่าวออกอากาศโดยมิได้ติดต่อ ทั้งนี้เพราะไม่ได้เป็นการไปทำข่าวด้วยตัวเอง

"... เราตัดไม่ได้ คือใครทำมาก็ต้องออกตามนั้น ส่วนใหญ่เค้าลงเสียงมา"

(สุวัฒน์ พุ่มเครือวัลย์, สัมภาษณ์)

ดังนั้น การคัดเลือกข่าวในพระราชสำนักเพื่อออกอากาศ บก.ข่าวประจำวัน, ผู้เรียบเรียงข่าว จะประสานงานกับหัวหน้าแผนกข่าวราชสำนักว่าในแต่ละวันมีข่าวราชสำนักที่ข่าวเราทำเองกี่ข่าวและต้องไปแลกจากช่องอื่นกี่ข่าว ช่องใดบ้าง แต่ทุกข่าวจะได้ออกอากาศทั้งหมดแบบวันต่อวัน และไม่ว่าจะมีความยาวเท่าใด ก็จะไม่ถูกตัดทิ้ง เพราะเป็นธรรมเนียมปฏิบัติกันมานานในวงการข่าวโทรทัศน์ เพราะสื่อมวลชนยังคงยึดสถาบันกษัตริย์เป็นสถาบันสูงสุดที่ต้องยกไว้เหนือสิ่งอื่นใด และดูเหมือนว่าในบรรดาข่าวทุกสาย สายข่าวราชสำนักจะมีความสัมพันธ์ระหว่างกันมากที่สุด ทั้งนี้ เพราะมีการแข่งขันน้อยที่สุด เป็นไปในลักษณะพึ่งพาอาศัยกันมากกว่า

ตัวอย่างข่าวต่างประเทศ

ข่าวต่างประเทศเป็นแผนกหนึ่งที่อยู่ใฝ่สายข่าวโทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. มีนางปรารธนา เป็นหัวหน้าแผนก

ข่าวต่างประเทศช่อง 9 ออกอากาศประมาณเวลา 19.40 น. ทุกวัน ข่าวต่างประเทศปกติจะออกอากาศใน 3 เวลา คือ - ภาคเช้า 12 - 13 นาที

- ข่าวภาคเที่ยง 14 - 15 นาที
- ข่าวภาคค่ำ 10 นาที (ตามปกติ)

แต่ในช่วงวันหยุด ซึ่งมีข่าวอื่น ๆ น้อย ข่างต่างประเทศมักถูกระบุให้ทำเต็มเวลาได้ ข่าวต่างประเทศจะอยู่ในช่วงหลังจบข่าวจากศูนย์ข่าวภาคเหนือ ก่อนเข้าข่าวในพระราชสำนัก ภาค 20.00 น. หากวันไหนที่ข่าวจากศูนย์ข่าวมีมากจะเกินเวลาของข่าวต่างประเทศ

"เคยเรียกเรื่องเรื่องเวลา บรรณาธิการจะบอกว่าเป็นความสำคัญกับข่าว "ร้อน" ในวันนั้นก่อน"

(เรวดี สุทธิวิบูลย์, สัมภาษณ์)

ข่าวต่างประเทศในภาคค่ำแม้จะกำหนดไว้ให้เสนอในเวลา 10 นาที แต่บางวันจะไม่ถึง และไม่มีโฆษณาในช่วงข่าวด้วย ซึ่งจะผิดกับช่อง 7 ในช่วงของข่าวต่างประเทศมีโฆษณาเข้าถึง 2 เปรค

โดยปกติ ในแต่ละวันจะมีเจ้าหน้าที่แปลข่าวต่างประเทศทำงานสลับกันเข้าเวร 1 คน เริ่มตั้งแต่ 4.00 น. เพื่อรับข่าวดาวเทียมจาก Visnews London นำมาแปล เพื่อออกอากาศ ในข่าวรับอรุณและในช่วงข่าวภาคนี้ บรรณาธิการจะเลือกเอาทุกข่าวที่ส่งมาทางโทรนิรม์ (Telex) ส่วนเจ้าหน้าที่แปลข่าวอีก 3 คน ที่เหลือ จะมาทำงานตามเวลาปกติคือ 9.00 น. ซึ่งในช่วงนั้น จะแปลข่าวที่ส่งมาทางโทรนิรม์ และนำภาพดาวเทียมที่รับมาในช่วงที่ลงปกติคือ 8.30 น. จาก สำนักข่าว "Visnews New York" มาแปลโดยบรรณาธิการหรือหัวหน้าแผนกจะทำหน้าที่คัดเลือก ข่าวด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงความสำคัญของเนื้อหาข่าวเป็นหลัก จากนั้นจะแจกจ่ายข่าวให้ลูกน้อง หรือเจ้าหน้าที่แปลข่าวที่มีด้วยกันทั้งหมด 4 คน โดยมีนโยบายให้ความสามารถในการแปลข่าวได้ ทุกด้าน ไม่ได้คำนึงถึง Background หรือภูมิหลังของแต่ละคนแต่อย่างใด

สำหรับในช่วงค่ำ บรรณาธิการจะทำหน้าที่คัดเลือกข่าวที่สำคัญในช่วงรับอรุณ และข่าว ที่ยังกลับมาออกอากาศอีกครั้งหนึ่ง ให้ได้ในเวลาประมาณ 10 นาที

เมื่อเจ้าหน้าที่แปลข่าวแต่ละคน แปลข่าวที่ได้รับมอบหมายแล้วบรรณาธิการ จะทำหน้าที่
ตรวจสอบข่าวนั้นอีกครั้งก่อนนำออกอากาศ

"...ถ้ามีคำยาก หรือชื่อที่ไม่รู้ว่าเป็นชื่อของอะไร ผู้แปลข่าวจะค้นคว้าโดยโทรศัพท์ไป
ถามตามสถานที่"

(เรวดี สุทวีบูลย์, สัมภาษณ์)

ในการติดต่อและลงเสียงแผนกข่าวต่างประเทศจะนำเทปภาพข่าวที่ได้มาจากดาวเทียม
ทั้ง 2 เวลา คือ

03.45 น. ภาพข่าวจาก Visnews London

08.30 น. ภาพข่าวจาก Visnews NewYork

ให้เจ้าหน้าที่ติดต่อ ซึ่งจะผลัดกันมาเข้าเวรติดต่อภาพข่าวต่างประเทศ

- ข่าวที่มีเฉพาะเนื้อหาข่าว ไม่มีภาพประกอบ ให้หาภาพเก่ามาอินเสิร์ทใส่
- ข่าวที่มีภาพสมบูรณ์

เปรียบเทียบกระบวนการ คัดเลือกข่าวต่างประเทศระหว่างทีวี 7 และทีวี 9

ข่าวต่างประเทศช่อง 7	ข่าวต่างประเทศช่อง 9
<p>รูปแบบการเสนอข่าวดังเสียงบรรยาย</p> <p>เจ้าหน้าที่แปลข่าวเป็นผู้ตัดสินใจเลือกข่าวกันเอง</p> <p>การแปลปัจจัยภูมิหลังมีส่วนสำคัญ</p> <p>Visnews, NBC, Visasia</p> <p>มีโฆษณา 2 เบรคช่วงข่าวต่างประเทศ</p> <p>ผู้แปลจบภาษาศาสตร์, อักษรศาสตร์</p> <p>มีเจ้าหน้าที่แปลข่าว 4 คน</p> <p>ถูกเบียดเวลาในการออกอากาศจากข่าวกีฬา</p> <p>ประสานงานกับฝ่ายรายการลงเสียงบรรยาย</p> <p>วันหยุดราชการข่าวออกอากาศได้มากกว่าทุกวัน</p> <p>ข่าวที่ถูกตัดมีความยาว</p>	<p>ผู้ประกาศอ่านทั้งหมด</p> <p>บรรณาธิการตัดสินใจเลือกข่าว, เรียงลำดับข่าวเท่านั้น</p> <p>ต้องให้เกิดประสบการณ์ในการแปลทุกข่าว</p> <p>Visnews London, Visnews NewYork</p> <p>ไม่มีโฆษณาในข่าวต่างประเทศ</p> <p>แปลจบภาษาศาสตร์, อักษรศาสตร์</p> <p>มีเจ้าหน้าที่แปลข่าว 4 คน</p> <p>ถูกเบียดเวลาในการออกอากาศจากข่าวศูนย์เชียงใหม่</p> <p>ประสานงานกับฝ่ายออกอากาศ</p> <p>อัดเทปอ่านข่าว</p> <p>วันหยุดราชการข่าวออกอากาศได้มากกว่าทุกวัน</p> <p>ข่าวที่ถูกตัดพิจารณาจากการเรียงลำดับข่าว</p>

เจ้าหน้าที่แปลข่าวจะเป็นผู้ประสานงานกับฝ่ายออกอากาศ เพื่ออัดเทปลงเสียงภายในห้องส่ง ปัจจุบันมี กิตติมา ณ กลาง เป็นผู้อ่านข่าวต่างประเทศ โดยใช้การอัดเทปล่วงหน้าการออกอากาศก่อนเข้าข่าวราชสำนัก หากวันไหนข่าวราชสำนักมีมากและข่าวจากศูนย์ข่าวภาคเหนือมีเวลามาก ข่าวต่างประเทศก็จะลดลง ทั้งนี้เวลาการออกอากาศจึงไม่แน่นอน

"...ปัญหาการตัดข่าวต่างประเทศกลางอากาศบางครั้งไม่เหมาะสม ไม่น่าดู และไม่เคยเกิดขึ้นกับช่อง 7 เอง ตัดได้นะ แต่ไม่ควรให้นำเกลียด"

(เรวดี สุทธิวิบูลย์, สัมภาษณ์)

ในทางตรงกันข้าม หากวันใดมีข่าวไม่มากนัก เช่น ในวันหยุด เสาร์-อาทิตย์ ทำให้นักข่าวสายอื่น ๆ หาข่าวได้น้อย ในลักษณะนี้ ข่าวต่างประเทศจะมีความสำคัญขึ้นมาทันที บก. จะบอกว่า "วันนี้ข่าวต่างประเทศเต็มที่แล้ว" ในวันนั้นข่าวต่างประเทศก็จะได้ออกอากาศหมดหรือเกือบทุกข่าว อย่างไรก็ตาม ถ้าเกิดเหตุการณ์อะไรสำคัญในต่างประเทศ เช่น เลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ, สงครามอ่าวเปอร์เซีย ข่าวต่างประเทศจะได้รับการเพิ่มเวลา และได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่

จากการสังเกต พบว่า ข่าวต่างประเทศที่ถูกตัดทิ้งกลางอากาศ บรรณาธิการข่าวประจำวัน จะไม่ได้เลือกข่าวตามความสั้นยาวของเนื้อข่าว แต่จะตัดตามลำดับข่าวที่เสนอมา ซึ่งผิดกับช่อง 7 ที่จะตัดข่าวที่มีความยาวเกินเวลาออก นอกจากนี้ข่าวต่างประเทศของช่อง 7 มีโฆษณา 2 เบรก จึงยิ่งทำให้การเสนอข่าวสั้นลงมาก ในขณะที่ข่าวของช่อง 9 ไม่มีโฆษณา และจากการสังเกตวิเคราะห์ช่อง 7 ให้ความสำคัญข่าวกีฬามากกว่าข่าวต่างประเทศ แต่ช่อง 9 ให้ความสำคัญเท่ากัน

ตัวอย่างการคัดเลือกข่าวกีฬา

ทุกวันนี้ ช่อง 9 มีนโยบายพัฒนาข่าวกีฬามากขึ้น โดยพยายามให้เกิดการแข่งขันค้ำนำเสนอรูปแบบการเลือกสรรข่าวมากขึ้นแต่เดิมยังมีความบกพร่อง

"ความรวดเร็ว จับใจ เราสู้เค้าไม่ได้หรอก"

(เชิดชาย มากบำรุง, สัมภาษณ์)

ข่าวกีฬาของช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ประกอบด้วย

1. รายงานข่าวการแข่งขันกีฬาประจำวันทั้งในและต่างประเทศ
2. รายงานสcoop (Scoop) ในเวลาที่มีเทศกาลหรือภาวะไม่ปกติ

ดังนั้น ทางสถานีมีนโยบายใช้เวลาข่าวกีฬาออกอากาศวันละ 8 นาที โดยเป็นข่าวช่วงสุดท้ายของข่าวภาคค่ำ ซึ่งจะจบข่าวในเวลา 20.40 น. หรืออาจยืดหยุ่นได้ถึง 20.45 น.

ที่ผ่านมา ช่อง 9 เคยมีคอนเสิร์ต "9 สักกีฬาเด็ด" ในวันเสาร์-อาทิตย์ แต่ต่อมาได้ล้มเลิกไป ปัจจุบันไม่มีคอนเสิร์ตอะไร นอกจากเวลาที่มีการแข่งขันกีฬาครั้งใหญ่ เช่น กีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 17 ที่ประเทศสิงคโปร์ จึงจะมีการรวมบุคลากรทั้งจากแผนกกีฬาและแผนกอื่น เพื่อช่วยกันระดมกำลังเสนอข่าวสดผ่านดาวเทียมมายังประเทศไทย ทีมข่าวกว่า 35 ชีวิต ได้ทยอยเดินทางไปทำข่าวพร้อมขนเครื่องมืออุปกรณ์ไปอย่างพร้อมเพรียง การนำเสนอข่าวกีฬาในช่วงเทศกาลกีฬานี้ จึงมีบรรยากาศคึกคัก มีการทำสcoop (Scoop) ที่น่าสนใจ

"...เวลาปกติ ไม่เคยเห็นทำอะไรกันเลย"

(เชิดชาย มากบำรุง, สัมภาษณ์)

ข่าวกีฬาของช่อง 9 อ.ส.ม.ท. อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของ อภิชาติ จุละจาริตย์ หัวหน้าแผนกข่าวกีฬามีผู้สื่อข่าว 3 คน ช่างภาพ 3 คน และผู้ช่วยช่างภาพ 2 คน นอกจากนี้ผู้อ่านข่าวกีฬาได้แก่ นายเทพพิทักษ์ จันทร์สุเทพ (ผู้อ่านข่าวกีฬาดีเด่น ปี 2533) และ นายสุนทร สุจริตจันทร์ ซึ่งทั้งสองเป็นพนักงานพิเศษของทางสถานี

จากการศึกษาพบว่า ในทางปฏิบัติในสภาวะปกติที่ไม่มีฤดูกาลการแข่งขันกีฬาสำคัญ ๆ ชาวกีฬา ช่อง 7 จะเป็นไปตามหมายข่าว ได้แก่ ชาวฟุตบอล บาสเกตบอล เทนนิส หรืองานแถลงข่าวต่าง ๆ โดยไม่มีอะไรพิเศษ หรือเป็นจุดเด่น ชาวช่อง 9 จะกลับค่อนข้างสนใจขึ้นมาพอจะสู้ช่องอื่น ๆ ได้เฉพาะช่วงเทศกาลแข่งขันกีฬานั้น ที่จะมีการตื่นตัวกัน

"ไม่เคยเห็น นโยบายชาวกีฬา เป็นลายลักษณ์อักษร"

(สุรชา บุญเปี่ยม, สัมภาษณ์)

สำหรับการเขียนข่าว คัดเลือกข่าวเพื่อออกอากาศในแต่ละวัน เมื่อผู้สื่อข่าว ช่างภาพ ผู้ช่วยช่างภาพไปทำข่าวตามหมายงานแล้ว เมื่อกลับเข้ามายังสถานี ผู้สื่อข่าวก็จะทำหน้าที่เรียบเรียงข่าว และบอกข่าวพิมพ์ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอยู่ในความดูแลของหัวหน้าแผนก หรือบรรณาธิการประจำวัน เพราะเป็นการเชื่อใจผู้สื่อข่าวมากกว่า จึงปล่อยให้ทำกันเอง

สำหรับผู้รับผิดชอบหรือดูแลข่าวแต่ละวัน จะเป็นหน้าที่ของผู้สื่อข่าวที่ผลิตกันอยู่เวร ทำหน้าที่ผู้เรียบเรียงข่าว โดยจะรอผลการแข่งขันฟุตบอล ผลมวย ทางโทรสาร (Fax) และนำมาจัดลำดับความสำคัญของข่าว เพื่อนำออกอากาศ โดยกะเวลาไว้ประมาณ 8 นาที หรืออาจมากกว่านั้นได้เล็กน้อย ทั้งนี้ ขึ้นกับเวลาการเสนอข่าวช่วงอื่น ๆ ด้วยที่อาจมาเบียดเวลาของกีฬาในบางวัน แหล่งข่าวของการทำข่าวกีฬานั้น สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. นอกจากได้รับหมายข่าวจากสมาคมสมัคร หรือองค์กรที่ต้องการนำเสนอข่าวกีฬา โดยเชิญชวนให้ไปทำข่าว ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ยังได้สังกัดองค์กรที่สามารถเป็นแหล่งข่าวได้ ดังนี้

1. เป็นสมาชิกสำนักข่าว WTN
2. สำนักข่าวระหว่างประเทศ
3. สมาคมผู้สื่อข่าวกีฬา
4. ข่าวที่ได้จากเทศกาลการแข่งขันครั้งสำคัญๆ เช่น ซีเกมส์ประเทศสิงคโปร์, การแข่งขันกีฬาแห่งชาติ

กล่าวโดยสรุปการเสนอข่าวกีฬาของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 และสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สามารถนำมาเปรียบเทียบได้ดังนี้

ข่าวกีฬาช่อง 7	ข่าวกีฬาช่อง 9
<p>ข่าวกีฬาเป็นหัวใจของช่อง 7</p> <p>ผู้สื่อข่าวกีฬาจะเป็นผู้ตัดสินใจเลือกข่าวทั้งกระบวนการ</p> <p>มี 2 คอลัมน์ในช่วงเวลาของ "กีฬา"</p> <p>มีนโยบายสนับสนุนกีฬาชัดเจน</p> <p>สนองคนดูได้ดี</p> <p>มักมีภาพ high light ก่อนจบข่าวเสมอ</p> <p>มักได้ออกอากาศเกินเวลาเสมอ</p>	<p>ข่าวการเมืองมากกว่าข่าวกีฬา</p> <p>ผู้สื่อข่าวกีฬาทำหน้าที่เข้าเวร เรียบเรียงตัดสินใจเลือกข่าว, ทำข่าวด้วยตนเอง</p> <p>ไม่มีคอลัมน์</p> <p>ไม่มีนโยบายด้านกีฬาเป็นลายลักษณ์อักษร</p> <p>-</p> <p>นาน ๆ จะมีภาพ high light</p> <p>ตามเวลาปกติ</p>

จะเห็นได้ว่า ในสภาวะปกติหรือไม่ปกติก็ตาม ข่าวกีฬาช่อง 9 จะจบตามเวลาโดยเฉลี่ย 8 นาที ยกเว้นช่วงเทศกาล จะเกินเวลาได้บ้าง เนื่องจากเข้าสัญญาณดาวเทียมในช่วงเวลาไม่ปกติ จึงเข้าข่าวแบบรายงานสดในช่วงเวลาที่จงดาวเทียมได้ ซึ่งจะไม่แน่นอน

ส่วนช่อง 7 นั้น มีนโยบายกำหนดแน่ชัด ให้ข่าวกีฬาเป็นหัวใจของการเสนอข่าว ดังนั้นจากการศึกษากระบวนการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์ของพรสุรีย์ ทัศนะศรีสีบวงส์ ระบุว่า ส่วนใหญ่ข่าวกีฬาของช่อง 7 มักออกอากาศได้หมดทุกข้อ และมักเกินเวลาการเสนอข่าว ทำให้ต้องเลื่อนเวลาออกอากาศไป นอกจากนี้การแข่งขันเพื่อครองความเป็นหนึ่งในด้านข่าวกีฬาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อกระบวนการคัดเลือกข่าวกีฬาของ ช่อง 7

ผู้วิจัยเห็นว่า ข้อสรุปเหล่านี้ตรงกับแนวคิดในทฤษฎีองค์กรของบริด (Breed) ที่ว่า แบ่งงานกันทำโครงสร้าง เป้าหมาย และนโยบายขององค์กรเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ในการกำหนด กฎเกณฑ์ในการทำซ้ำให้แก่สมาชิกในองค์กรนั้น ๆ ปฏิบัติตาม

2.5 ขั้นตอนการคัดเลือกข้าวเพื่อออกอากาศ

ขั้นตอนการคัดเลือกข้าว เพื่อออกอากาศนับเป็นกระบวนการสุดท้ายของการผลิต ข้าวในแต่ละวัน ในส่วนของข้าว 9 อ.ส.ม.ท. ผู้เรียบเรียงจะทำหน้าที่จัดลำดับข้อข้าว แล้วปิด ข้าว ในช่วงเวลาประมาณ 18.20 น.คือใกล้เวลาออกอากาศ จากนั้น พนักงานพิมพ์ดีดทุกคนจะ ระดมกำลังกันช่วย เรียงสกรีปท์และข้าวที่พร้อมจะออกอากาศจะนำไปถ่ายเอกสาร แล้วนำมาเย็บ เป็นเล่ม แจกจ่ายไปยังผู้อ่านข้าว และฝ่ายออกอากาศ หลังจากภาพข่าว และเนื้อข่าว (สกรีปท์) พร้อมออกอากาศแล้ว บรรณาธิการจะขึ้นไปยังฝ่ายออกอากาศควบคุมการออกอากาศ ข้าวอีกทีหนึ่ง โดยต้องมีการแก้ปัญหาอยู่ตลอดเวลาเป็นการตัดสินใจในกระบวนการคัดเลือกข้าว ออกอากาศขั้นสุดท้าย การแก้ปัญหาอาจเกิดขึ้นในกรณีที่มีข้าวมากเกินไป หรือมีข้าวแทรกเข้ามา บก. จะต้องประสานงานกับผู้เรียบเรียงข่าว ผู้ช่วยบก. รวมทั้งฝ่ายออกอากาศ และผู้ประกาศ เพื่อตัดสินใจกระทำบางอย่างลงไป เพื่อรักษาเวลาที่อาจส่งผลกระทบต่อผังรายการ (Lay-out)

บรรณาธิการข่าวแต่ละวันมักชอบจะให้ข้าวเกินเวลาไว้ก่อน แล้วค่อย "ตัดทิ้ง" ในภายหลัง การเลือกและจัดลำดับข่าว 19.00 น. เป็นต้นไป นับเป็นข้อ High Light ของ ข้าวแต่ละวัน เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชม การคัดเลือกและการจัดเรียงลำดับของข่าวที่มั่วครึ่ง เป็นหน้าที่รับผิดชอบของผู้เรียบเรียงข่าว ซึ่งผิดหลักการในทฤษฎี แต่ผู้เรียบเรียงก็พอใจที่จะเป็น อีสระในการได้รับความไว้วางใจให้รับผิดชอบงานทั้งหมดนี้

นอกจากข้าวที่จัดลำดับความสำคัญ เพื่อออกอากาศแล้วแต่ยังมีข้าวอีกลักษณะหนึ่งที่ยังไม่ได้ผ่านกระบวนการคัดเลือกข้าว นั่นคือ

ข้าวแทรก เป็นข้าวที่เพิ่มเข้ามาหลังจากที่ทำการ "ปิดข่าว" ไปแล้วและมีความสำคัญเพียงพอที่จะแทรกเข้าไปนอกเหนือจากคิวข่าวที่มีอยู่

ในทางปฏิบัติของฝ่ายข่าวช่อง 9 เมื่อผู้เรียบเรียงเรื่องราวที่มีความสำคัญ ควรแทรกจะ
 โทรมศัพท์ขึ้นไปประสานงานกับ บก. และหากบก. เห็นว่า ข่าวแทรกขึ้นใดมีความสำคัญ ที่ควรนำ
 ออกอากาศในเวลานี้ ก็จะมีคำสั่งให้ตัดต่อภาพให้เสร็จ แล้วนำสคริปท์ขึ้นไปยังฝ่ายออกอากาศเพื่อ
 เตรียมพร้อม

"ต้องคอยดูไม่ให้ข่าวแทรก ทำให้สับสน ต้องดูเวลาแทรกด้วย เพราะข่าวต้องเตรียม
 พร้อม"

(ชจรศักดิ์ ทิพย์ทัศน์, สัมภาษณ์)

ผู้อ่านข่าวมีความสำคัญมากในการทำให้ข่าวมีความน่าสนใจ สร้างความเข้าใจและเป็น
 สิ่งที่ดีดึงดูดความสนใจของผู้ชม ผู้อ่านข่าวของช่อง 9 ส่วนใหญ่เป็นพนักงานของช่อง 9 มาจากทั้ง
 ฝ่ายข่าว, ประชาสัมพันธ์, ฝั่งรายการ รวมไปถึงคนภายนอก ประกอบด้วย

- กรรณิการ์ ธรรมเกษร
- ธงทอง จันทรางศุ์
- สุนทร สุจริตฉันท
- เทพพิทักษ์ จันท์สุเทพ
- อารตี คุโรปการานันท์ (รางวัลเมขลา ผู้ประกาศข่าวดีเด่นปี 2533)
- อวิเสดา ปกมนตรี
- สุนทรี อัดถสุช
- สกาวรัตน์ คงศิริ
- จารุจิต นวพันธ์
- ชิดาวรรณ กองสาร
- วราภรณ์ เจริญพานิช
- กิตติมา ณ กลาง
- สมรรัตน์ จันท์สุเทพ

ในการยกข้าวทิ้ง หรือนำข้าวเข้าแทรก จำเป็นต้องดูเวลาเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งเมื่อบรรณาธิการสั่งข้าวแทรกให้ผู้ประกาศข่าวอ่าน ผู้ประกาศข่าวจะต้องใช้ไหวพริบและปฏิภาณในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า โดยอาศัยบุคคลลึกลับ เพื่อสร้างความน่าสนใจในข่าวให้มากขึ้น

“มีปัญหาในการประสานงานกับฝ่ายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพราะเค้าไม่ได้ขึ้นกับเรา และเกิดปัญหาความไม่คล่องตัวในการออกอากาศ”

(ชจรศักดิ์ ทิพย์ทัศน์, สัมภาษณ์)

อย่างไรก็ตาม หากมีข้าวแทรกเกิดขึ้น ต้องพิจารณาดูให้การแทรกข้าวอยู่ในลำดับข่าวที่ใกล้เคียงกับเนื้อหาเดียวกันและต้องไม่ให้เวลาข่าวเกินมากเกินไปปกติช่อง 9 เสนอข่าวภาคหลังจบ 20.45 น. แต่หักจบได้ไม่เกิน 5 นาที

“หากมีการถ่ายทอดรายการบางอย่าง ก็ต้องลดปริมาณข่าวลงให้เหมาะสม เอาไปไว้ในช่วงข่าวภาคอื่นได้”

(ชจรศักดิ์ ทิพย์ทัศน์, สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ จากการวิจัยยังพบว่าการตัดข่าวทิ้งเฉพาะกรณีที่มีข่าวมากเกินไป ทำให้เกินเวลาออกอากาศ แต่จะจบข่าวได้ ก็ต่อเมื่อโฆษณาบังคับ 4 เบรค ออกอากาศหมดแล้ว นอกจากนี้ยังพบว่าข่าวที่มีโอกาสถูกยกทิ้งมากที่สุด จะเป็นลักษณะข่าวที่ล่อแหลม (sensitive) ซึ่งอาจจะเป็นเนื้อหาข่าวเกี่ยวกับความไม่เป็นกลาง, ความมั่นคงของชาติ, ศาสนา แต่เท่าที่พบมากที่สุด ข่าวถูกยกทิ้งเป็นข่าวที่จะนำออกอากาศในช่วงต่อไป เพราะข่าว 9 มีหลายภาค เมื่อถูกยกทิ้งในช่วงภาคหลัก ก็สามารถนำออกอากาศในช่วงภาคเที่ยงคืน, รับประทานอาหาร

วัฒนธรรม

3. วัฒนธรรม (Culture)

วัฒนธรรมหรือประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดจากทีมข่าวกลุ่มหนึ่งไปยังอีกกลุ่มหนึ่ง โดยมีได้มีการระบุเป็นลายลักษณ์อักษรแต่เป็นที่เข้าใจและยอมรับในการนำมาปฏิบัติต่อกัน จนเป็นแนวทางปฏิบัติที่ยากจะหาเหตุผลมาอธิบายถึงความเป็นมาและจุดเริ่มต้นได้ เช่น กรณีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. และผู้ประกาศข่าวในพระราชสำนัก ซึ่งเป็นแบบแผนเฉพาะองค์กรไม่เกี่ยวข้องกับข้อตกลงร่วมกันกับช่องอื่น ๆ

นอกจากนี้ ปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ ในการทำงาน ก็อาจเป็นส่วนหนึ่งที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาระหว่างพนักงานเก่าและพนักงานใหม่ อาจไม่กินเส้นกัน เพราะการเข้ามาไม่เหมือนคนอื่น เช่น อาจเข้ามาทำงานในฝ่ายข่าวกรณีพิเศษ, ระบบอาวุโสของผู้สื่อข่าว ช่างภาพ, ความเป็นหญิง-ชายในระบบการทำงานร่วมกันเป็นทีม เหล่านี้ก็คือเป็นระบบภายในที่อาจก่อให้เกิดปัญหาในระบบการทำงาน "ข่าว" ได้

จากการศึกษา พบว่า หัวหน้ากับลูกน้องในสายบังคับบัญชา ก็อาจจัดเป็นประเพณีเช่นระบบในฝ่ายข่าวช่อง 9 ส่วนใหญ่การบริหารงานอยู่ในลักษณะพี่น้อง ทำงานในระบบยึดหยุ่นช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกัน หากมีปัญหาขัดแย้ง ก็สามารถปรับความเข้าใจกันได้ และการบริหารงานไม่มีช่องว่าง ระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชา สามารถ "จับเข้า" คุยกันได้ในจุดนี้ ช่อง 7 ไม่มี แต่จะมีระบบคำสั่งผู้บังคับบัญชาอยู่เหนือสิ่งอื่นใด ส่วนใหญ่พนักงานจะไม่กล้าพูดคุย หรือแสดงความคิดเห็น หากไม่เห็นด้วยก็ต้องปฏิบัติตาม เพราะถือเป็นคำสั่งหรือนโยบายที่เด็ด ส่วนผู้บังคับบัญชาของช่อง 9 นั้นเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นได้ หากเกิดปัญหาในสายงาน หัวหน้าแผนกจะเป็นตัวประสาน โดย นำ "ลูกน้อง" ไปรับประทานอาหารร่วมกัน เป็นการประชุมอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อเปิดโอกาสให้มีการพูดคุยถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการทำงานร่วมกัน จากการศึกษพบว่า แผนกข่าวสังคม และกองบรรณาธิการ จะปฏิบัติในลักษณะเช่นนี้เป็นประจำ

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 และช่อง 9 แม้องค์กรจะมีนโยบายแข่งขันกันในเรื่องของข่าว แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ผู้ปฏิบัติของทั้ง 2 สถานี (รวมทั้งสถานีช่องอื่น ๆ ด้วย) จะมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะถ้าหากเป็นสายเดียวกัน ที่ต้องทำงานร่วมกันทุกวัน เช่น ผู้สื่อข่าว ช่างภาพที่ประจำอยู่ที่ทำเนียบรัฐบาลด้วยกัน สายทหารด้วยกัน หรือทีมที่ประจำกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ มักจะเจอกัน ประสานงานร่วมกัน ความสัมพันธ์ส่วนตัวของ

ระดับผู้ปฏิบัติงานนี้จึงมีผลทำให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรระหว่างกัน ในเรื่องของการประสานงาน หรือในกรณี "ตกข่าว" ส่วนใหญ่พบว่า ความสัมพันธ์ส่วนตัวของทีมข่าว จะทำให้ช่วยเหลือระหว่างกัน แต่สำหรับกรณีนี้ ช่อง 7 และ ช่อง 9 จะแลกข่าวกัน เฉพาะข่าวราชสำนักเท่านั้น (เพราะเป็นการตกลงร่วมกัน) ส่วนช่องอื่น ๆ ช่อง 9 สามารถขอ Dub ข่าวจากช่องอื่นได้ แลกกันได้ด้วย ช่องอื่น ๆ ในกรณีที่เกิดเสียงกระซิบกัน จึงไม่ได้ภาพหรือเสียงสัมภาษณ์ หรือทีมข่าวไปทำข่าว นั้นไม่ทัน จึงมีการ Dub ช่องอื่นเกิดขึ้น แต่ไม่เคยปรากฏว่ามีการ Dub ช่อง 7 ทั้งนี้ เพราะนโยบายของช่อง 7 เน้นการแข่งขันด้านข่าวสูง

"...ไม่ได้ นโยบายหลักทุกอย่างในงานข่าวต้องเป็นความลับ แต่ที่ทำได้กันก็ต้องแอบ Dub ให้กันเอง เพื่อนกัน แต่ถึงผู้ใหญ่ไม่ได้"

(สมยศ พลอยแหวน, สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ จากการศึกษายังพบอีกว่านักข่าวของ ช่อง 9 โดยส่วนใหญ่จะมีพื้นฐานประสบการณ์ข่าวมาจากสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ อยู่แล้ว รวมทั้งช่อง 7 สีด้วย และการเข้ามาทำงานในช่อง 9 เพราะเห็นว่าเป็นองค์กรรัฐวิสาหกิจที่จะสร้างความมั่นคงให้กับชีวิตในระยะยาว ซึ่งการทำงานเป็นทีมของ ช่อง 7 นั้น จะต้องขึ้นกับผู้บริหารระดับสูง หรือ "เจ้าของ" เป็นใหญ่ มีการแข่งขันกันเองในระบบการทำงานร่วมกัน ทำให้สภาพความเป็นพนักงานไม่แน่นอน แต่ความตื่นตัวจะมีมาก เพราะต้องคำนึงถึงความพอใจของผู้บังคับบัญชาเป็นหลัก ส่วนช่อง 9 นั้น เมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน หัวหน้าแผนกกับลูกน้องในสาย หากรุนแรงก็จะทำหนังสือรายงานไปยังหัวหน้า ส่วนหรือหัวหน้าฝ่าย ซึ่งจะเรียกไปตักเตือน เรื่องก็จบตรงนั้น จะไม่ไปถึงระดับนโยบายหลักให้พิจารณาลงโทษแต่อย่างใด เป็นการประนีประนอมยืดหยุ่นและผู้กระทำผิดก็จะได้รับการลงโทษจากสังคมในฝ่ายข่าวโดยปริยาย ส่วนช่อง 7 หากเกิดกรณีเช่นนี้ก็จะหลุดจากสภาพการเป็นลูกจ้างหรือพนักงานทันที

"... ความยุติธรรมในฝ่ายข่าวไม่มี นอกจากแข่งขันกับคนอื่นแล้ว ยังแข่งกับตัวเอง ถ้าเราทำงานไม่ดี ผู้ใหญ่จะดู"

(สมยศ พลอยแหวน, สัมภาษณ์)

อย่างไรก็ตาม พบว่า ในระบบการทำงานของช่อง 7 มีความคล่องตัวมากกว่าช่อง 9 เพราะมีอุปกรณ์เครื่องมือพร้อม ตลอดจน "คำสั่ง" ซึ่งถือว่าศักดิ์สิทธิ์ที่สุดในการปฏิบัติงาน ส่วนช่อง 9 นั้น เพราะระบบการบริหารงานที่ไม่มีช่องว่างระดับผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา และการยืดหยุ่นจนกลายเป็นความเคยชิน ไม่ศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ระบบการปฏิบัติงานเป็นไปในลักษณะ เรืออืด ๆ ไม่ตื่นตัวเท่าที่ควร ตลอดจนนโยบายที่ฝ่ายข่าวช่อง 9 ได้รับมอบหมายมากจะรับทราบ เฉพาะผู้บริหารระดับสูงเท่านั้น ไม่ถึงผู้ปฏิบัติงาน จึงทำให้เกิดเป็นระบบงานข่าวที่ขาดการประสานงาน ขาดนโยบายที่ชัดเจนในการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นแนวทางเดียว

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่าในการคัดเลือกข่าวหรือกระบวนการทำข่าวของโทรทัศน์ช่อง 9 และ ช่อง 7 มีกระบวนการการทำข่าวที่เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน แต่ต่างกันในเรื่องขององค์กรในด้านนโยบายองค์กร, สภาพแวดล้อมองค์กร, ลักษณะโครงสร้าง และเป้าหมายขององค์กรเป็นส่วนใหญ่

การทำงานของนักข่าว ช่อง 9 ส่วนใหญ่จะได้รับมอบหมายให้ทำงานในหลายรูปแบบ โดยไม่คำนึงถึงภูมิหลังของนักข่าว การศึกษา ความเชื่อ ทศนคติ ให้เขามีส่วนในการตัดสินใจคัดเลือกข่าวประจำวัน เพราะหัวหน้าแผนกผู้ตัดสินใจลงหมายข่าวสั่งการให้นักข่าวและทีมข่าวออกไปปฏิบัติงานต่าง ๆ แม้ว่านักข่าวอาจอยู่สายสังคม เศรษฐกิจ หรืออื่น ๆ แต่หากเกิดเหตุการณ์ หรือ กระแสข่าวที่น่าสนใจติดตาม ทำข่าว ก็จะถูกคำสั่งให้ออกไปทำข่าวการเมือง หรือเหตุการณ์นั้น ๆ ได้ โดยนักข่าว จะต้องเตรียมตัวให้พร้อม ในการ "ทำการบ้าน" หรือค้นคว้าหาความรู้เรื่องข่าวทุก ๆ ด้านอยู่เสมอ แม้ว่าจะไม่ใช่ข่าวในสายที่ตนเองประจำอยู่ก็ตาม นอกจากนี้ ยังพบว่านักข่าวช่อง 9 ยังมีโอกาสแสดงความคิดเห็นต่อการตัดสินใจคัดเลือกข่าวได้ด้วย ด้านนโยบายของการเสนอข่าว สถานีโทรทัศน์ทั้ง 2 ช่อง มีลักษณะที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. จะมีนโยบายที่มาจากพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย และมติของคณะกรรมการ อ.ส.ม.ท. หรือนโยบายคลังที่ระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ชัดเจนสามารถยึดเป็นแนวปฏิบัติต่อไปได้ ในขณะที่นโยบายของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 ไม่มีเป็นรูปของเอกสาร แต่เป็นที่เข้าใจในหมู่ผู้บริหาร บรรณาธิการ และผู้ปฏิบัติต่าง ๆ โดยหลักการนั้น ยึดหลักทั่วไปของนักการสื่อสารมวลชนและเป็นไปตามแนวความคิดของผู้บริหารระดับสูง

1. ขั้นตอนการเลือกเรื่องที่จะทำ

ขั้นตอนการคัดเลือกเรื่องที่จะทำแบ่งออกเป็น

- ชาวตามหมายข่าวที่แหล่งข่าวแจ้งมาล่วงหน้า (Routine)
- ชาวตามกระแสที่อยู่ในความสนใจ ส่วนใหญ่จะเป็นข่าวการเมือง ความเคลื่อนไหวของพรรคการเมือง

การดำเนินการช่อง 7	การดำเนินการช่อง 9
<ul style="list-style-type: none"> - บรรณาธิการประจำสายต่าง ๆ ร่วมกับศูนย์ข่าว จะทำหน้าที่ตัดสินใจเลือกเรื่องที่จะทำเป็นข่าว - "หมายข่าว" จะติดไว้ที่โต๊ะเรียงข่าวทุกเย็น - มีแหล่งข่าวประจำ - บก. ข่าวตัดสินใจเลือกข่าวฉุกเฉินว่าจะทำเป็นข่าวหรือไม่ - ข่าวอาชญากรรมและข่าวกีฬาเป็นหัวใจสำคัญเพื่อผลด้านการตลาด - บก. ประจำวันไม่มีอำนาจเต็มในการตัดสินใจในข่าว 	<ul style="list-style-type: none"> - หัวหน้าแผนกข่าวต่าง ๆ จะรับผิดชอบตัดสินใจเลือกเรื่องที่จะทำเป็นข่าวแต่ละสาย - "หมายข่าว" จะติดไว้ในสมุดส่วนกลางทุกเย็น - มีแหล่งข่าวประจำ - บก. ข่าวและหัวหน้าส่วน มีอำนาจตัดสินใจเลือกข่าวฉุกเฉินว่าจะทำเป็นข่าวหรือไม่ - ให้ความสำคัญกับข่าวการเมืองและข่าวตามกระแส - บก. ประจำวันมีอำนาจเต็มในการตัดสินใจในข่าว

ซึ่งจะแตกต่างจากช่อง 7 อย่างสิ้นเชิง เพราะนักข่าวจะไม่ได้ทำงานของเขาโดยลำพัง หรือมีอำนาจเต็มในการตัดสินใจคัดเลือกข่าว นักข่าวเป็นเพียงลูกจ้างหรือสมาชิกคนหนึ่งภายในองค์กรข่าวที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และนโยบายเป้าหมายของสถานีเป็นสิ่งสำคัญสูงสุด ที่ผู้ปฏิบัติงานทุกคนต้องยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ และจะถูกควบคุมโดยผู้บังคับบัญชา หรือผู้จัดการฝ่ายข่าว ไม่ใช่สังคมในองค์กร

นอกจากนี้ยังพบว่า ไม่ว่านักข่าวจะอยู่ในองค์กรใด นักข่าวก็ต้องมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ ในการรักษาเสถียรภาพของสังคม ให้เป็นไปตามความต้องการของวัตถุประสงค์ของสังคม

ดังนั้น หน้าทีและบทบาทของนักข่าวในการรักษาเสถียรภาพและความสมดุลของสังคมก็คือ ควบคุมข้อขัดแย้งภายในสังคม ขณะเดียวกันก็มีหน้าที่หล่อหลอมอุดมคติทางการเมืองอันเป็นแนวทางในการสร้างประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

จากการศึกษากระบวนการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์โดยสังเขปอย่างมีส่วนร่วมและสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องของสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 และศึกษาจากการวิจัยของ พรสุรีย์ ธนะศรีสีบวงศ์ พบว่ากระบวนการคัดเลือกข่าว เพื่อออกอากาศเป็นไปในลักษณะเดียวกันกล่าวคือ ขั้นตอนการเลือกรื่องที่จะทำ ขั้นตอนการสื่อข่าวทำข่าว ขั้นตอนตัดต่อลงเสียง ขั้นตอนคัดเลือกและจัดเรียงลำดับข่าวขั้นสุดท้ายคือการคัดเลือกข่าวออกอากาศ

2. การสื่อข่าว- ทำข่าว

พบว่า การสื่อข่าวการทำข่าวของช่อง 7 และ ช่อง 9 จะไปทำงานร่วมกันเป็นทีมประกอบด้วย ผู้สื่อข่าว ช่างภาพ และผู้ช่วยช่างภาพหรือคนขับรถ แต่ในบางข่าวไม่จำเป็นต้องมีผู้สื่อข่าว ช่างภาพก็จะไปทำงานคนเดียว ทำหน้าที่ทั้งผู้สื่อข่าวและช่างภาพ และผู้สื่อข่าว ช่างภาพจะต้องประสานงานกันในการทำข่าว เพื่อให้เนื้อหาของข่าวและภาพสอดคล้องกันสามารถถ่ายทอดความเป็นจริงในข่าวได้อย่างถูกต้องชัดเจน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความควบคุมดูแลของบรรณาธิการ หรือหัวหน้าแผนกอีกทีหนึ่ง

3. การตัดต่อ-ลงเสียง

ในขั้นตอนนี้ ทั้งช่อง 7 และช่อง 9 จะปฏิบัติในแนวทางเดียวกันคือผู้สื่อข่าวทำข่าวมาแล้วก็จะกลับมาเขียนข่าว ให้ช่างตัดต่อตัดภาพให้ตรงกับเนื้อหาของข่าว ข่าวไหนจะเจาะลึกทำ Scoop ข่าว ก็จะลงเสียงทำเป็นรายงานข่าว แล้วนำมาใส่ภาพให้ตรงกับเนื้อหาข่าว ซึ่งหากมีเวลาเพียงพอ การทำข่าวลักษณะจะลึกต้องใช้เวลาในการพินิจพิเคราะห์ในภาพและข่าว บางครั้งช่างภาพที่ถ่ายภาพมาก็จะทำหน้าที่ตัดต่อเอง เพราะจะเกิดประสิทธิภาพมากกว่าในกำหนดภาพ แต่สำหรับข่าวบางประเภทเช่น ข่าวการเมืองตามกระแส หรือข่าวตามหมาข่าทั่ว ๆ ไป ก็จะเป็นข่าวให้ผู้ประกาศอ่านสดโดยไม่จำเป็นต้องลงเสียง นอกจากนี้ จากการสังเขปอย่างมีส่วนร่วมยัง

พบว่า ในเวลาอันจำกัด ผู้สื่อข่าวจะเขียนข่าว และหรือเล่าเหตุการณ์ของข่าวมาทางโทรศัพท์ให้ บก. หรือผู้เรียบเรียงนำไปเขียนเป็นข่าวอีกครั้งหนึ่ง

4. ขั้นการคัดเลือกและจัดเรียงลำดับข่าว

ก่อนการติดต่อ สิ่งสำคัญคือ ตัวข่าว ที่ บก. ประจำวันหรือผู้เรียบเรียงจะต้อง พิจารณาคัดเลือกข่าวก่อนว่าข่าวใดสำคัญมาก สำคัญน้อย และข่าวใดควรเป็น High Light ในวันนั้น โดยเฉพาะข่าว 19.00 น. จากการศึกษาพบว่า จะมีการพิจารณาตามเนื้อหาของข่าว มากกว่าความสำคัญของบุคคลากร เช่น มีข่าวนายกรัฐมนตรีให้สัมภาษณ์ (ซึ่งนายกรัฐมนตรีถือว่าเป็นบุคคลสำคัญในข่าว) แต่ปรากฏว่ามีข่าวไฟไหม้โรงงานเค.เค.เค.อี.เอส.เอส.เอส. จำกัด คนงานเสียชีวิตนับร้อย และเพลิงกำลังลุกไหม้อยู่ บก. จะพิจารณาโดยนำข่าวไฟไหม้ขึ้นเป็นอันดับแรก เพราะถือว่าเป็นสิ่งที่ประชาชนสนใจและกระทบต่อความเป็นอยู่ ความอยู่รอดของคนในสังคมโดยตรง จากนั้นข่าวจึงจะจัดลำดับเรียงตามความสำคัญของกระแสข่าวต่อไป และจากการสังเกตยังพบว่า บก. ประจำวันหรือผู้เรียบเรียงจะให้ความสำคัญของการเรียงลำดับข่าวสอดคล้องกับนโยบายด้วย เช่น ข่าวช่วง 19.00 น. เป็นการเสนอข่าว High Light พิจารณาจากปัจจุบันสถานการณ์แข่งขันระหว่างช่องด้วย ส่วนข่าวภาค 20.00 น. จะเรียงลำดับข่าว หรือคัดเลือกข่าวทุกช่องจะเริ่มด้วยข่าวในพระราชสำนัก และจบด้วยข่าวกีฬา ส่วนตรงกลางจะเป็นข่าวเบา และสกีปข่าว (Scoop) เพื่อช่วยเสริมให้ข่าวเบาที่มีลักษณะน่าสนใจมากขึ้น

5. ขั้นการคัดเลือกออกอากาศ

การคัดเลือกข่าวออกอากาศ เป็นขั้นตอนที่กระบวนการผลิตข่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว เป็นขั้นตอนสุดท้าย ที่จะนำข่าวออกอากาศ บรรณาธิการข่าวประจำวัน 1 คน จะทำหน้าที่ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายออกอากาศ หรือฝ่ายรายการ ซึ่งมีหน้าที่กำกับรายการข่าว เสียงช่างเทคนิค ช่างเทปตากล้อง ผู้กำกับเวลา และผู้ประกาศข่าว

การทำหน้าที่ควบคุมการออกอากาศนี้ บก. จะถูกกดดันจากเวลาตามผังรายการ (Lay Out) หรือจากการขอความร่วมมือจากฝ่ายอื่น เพราะจะรู้สึกเหมือน "ขอร้อง" นอกจากนี้ การตัดสินใจในการ "ยกข่าวทิ้ง" หรือ "ข่าวแทรก" ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ต้องใช้การตัดสินใจแบบ

เฉพาะหน้า และสิ่งที่ต้องคำนึงคือ ต้องรอให้สไปดโฆฆณาออกอากาศให้หมดด้วย เพราะเป็นสัญญาที่สถานีกำกับไว้กับบริษัทแห่งนั้น สำหรับการพิจารณาข่าว "ยกทั้ง" ส่วนใหญ่พบว่า เป็นข่าวที่มีความสำคัญน้อยและกินเวลามาก หรือไม่แน่ใจในเนื้อหาข่าว ซึ่งอาจมีลักษณะล่อแหลม หรือข่าวเก่า (ในวงการข่าวมักเรียก "ข่าวเน่า") ที่เป็นข่าวมาหลายวันแล้วไม่ได้รับความสนใจอีก ส่วน "ข่าวแทรก" ส่วนใหญ่พบว่า เป็นข่าวการเมือง ที่มีความสำคัญ หรือเป็นความคืบหน้าประเด็นข่าวที่น่าสนใจ บก.ประจำวันจะตัดสินใจแทรกข่าวนั้นโดยพิจารณาให้สอดคล้องกับลำดับข่าวอื่น ๆ ด้วย เพราะหากเป็นประเด็นข่าวเดียวกัน ก็จะทำข่าวแทรกไว้ใกล้กัน เพื่อความต่อเนื่องของข่าว ซึ่งปัจจัยสภาพการแข่งขันข่าวระหว่างสถานีจะเป็นแรงเสริมให้การปฏิบัติงานในส่วนนี้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การคัดเลือกข่าวราชสำนัก, ข่าวต่างประเทศและกีฬา

เริ่มจากข่าวในพระราชสำนัก จากการศึกษาพบว่า ทุกช่องมีนโยบายห้ามตกข่าว และการเรียงลำดับข่าวจะต้องเรียงลำดับตามพระยศ นอกจากนี้ ทุกช่องจะมีธรรมเนียมร่วมกันในการเสนอข่าวพร้อมกันคือ เป็นข่าวแรกในช่วงเวลา 20.00 น. และข่าวราชสำนักจะเป็นข่าวที่ทุกช่องจะไม่มีการ "ยกทั้ง" โดยเฉพาะหากเป็นข่าวจากโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจ แม้จะมีปัญหาเรื่องความยาวของข่าว ตามมารยาทก็ต้องเสนอไปตามนั้น ซึ่งทำให้เป็นปัญหาในการเสนอข่าวอื่น ๆ ของทุกช่อง และข่าวในพระราชสำนักยังเป็นข่าวที่มีการตกลงกันในการฟังข่าวอาศัยกัน จึงมีการแลกข่าวเพื่อติดตามทำข่าวพระราชกรณียกิจให้ครบทุกพระองค์ ส่วนการติดตามไปทำข่าว-พระราชกรณียกิจในต่างประเทศก็จะผลัดกันไปในลักษณะที่วิบูล

ข่าวต่างประเทศ ช่อง 7 จะมีแหล่งข่าว 3 สำนักข่าว ส่วนช่อง 9 ใช้แหล่งข่าว 2 สำนักข่าวจากต่างประเทศ แต่ช่อง 7 จะให้ความสำคัญกับข่าวต่างประเทศในเวลาปกติน้อยกว่าเวลามีเหตุการณ์สำคัญ ถึงแม้จะถูกตัดข่าวต่างประเทศ จะต้องเร่งเข้าโฆฆณาเบรคให้หมด ส่วนช่อง 9 แม้ให้ความสำคัญโดยออกอากาศภาคค่ำวันละ 10 นาที ไม่มีโฆฆณา แต่ส่วนที่ประสบปัญหาเหมือนกันคือ การถูกเบียดเวลาจากข่าวอื่น

ข่าวกีฬา ช่อง 7 ถือว่าเป็นหัวใจของข่าว 7 สี ในภาคค่ำที่เค็ชว ไม่เคยลดเวลา

มีแต่ขอเพิ่มเวลา เพราะถือว่าเป็นข่าวที่พีคที่มีคนดูมากที่สุด (จากการวิจัยของ พรสุรีย์ ธนะศรี สืบวงศ์) และนโยบายข่าวให้การสนับสนุนการทำงานอย่างเต็มที่ มี High Light ของภาพข่าว ต่อก่อนจบข่าวเสมอ ส่วนที่พีคช่อง 9 ไม่มีนโยบายชัดเจน การเสนอข่าวเป็นลักษณะเรื้อย ๆ นอกจากเวลาเหตุการณ์แข่งขันต่าง ๆ จึงจะตื่นตัวกันทีหนึ่ง และจะอยู่เป็นลำดับข่าวช่วงสุดท้ายของ ข่าวภาคหลัก ถ้าวันไหนมีข่าวมาก ก็เสนอจนหมดเวลาหรืออาจเกินเวลา ถ้าข่าวน้อยก็เสนอน้อย

การคัดเลือกข่าวดาว

"ข่าวดาว" ของช่อง 7 และ "ข่าวคุณขอมมา" ของช่อง 9 มีลักษณะเหมือนกันคือ เป็นคำสั่งที่ ผู้บริหารสั่งไปให้ทำ ซึ่งอาจมีทั้งเป็นแบบลายลักษณ์อักษร หรือสั่งด้วยวาจา มีการทบทวนลงในหมาข่าวดุศ บก. ประจำวัน และกำกับชื่อว่า ใครสั่งมา เพื่อให้ทีมข่าวทราบว่า ตกลงข่าวนี้ไม่ได้ และ บก. ก็ต้องไม่ลืมที่จะใส่ในคิวข่าว และนำออกอากาศให้ได้ในภาคค่ำใดก็ได้ หากสำคัญมากก็ออกในข่าวภาคหลัก สำคัญน้อยก็ออกไปภาคอื่น ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสม และจากการศึกษาพบว่าบาง "ข่าวดาว" หรือ "ข่าวคุณขอมมา" ถูกยกทั้งกลางอากาศเป็นเพราะ บก. ประจำวัน ไม่ทราบว่าข่าวที่ได้รับคำสั่งพิเศษ จะตัดทิ้งเพราะเห็นว่าไม่สำคัญหรือเวลาเกิน และหากได้รับการสอบถามก็จะชี้แจง แต่ยังไม่พบว่า มีการลงโทษหรือตำหนิแต่อย่างใด

นอกจากนี้ ยังมีอีกหลายอย่างที่ไม่สามารถอธิบายถึงที่มา และเหตุผลในกระบวนการพิจารณาคัดเลือกข่าว โดยได้สืบทอดเป็นวัฒนธรรมการทำข่าว อันได้แก่ช่วงเวลาในการเสนอข่าว (เช่น ข่าวในพระราชสำนัก เวลา 20.00 น.) และลำดับในการเสนอข่าว (เช่น เสนอข่าวในประเทศเป็นลำดับแรก และข่าวกีฬาเป็นลำดับสุดท้าย) การให้ช่วงเวลาของการเสนอข่าวมักจะมี ความสัมพันธ์กับองค์กร นโยบาย และผู้บริหาร ปกติแล้วจะมีความยาวมากกว่า ข่าวฝาก ข่าวดาว หรือข่าวคุณขอมมา

ข้อจำกัดของงานวิจัย

ข้อจำกัดของการวิจัยในครั้งนี้คือ เวลาที่ใช้ในการรวบรวมความคิดเห็น รวบรวมรายละเอียดของข้อมูลในการศึกษา โดยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่า มีข้อมูลค่อนข้างมาก แต่การเรียบเรียงข้อมูลเพื่อนำเสนออาจไม่ครบถ้วน

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยต่อไป

สำหรับงานวิจัยที่จะสานต่อในเรื่องของกระบวนการคัดเลือกข่าวนั้น ซึ่งอาจทำได้ในสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ ได้แก่ช่อง 3, ช่อง 5 และช่อง 11 หรือเคเบิลทีวี หรือสื่อประเภทอื่น ๆ เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์ และเปรียบเทียบระหว่างกันว่า มีความเหมือนและต่างกันอย่างไร เพื่อแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของกระบวนการคัดเลือกข่าวของสื่อมวลชนไทย

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ผลิตข่าวโทรทัศน์ ซึ่งผู้วิจัยได้ขอแสดงความคิดเห็นดังนี้

1. รายการข่าวโทรทัศน์ ปัจจุบันเวลาในการนำเสนอพอเหมาะแล้วแต่การเสนอข่าวที่ล่อแหลม หรือข่าวที่อาจมีผลกระทบต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ควรเสนอให้เนื้อหาข่าวครบทั้งฝ่ายเสียประโยชน์และได้รับประโยชน์ เพื่อไม่ให้เกิดความลำเอียงและเพื่อภาพพจน์ของสื่อมวลชนไทยในการเป็นกลาง และเป็นตัวอย่างของการสร้างความเป็นประชาธิปไตยในสังคม

2. ในรายการข่าวปัจจุบันมักมีคอลัมน์ต่างๆ ในช่วงเวลาข่าว แต่ไม่ควรให้มีเวลานานเกินไป และโฆษณาแม้จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานีโทรทัศน์อยู่รอด แต่ควรคำนึงถึงผู้ชมด้วย

3. ควรให้ความสำคัญของข่าวในประเทศ และข่าวต่างประเทศเท่าเทียมกันไม่ควรให้เหลื่อมล้ำกันมากเหมือนปัจจุบัน เพราะจะทำให้หล่อหลอมความคิดกว้างไกล เข้าประชาชนผู้ชม และจะเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมให้คนพัฒนาตนเองมากขึ้นทั้งบุคคลากรในฝ่ายข่าวเอง และคนดูเพื่อความก้าวหน้าของวงการโทรทัศน์ในอนาคต

4. การสร้างความเป็นหนึ่งอันเดียวกันในองค์กร หรือในสถานีนั้น ๆ ก็มีส่วนสำคัญที่จะเป็นตัวเสริมแรงให้บุคลากรในองค์กรยึดมั่น รักดีต่อเป้าหมายขององค์กรอย่างจริงจัง ไม่คำนึงถึงตัวเองมากกว่า จรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน โครงสร้างองค์กรมีส่วนหล่อหลอมสภาพการทำงานของข่าว ดังนั้น ผู้บริหารในงานข่าวและผู้ปฏิบัติการข่าวจะมีลักษณะการสื่อสารระหว่างกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกันได้ในระดับพอเหมาะพอควร ไม่ควรมีช่องว่างที่ตึงเครียดเกินไป หรือยึดหยุ่นจนทำให้ระบบการทำงานขององค์กรเสีย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

ชูศักดิ์ ภักทรกุลวิชัย. สารคดี : แคนสันชยาในสายตาของตะวันออก. ม.ป.ท. : ม.ป.ส., 2536.

ครุณี หิรัญรักษ์. เทคนิคการหาข่าวและการเขียนข่าวหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

ดวงทิพย์ วรพันธุ์. ข่าวโทรทัศน์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.
 _____ . เนื้อหาและลักษณะข่าววิทยุโทรทัศน์ไทยในปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

ปรมะ สตะเวทิน และคนอื่น ๆ. หลักและทฤษฎีการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2529.

อรนุช เลิศจรธารักษ์. โทรทัศน์ : วิเคราะห์เลือกและจัดอันดับความสำคัญของข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

วิทยานิพนธ์

พรสุรีย์ ธนศรีสีบัววงศ์, "กระบวนการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบก ช่อง 7" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิต-วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

สัมภาษณ์

ชจรศักดิ์ ทิพย์ทัศน์. บรรณาธิการฝ่ายข่าว ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สัมภาษณ์, 26 พฤษภาคม 2536.

จุลกมล มณีสว่าง. บรรณาธิการฝ่ายข่าว ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สัมภาษณ์, 8 มิถุนายน 2536.

เชิดชาย มากบำรุง. ช่างภาพช่วยแผนกกีฬา ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สัมภาษณ์, 1 มิถุนายน 2536.

ณรงค์ รุ่งวัฒนา. หัวหน้ากองบรรณาธิการฝ่ายข่าว ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สัมภาษณ์, 25 พฤษภาคม 2536.

ถาวร นาคบุตร. หัวหน้าฝ่ายข่าว ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สัมภาษณ์, 25 พฤษภาคม 2536.

พรนิลาศ วงศ์ขจรสุข. ผู้เรียบเรียงข่าว ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สัมภาษณ์, 9 มิถุนายน 2536.

พัชรินทร์ เสวตสุทธิพันธ์. หัวหน้าแผนกข่าวราชสำนัก ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สัมภาษณ์, 3 มิถุนายน 2536.

เรวดี สุชะวิบูลย์. ผู้เรียบเรียงข่าวต่างประเทศ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2536.

สุภาพชาย บุตรจันทร์. บรรณาธิการข่าวการเมือง ช่อง 7 สี สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2536.

สมยศ พลอยแหวน. อดีตช่างภาพ ช่อง 7 สี สายอาชญากรรม สัมภาษณ์, 8 มิถุนายน 2536.

สุพัฒน์ ผลเพิ่ม. ช่างภาพราชสำนัก ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สัมภาษณ์, 3 มิถุนายน 2536.

สุรชา บุญเปี่ยม. ผู้สื่อข่าวสังคม ช่วยแผนกกีฬา ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สัมภาษณ์, 1 มิถุนายน 2536.

แสงชัย สุนทรวัฒน์. ผู้อำนวยการ อ.ส.ม.ท. สัมภาษณ์, 1 มิถุนายน 2536.

อารตี ศุโรปการานันท์. ผู้ประกาศข่าวและผู้เรียบเรียงข่าว ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สัมภาษณ์,
9 มิถุนายน 2536.

ภาษาอังกฤษ

BOOKS

Braybooke, D. and Lindblom, C.E. A Strategy of Decision.
New York : Free Press, 1963.

Doninick, Joseph S. The Dynamic of Mass Communication. New York :
Free Press, 1986.

Epstein, Elvard Jay. "The Selection of Reality, in What's News :
the Media in American Society, edited by Elie Able. San
Francisco : Institute for Contemporary Studies, 1981.

Henry, William A. III. "News As Entertainment : The Learch for
Dramatic Unity" in What's News : The Media in American Society.
Edited by Elie Able. San Francisco : Institute for :
Contemporary Studies, 1981.

Hirschaman, A.O. and Lindblom, C.E. Economic Development, Reseach
and Development, Policy Making : Some coverging Views. N.P. :
Behavioral Sciences, 1962.

- Littlejohn, Stephen W. Theories of Communication. Columbus : Bell & Howell, 1978.
- Miller, D.W. And Stra, M.K. The Structure of Human Decision. Englewood Cliffs : Prentice-Hall, 1967.
- Robinson, Gertrude J. News Agencies and World news in Canada, The United States, and Yugoslavia : Method and Data. Fribourge : Fribourge University Press, 1981.
- Roshco, Bernard. Newsmaking. Chicago : University of Chicago Press, 1975.
- Sigal, Leon V. The Reporters and Officials : The Organization in Politicals of Newsmaking. Lexington : D.C. Health, 1973.
- Simon, H.A. Models of Man : Social and Rational. New Yark : Wiley, 1957.
- Tuchman, Gaye. Making News : A Study in the Construction of Reality. New York : Free Press, 1978.
- Vasquez, Francisco J. "Media Economics in the Third world." in Comparative Mass Media Systems, edited by John Martin and Anju Grover Chaudhary. New York : Longman, 1983.

OTHER MATERIALS.

Breed, Warren. "Social Control in the Newsroom : A Functional Analysis." Social Forces. VOL. 33, May 1955, pp.323-325.

Galtung, Jahan and Rung, Mari H. "The structure of Forign News." Journal of Peace Research. VOL. 2, 1965, pp.64-119.

White, David M. "The Gatekeeper : A Case Study in the Selection of News." Journalism Quarterly. VOL.27, Summer 1950, pp.383-390.

Draft

ภาคผนวก

ตัวอย่างการจัดลำดับข่าวของช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

ลำดับข่าวภาค 19.00 น.

ออกอากาศประจำวันเสาร์ที่ 15 พฤษภาคม 2536

1. นายกฯ - มท.1 เรื่องกระทรวงแรงงาน	เบต้า -----	อวิสดา -----
2. รมช. สุกส์นั เรื่องตั้งกระทรวงแรงงาน	เบต้า -----	อวิสดา -----
3. นายกฯ เรื่องเขมร	เบต้า -----	สุนทรี่ -----
4. ผบ.ทบ. เรื่องเขมร	เบต้า -----	สุนทรี่ -----
5. ความสนใจประชาชนเลียมราษฎต่อการเลือกตั้ง	เบต้า -----	อวิสดา -----
7. นายกฯ เรื่องไฟไหม้โรงงานตุ๊กตา	เบต้า -----	สุนทรี่ -----
8. อ. ตร. เรื่องไฟไหม้โรงงานตุ๊กตา	เบต้า -----	สุนทรี่ -----
9. อาทิตย์ เรื่องไฟไหม้โรงงานตุ๊กตา	เบต้า -----	อวิสดา -----
10. ผู้นำแรงงานสหรัฐตำหนิบริษัทรับซื้อตุ๊กตาจากเคเดอร์	เบต้า -----	อวิสดา -----
11. มท.1 เรื่องมีอบชานา	เบต้า -----	สุนทรี่ -----
12. ผบ.ทบ. เรื่องมีอบชานา	เบต้า -----	สุนทรี่ -----
13. อ. ตร. เรื่องมีอบชานา	เบต้า -----	อวิสดา -----
14. อาทิตย์ เรื่อง มีอบชานา	เบต้า -----	อวิสดา -----
15. เจิมศักดิ์ เรื่องราคาข้าว	เบต้า -----	สุนทรี่ -----

โฆษณา 1

16. วันเกิด มท.1	เบต้า -----	สุนทรี่ -----
17. อธิบดีกรมสรรพากรเรื่องภาษีนักการเมือง	เบต้า -----	อวิสดา -----
18. อาทิตย์เรื่องอภิปรายไม่ไว้วางใจ	เบต้า -----	อวิสดา -----
19. รองหัวหน้าพรรคความหวังใหม่เรื่องบุงสภา	เบต้า -----	สุนทรี่ -----
20. ปล้นร้านทองเพชรบุรี	เบต้า -----	สุนทรี่ -----

(ตัวอย่าง)

โฆษณา 2

- รายงานข่าวจากศูนย์ข่าวภาคเหนือ เชียงใหม่
- ข่าวต่างประเทศผ่านดาวเทียม
- รายการพระเป็นดวงใจไทยทั้งห้า
- ข่าวในพระราชสำนัก

(ตัวอย่าง)

ลำดับข่าว 20.00 น.

ออกอากาศประจำวันเสาร์ที่ 15 พฤษภาคม 2536

1. สมเด็จพระราชินี เสด็จอเมริกา	เบต้า -----	ซีดาวรรณ -----
2. สมเด็จพระบรมฯ พระราชทานเพลิงศพ	เบต้า -----	ซีดาวรรณ -----
3. พระพี่นางฯ ที่ตุรกี	เบต้า -----	ซีดาวรรณ -----
4. มหาดไทยจัดโครงการคืนธรรมชาติให้แผ่นดิน	เบต้า -----	สุนทรี่ -----
5. รมต. ส่วิตต์ เรื่องเขตเศรษฐกิจ 4 เส้า	เบต้า -----	สุนทรี่ -----
6. เพิ่มกำลังผลิตไฟฟ้าน้ำพอง	เบต้า -----	ศรีอาภา -----

โฆษณา 3

7. ผลการสัมมนาเกษตรยั่งยืน	เบต้า -----	ศรีอาภา -----
8. ปลัดเกษตรฯ เรื่องปัส	เบต้า -----	สุนทรี่ -----
9. รมช. เกษตร ประชุมสหกรณ์	เบต้า -----	สุนทรี่ -----
10. เลื่อนขั้นทุเรียนระยอง	เบต้า -----	ศรีอาภา -----
11. งานวันเกษตรที่อุษุทธยา-ชลบุรี	เบต้า -----	ศรีอาภา -----
12. ทำเสด็จ	เบต้า -----	สุนทรี่ -----
13. ป.ป.ป. สัญจร	เบต้า -----	สุนทรี่ -----
14. นิทรรศการผลิตภัณฑ์ราชภัฏ	เบต้า -----	ศรีอาภา -----
15. คอบ้าโกลด์ 93	เบต้า -----	ศรีอาภา -----
16. กรป.กลาง พัฒนาคุณภาพชีวิต	เบต้า -----	สุนทรี่ -----
17. ช่างนิรนามถูกฆ่า	เบต้า -----	สุนทรี่ -----

(ตัวอย่าง)

โฆษณา 4

- ชาวกีฬาประจำวัน
- คู่หลังข่าว "โรงงานตุ๊กตา" เบต้า ----- ศรีอากาศ -----

ชจรศักดิ์ ทิพย์ทัศน์ --- บก. ข่าว

วิโรจน์ ประกอบพิบูล --- ผช. บก. ข่าว

กำหนดการข่าวประจำวันพฤหัสบดี 3 มิถุนายน 2536 ฝ่ายข่าวโทรทัศน์

เวลา	รายการ/สถานที่	ผู้สื่อข่าว	ช่างภาพ	รถ
	<u>การเมือง</u>			
06.00	ส่งวิโชค, เสาวศักดิ์ ไปหาดใหญ่ ดอนเมือง			สุเทพ
10.00	พบ. สส. ต้อนรับ พบ. ทอ. จีน 602	นพดล	สุนทร	อนันต์
13.00	ประชุมสภา	นพดล	สุนทร	อนันต์
09.00	สภา/พรรคการเมือง/ประชุมสภา	สมชาย	เสกสรร	บุญธรรม
09.00	วาระทำเนียบ/ภารกิจ นรม.	สุวดี/อภิญญา	สุวิทย์	ปรีชา
22.00	รับสุวิชัย-อนุชิต กลับจากเชียงใหม่			
	<u>ราชสำนัก</u>			
09.30	ทูตอังกฤษ เฝ้า 905 ส่วนจิตร		วิทยา	ไสว
14.00	เฝ้า 904 ตำนานกนก 3 ราช		ฉัตร	ประสงค์
15.00	เฝ้า 905 ส่วนจิตร		วิทยา	ไสว
16.30	ทูตเวียดนามถวายสาร 901 ส่วนจิตร		วิทยา	ไสว
16.30	905 แทน 901 ตั้งเปรียญพระภิกษุสามเณร 440 รูป วัดพระแก้ว		ฉัตร	ประสงค์
	<u>เศรษฐกิจ</u>			
09.00	รณว. อุตสาหกรรม ตรวจโรงงานย่านสมุทรปราการ (พบกันที่ ก. อุตสาหกรรม 09.00 น.) ออกจาก อสมท. 8.00 น.	สุวิไล	ภิรมย์	สมสุข
06.00	รับทีมข่าวชัยนันต์ นรินทร์ หัวลำโพง รถด่วนมาจากเชียงใหม่			สมพงษ์
18.00	รณว. อุตสาหกรรมร่วมงานสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทยญี่ปุ่นศูนย์สิริกิติ์	พิศตราพร	ฉิทธิชัย	สุวัฒน์
14.30	ลงนาม 5 โครงการสร้างถนนของกรมทางหลวง ห้องประชุมชั้น 2	สุวิไล	ภิรมย์	สมสุข

เวลา	รายการ/สถานที่	ผู้สื่อข่าว	ช่างภาพ	รถ
14.00	ก.คลังแถลงข่าว	พิศตราพร	ชินวัฒน์	สมพงษ์
10.30	สภาวิจัยแถลงข่าว รางวัลนักวิจัยดีเด่น สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ บางเขน	นักศึกษา	ประสิทธิ์	ประจักษ์
20.00	งานเชิดชูศิลปินแห่งชาติ หอประชุมเมืองไทย ประกันชีวิต	สกาวรัตน์	สมชาย	สุเทพ
10.00	รมช.ศึกษาเปิดงานนิทรรศการทางการพิมพ์ อาคาร 36วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ(ทพช.)		พงศ์พร	
11.00	ข่าวอาชญากรรม ข่าวประธานศาลฎีกา ฯลฯ รมช.ไพฑูริย์ แถลงข่าวการส่งออก 4 เดือน ที่ห้องรับรองชั้น 1 ก.พาณิชย์ (2213888) <u>ภาษาอังกฤษ</u>	ประพาณีพงศ์	สมยศ	ศิริพงษ์
10.00	สัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ UN	พิศตราพร	กุลล	
14.40	รับศุภวิโชค ที่ดอนเมืองในประเทศ			

ตัวอย่างข่าวในพระราชสำนักที่มีการแลกข่าวกับช่องอื่น

B066367	เข้าเฝ้าในหลวง.....	หน้า.....
	NWTR580B
		ติดต่อ
ความยาวเทป	35 ช่อง	ข่าว
ความยาวอ่าน	24 ภาค 20.00	ภาพ นิลิฐ วิวัฒน์
วันที่ 8 มิถุนายน 1993		พิมพ์ สมคิด ศรีสว่าง
.....		
	ภาพ	บรรยาย
.....		
ผู้ประกาศ-----	- วันที่ เวลา 16 นาฬิกา 41 นาที พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐานพระราชวังดุสิต พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช นำนายจอห์น ฮันเลย์ ประธานนิตยสารไชเอนติฟิคอเมริกัน, นายโจนาธาน พิล หัวหน้าบรรณาธิการนิตยสารไชเอนติฟิค อเมริกัน และคณะเข้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าฯ ทูลกระหม่อมถวายสิ่งตีพิมพ์ของนิตยสารไชเอนติฟิค อเมริกัน ในโอกาสเดินทางมาเยือนประเทศไทย	
เทป -----		

ตัวอย่างของข่าวที่องค์กรขอความร่วมมือช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

ที่ มท 0514.263/9022

สถานีตำรวจนครบาลบางซื่อ

ถนนพหลโยธิน กรุงเทพฯ 10400

9 มิถุนายน 2536

เรื่อง ขอเชิญร่วมมาทำข่าวเพื่อเผยแพร่สู่สาธารณชน

เรียน บรรณาธิการฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

ด้วยในวันที่ 12, 13 และ 18, 19, 20 มิถุนายน 2536 ทางสถานีตำรวจนครบาลบางซื่อร่วมกับกองบัญชาการตำรวจนครบาล ได้จัดการฝึกอบรมเยาวชนสัมพันธ์ขึ้น เป็นรุ่นที่ 13 ณ โรงเรียนนฤจิเสวีวิทยา ซอยศุภราช ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร โดยมีเยาวชนมารับการฝึกอบรมจำนวน 450 คน ในวันที่ 13 มิถุนายน 2536 เวลา 08.30 น. จะมีพิธีเปิดการฝึกอบรม และวันที่ 20 มิถุนายน 2536 เวลา 15.00 น. เป็นพิธีปิดการฝึกอบรม ในพิธีการเปิด-ปิดการฝึกอบรมดังกล่าว ท่านพลตำรวจโทจำลอง เอี่ยม-แจ้งพันธ์ ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลมาเป็นประธานในพิธี พร้อมด้วยแขกผู้มีเกียรติที่ได้รับเชิญมาร่วมในพิธี

ฉะนั้น จึงเรียนมายังท่านเพื่อขอความกรุณาช่วยจัดเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการทำข่าวมาทำข่าวเป็นการเผยแพร่สู่สาธารณชนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมต่อไปและหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ทางท่านคงให้ความร่วมมือด้วยดีเช่นเคย และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

พันตำรวจโท

(นักรบ สุดใจ)

สารวัตรป้องกันปราบปรามฯ ปฏิบัติราชการแทน

สารวัตรใหญ่ สถานีตำรวจนครบาลบางซื่อ

สน. บางซื่อ

โทร. 2791500, 2782130

ตัวอย่างข่าวภูมิภาคที่ผู้ส่งข่าวท้องถิ่นส่งเข้ามา

"อุบัติเหตุรถยนต์ชนรถจักรยานยนต์ มีผู้เสียชีวิตที่ อ.ชะอำ จ. เพชรบุรี"

อุบัติเหตุบนทางหลวงรายนี้เกิดที่หลักกิโลเมตรที่ 201-202 ถ.เพชรเกษม บริเวณโค้งหุบกระพง อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี โดยเมื่อเวลาประมาณ 15.00 น. ของเมื่อวาน (7 มิ.ย.) ขณะที่ นายเชน เนียมเงิน อายุ 67 ปี เป็นคนในหมู่บ้านชะอำ ขับรถจักรยานยนต์สีเหลือง ฮอนด้า เจเอ็กซ์ ทะเบียน ก. 6104 ประจวบฯ ออกจากปั้มน้ำมันไอ้เท่ง เมื่อเลขปั้มาได้ 500 เมตร ซึ่งเป็นบริเวณทางโค้ง ได้มีรถยนต์สีเทา ฮุนได อลันต้า ใหม่เอี่ยม ยังไม่มีทะเบียนขับมาด้วยความเร็วสูง พุ่งเข้าชนท้ายรถจักรยานยนต์ของ นายเชน อย่างแรง จนตัวถึงหลุดออกจากรถ สภาพรถพังยับ เป็นเหตุให้นายเชนถึงแก่ความตายทันที โดยสภาพศพมีผลการวิจัยที่ขาข้างขวา เนื้อถลอกจากนั่งขึ้นไปรวมอยู่ตรงหัวเข้า มองเห็นกระดูกที่หักแตก และบาดแผลบริเวณศีรษะ สำหรับผู้ขับรถยนต์รายนี้คือ นายธีรศักดิ์ จันทราสกุล อายุ 22 ปี เป็นคน อ. ปราณบุรี

สดีใจ หอมคง

ผู้สื่อข่าวจังหวัดประจวบฯ

ภาพ---

ภาพผู้ชายที่ขึ้น ในตอนท้ายของเทป คือ นายธีรศักดิ์ ผู้ขับรถยนต์

ตัวอย่างข่าวแจก

ปตท. แต่ตั้ง 15 บงล. จำหน่ายพันธบัตรมูลค่ากว่า 2,900 ล้านบาท

เร่งระดมเงินทุนในงานพัฒนาศึกษาภาพการสำรวจผลิตภัณณ์น้ำมันเป็นหลัก เพื่อสนองนโยบายรัฐบาลในด้านการเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านพลังงานของประเทศอย่างต่อเนื่อง

วันนี้ (8 มิถุนายน 2536) เวลา 14.00 น. ที่โรงแรมริเจนท์ นายเลื่อน กฤษณกรี ผู้ว่าการการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) ได้ลงนามในสัญญาแต่งตั้งกลุ่มบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ 15 บริษัท ได้แก่ บงล. กรุงศรีอยุธยา จำกัด., บงล. จี เอฟ จำกัด., บงล. ตะวันออกไฟแนนซ์ (1991) จำกัด., บงล. ทิสโก้ จำกัด., บงล. ธนชาติ จำกัด., บงล. นวชนกิจ จำกัด., บงล. บางกอกอินเวสต์เมนต์ จำกัด., บงล. พรีเมียร์ จำกัด., บงล. พูนพิพัฒน์ จำกัด., บงล. ร่วมเสริมกิจ จำกัด., บงล. ไทยเม็กซ์ จำกัด., บงล. สินอุตสาหกรรม จำกัด., บงล. สินเอเซีย (มหาชน) จำกัด., บงล. เอกสิน จำกัด และ บงล. เอกชาติ จำกัด ให้เป็นผู้จัดจำหน่ายและประกันการจำหน่ายพันธบัตรเพื่อการลงทุนของ ปตท. พ.ศ. 2536 ครั้งที่ 1 โดยมี บงล. สินเอเซีย (มหาชน) จำกัด เป็นนายทะเบียนและตัวแทนจ่ายเงินและกระทรวงการคลังเป็นผู้ค้ำประกัน มูลค่ารวมทั้งสิ้น 2,947.48 ล้านบาท พันธบัตรมีอายุ 10 ปีนับตั้งแต่วันที่ออก (15 มิถุนายน 2536) อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 8.98 ต่อปี จ่ายดอกเบี้ยให้ปีละ 2 ครั้ง แบ่งพันธบัตรเป็น 2,947,480 หน่วย ราคาหน่วยละ 1,000 บาท

การออกพันธบัตรครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อระดมเงินทุนสำหรับโครงการพัฒนาธุรกิจน้ำมันและก๊าซธรรมชาติของ ปตท. อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินงาน อันจะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านพลังงานของประเทศ โดยเฉพาะในด้านงานปรับปรุงระบบบริบ-จ่าย และสำรวจน้ำมันของ ปตท. ทั่วประเทศ ซึ่งมีงบลงทุนสูง นับเป็นการสนองนโยบายรัฐในการใช้แหล่งเงินทุนในประเทศ และช่วยลดความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนด้วย

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย

8 มิถุนายน 2536

ประวัติผู้เขียน

นางสาวชิตาวรรณ กองสาร เกิดเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ.2507 สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรี จากวิทยาลัยครูสวนกุหลาบ เมื่อปี พ.ศ.2528 ประวัติการทำงาน เคยเป็นผู้ประกาศสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 12 สุราษฎร์ธานี, ผู้สื่อข่าว และ ผู้ประกาศข่าว สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ปัจจุบันเป็นผู้เรียบเรียงข่าว และผู้ประกาศข่าวในพระราชสำนัก ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สมรสแล้ว กับ นายณพพร กุละปาลานนท์